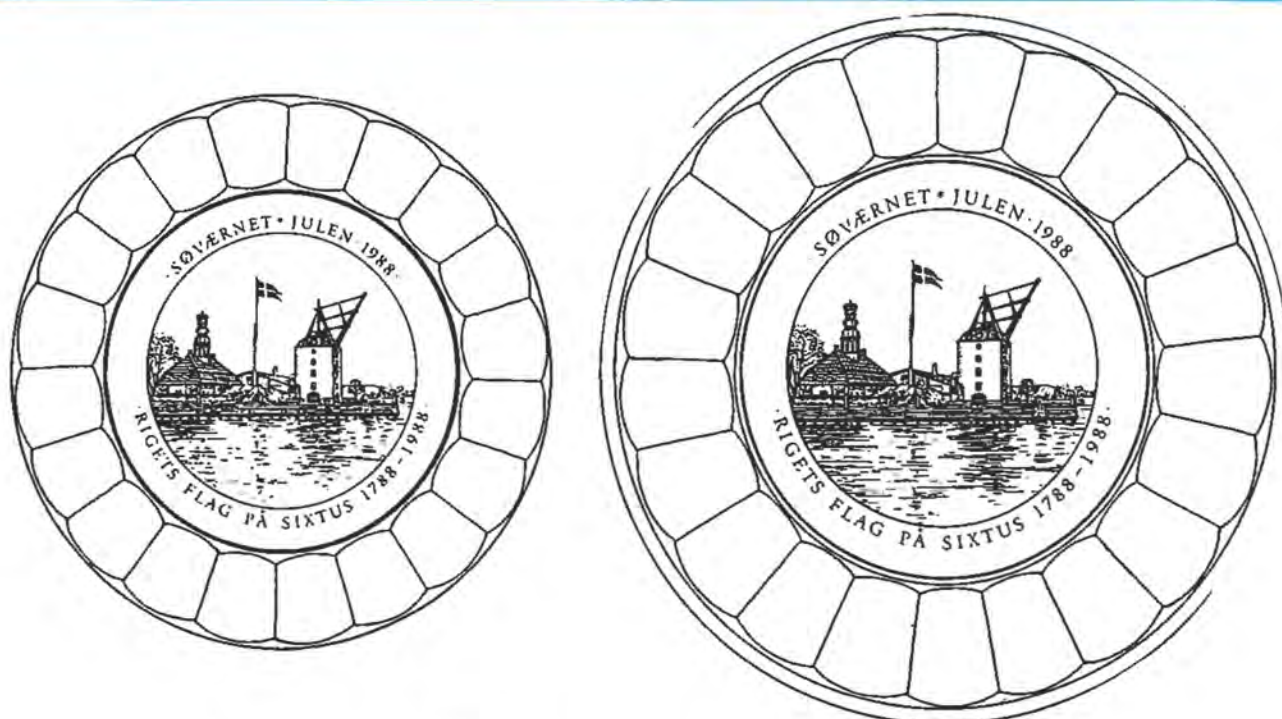

SØVÆRNS- ORIENTERING

VED ÅRSSKIFTET 1988-1989

Den 31 december 1987 udløb det seneste forsvarsforlig og allerede fra foråret 1987 forhandlede de tidligere forligspartier om tilvejebringelse af et fælles grundlag for en videreførelse af politisk stabilitet på forsvarsområdet. Imidlertid udskrev statsministeren valg efter at regeringen var blevet påtvunget en dagsorden om direkte at informere anløbende gæstende krigsskibe om Danmarks reservationer med hensyn til atomvåben på dansk område i fredstid. Den nye regeringsdannelse medførte nedsættelsen af en forsvarskommission samt foreløbig et uændret forsvarsbudget. En folketingsbeslutning afstak 30 juni rammerne for den politiske beslutningsproces om forsvaret og regeringen blev pålagt at fremkomme med en redegørelse om ordning af forsvarets forhold for perioden 1989 - 1991.

Forsvarskommissionen blev pålagt at udarbejde en mere langsigtet betænkning om forsvaret. Betænkningen, der skal foreligge inden udgangen af 1989, skal have virkning fra udgangen af 1991, dog med mulighed for forslag, der kan have virkning tidligere.

Forsvarskommandoen har bistået med udarbejdelse af oplæg til forsvarsaftale for perioden 1989 - 1991 og har besluttet i usikkerhedsperioden indtil forsvarskommissionen har talt, at lægge vægten på opretholdelse af forsvarets krigsstyrke samt på at opnå hurtig beslutning om de store rationaliseringsprojekter.

Forsvarsministeren forelagde 1 november regeringens oplæg til forsvarsordning for 1989 - 1991. Oplægget rummer for så vidt angår Søværnet bl.a. bygning af 4 inspektionsskibe, en videreførelse af STANDARD FLEX 300 programmet og en fastholdelse af SVN fredsstyrke på ca. 7.400 mand omfattende værnepligtige som hidtil. Den rummer også hensigten om en gennemførelse af en ændret udrustningsbase-ring (AGSTØT) samt ændringer for Orlogsværftet og en videreførelse af rationaliseringstiltag, hvis provenue bl.a. ved afhændelse af arealer og ejendomme skal tilfalde forsvaret.

Resultatet af de nu igangværende politiske forhandlinger - et eventuelt forsvarsforlig - imødeses primo 1989.

Som sidste år ved denne tid håber alle i søværnet naturligvis på, at der kommer politisk enighed, der skaber bedre grundlag for, at vi kan løse de opgaver som politisk er fastsat for Søværnet. Først og fremmest bør rammerne for søværnets aktivitet gøres bredere.

Beklageligvis indledte søværnet året 1988 med, af besparings-hensyn at måtte stryge kommando i fregatterne PEDER SKRAM og HERLUF TROLLE, hvorved flåden temporært mistede en væsentlig del af evnen til at hævde danske interesser under alle vejrforhold i danske og tilstødende farvande.

Året 1988 har yderligere været præget af kampen "fra hælene" for at holde Søværnets samlede virksomhed på et rimeligt niveau. Ikke alene de normalt pålagte opgaver skulle løses, men også udfor-

dringer som f.eks. STANDARD FLEX 300, nye inspektionsskibe og ombygning af ubåde, levetidsforlængelser, decentralisering af forvaltningerne m.m. har stillet ekstraordinære krav til personellet.

Også arbejdet med rekruttering og fastholdelse har en høj prioritet og som det kan læses under afsnittet om Personelsituationen er der opnået en del på dette område i 1988.

Det er med stor glæde man kan konstatere at personellet i Søværnet i godt samvirke med ledelsen opnår gode resultater i arbejdet for det fremtidige Søværn samt med løsning af de daglige opgaver trods alvorlige personel mangler på flere områder.

Efter gennemgang af områderne: Inspektionsvirksomhed, øvelsesaktiviteter, materiel, personel- og uddannelse vil SØVÆRNSORIENTERING bringe den traditionelle kavalkade af begivenhederne i året der gik.

INSPEKTIONSVIRKSOMHED

Jeg har i 1988 foretaget 33 inspektioner og tjenestestedsbesøg ved søværnets tjenestesteder samt institutioner under Forsvarsmi- nisteriet.

Inspektionsvirksomheden har som mål at få et samlet billede af tjenestestedernes personel-, uddannelses-, materiel- og beredskabs- mæssige stade, og for de sejlede enheder tillige at vurdere de særlige forhold, der vedrører skibets og besætningens sikkerhed til søs.

Ved planlægningen af mine inspektioner lægger jeg vægt på, at de tillige skal tjene et uddannelsesformål. Jeg finder det endvi- dere væsentligt at kunne vejlede og assistere på konstaterede el- ler opkommende problemområder.

Inspektionerne har givet det indtryk, at tjenestestederne er i stand til at planlægge og afvikle pålagte opgaver i et omfang, der, under de givne omstændigheder, må betegnes som tilfredsstillende. Den nuværende personelsituation påvirker dog i nogen grad enheder-

nes udholdenhed samt trænings- og vedligeholdelsesstandard i ugunstig retning. Et forhold jeg skal vende tilbage til under personel- og uddannelsesafsnittene.

På trods heraf kan beredskabet betegnes som værende tilfredsstillende, hvilket i høj grad og fortsat må tilskrives det tjenstgørende personels ekstraordinære indsats for at bevare beredskabsstatus.

ØVELSESAKTIVITET

Søværnets enheder har i 1988 afviklet sejlads og øvelsesaktivitet i henhold til Søværnets Operative Kommando (SOK) årsprogram og de ressourcemæssige givne rammer. De opnåede resultater har været tilfredsstillende, men har kun kunnet opnås med store krav til søværnets reducerede personelstyrke.

I første halvdel af 1988 gennemførtes i lighed med tidligere år følgende typetræningsøvelser:

Minerydningsøvelsen BLUE HARRIER.

Torpedobådsøvelsen BOLD GAME.

Antiundervandsbådsøvelsen BRIGHT HORIZON.

Missilskydeøvelsen BUSY BIRD.

Redningsøvelsen BRIGHT EYE.

Flådeøvelsen DANEX I/88.

Sidstnævnte øvelse blev uvarslet ændret til en afprøvning af søværnets evne til at øge deltagende enheders udrustningsniveau.

I sidste halvdel af året afvikledes udover eskadreøvelser:

Øvelse STANAVFORLANT BALTOPS 88.

Øvelse TEAM WORK 88, BALTIC og NORTH SEA OPS.

Øvelse U.S. BALTOPS 88.

I forbindelse med øvelse TEAM WORK 88 skal anføres at Danmark var vært for øvelsens "Post Exercise Discussion". For øvelse DANEX II/88 gælder at denne øvelse blev afviklet sammen med flyvevåbnets øvelse BLIND FAGOT og TACTICAL FIGHTER WEAPONRY (TFW).

Udover disse aktiviteter har LOSSEN (kommandoskib), GULDBORG-SUND og VILSUND indgået i NATOs stående minerydningsstyrke i kanalområdet STANAVFORCHAN, ligesom enheder fra fregateskadren har deltaget i øvelse JMC (Joint Maritime Course) i Storbritannien.

Af specielle øvelser kan nævnes undervandsbådsredningsøvelsen med det svenske undervandsbådsredningsskib BELOS.

I løbet af året har søværnet udført adskillige opgaver af repræsentativ art. Denne virksomhed har bestået i sejlads med udenlandske og danske ministre, ambassadører m.fl. samt flådebesøg i ind- og udland. Herudover skal nævnes søværnets deltagelse i Tall Ship Race hvor minelæggeren SJÆLLAND deltog som ledsageskib.

Farvandsovervågningen har også i 1988 dannet grundlag for suverænitetsbevogtning og søredningstjeneste, som fortsat er en vigtig og omfattende del af søværnets hverdag. Indtil 1 november var der i alt gennemført 605 søredningsoperationer under SOK ledelse. I samme periode sidste år blev der i alt iværksat 682 søredningsoperationer.

Fiskeriinspektions-, stations- og søredningstjenesten ved Færøerne og Grønland udgør også en væsentlig del af søværnets daglige fredstidsaktiviteter. I perioden 1 januar - 1 november iværksatte

Færøernes Kommando 165 søredningsaktioner på følgende områder: 44 eftersøgningsopgaver, 106 slæbeassistancer samt 2 minøroggaver. Inspektionsskibets helikopter gennemførte 40 sygetransporter.

Inspektionsskibe og -kuttere gennemførte på Færøerne 159 fiskerikontrolbesøg om bord i udenlandske og færøske fiskefartøjer. Blandt andet blev 5 fiskere ikendt bøder á 50.000 kr. og konfiskation af fangst og redskaber.

I tilsvarende periode iværksatte Grønlands Kommando 41 søredningsaktioner. Inspektionsskibe og -kuttere foretog 141 fiskerikontrolbesøg om bord i fiskefartøjer fra Grønland, Danmark, England, Færøerne, Norge, Vesttyskland, Frankrig og Japan. Ulovligt fiskeri blev konstateret i 7 tilfælde, ukorrekt eller manglende fangstmeldinger i 13 tilfælde. Bøder samt konfiskationer beløb sig til kr. 3.295.000. Enkelte sager verserer fortsat ved retten.

MATERIELOMRÅDET

Bevilling til iværksættelse af nye militære materielanskaffelser i 1988 til søværnet omfatter 150 mio. kr. til udvikling og anskaffelse af minerydningsforproduktionsmodul til STANDARD FLEX 300.

Udvikling indenfor materielområdet omfatter søminer samt modifikation af torpedoer. Anskaffelse af HARPOON og SEA SPARROW missiler til opbygning af søværnets missilbeholdninger er fortsat i 1988.

Afprøvning af antimissilsystemet SEA GNAT prototype er foretaget ultimo 1988 og endelig levering finder sted i 1989.

Levetidsforlængelses- og moderniseringsprojekter for minelæggere af FALSTER-klassen og undervandsbåde af TUMLEREN-klassen fortsætter. Således forventes første minelægger med fuld elektronisk-og våbenteknisk opdatering operativ ultimo 1989. Det samlede levetidsforlængelsesprogram for minelæggere planlægges fuldført i 1992. De første to enheder af TUMLEREN-klassen er overtaget af Danmark og gennemgår levetidsforlængelse og modernisering i Norge og første

enhed forventes operativ medio 1989. Tredie og sidste danske enhed vil indgå i operativ tjeneste primo 1992. Levetidsforlængelsesprogrammet for DAPHNE-klassen afsluttes ved årsskiftet.

STANDARD FLEX 300 programmet fortsatte i 1988, og første enhed af FLYVEFISKEN gennemfører fortsat søprøver. Resterende 6 enheder af 1. serie overtages af søværnet i perioden medio 1989 til primo 1992.

Søværnets LYNX-helikoptere har i forbindelse med modifikationsprogram gennemført prototypeinstallation af elektronisk udstyr. Første helikopter vil have afsluttet installering af elektronisk opdateret materiel ultimo 1989 og det samlede modifikationsprogram forventes afsluttet medio 1992.

Bygning af nye inspektionsskibe (IS-86) til afløsning af HVIDBJØRNEN-klassen blev iværksat i 1988 på Svendborg Skibsværft og første nye inspektionsskib planlægges i operativ tjeneste i Nordatlanten i 1990. HVIDBJØRNEN-klassen udfases i takt med indfasning af IS-86. Herudover har inspektionsskutteren MALLEMUKKEN gennemgået levetidsforlængelse.

Søopmålingsudstyr og radiomateriel til inspektionsskibe er anskaffet over materielanskaffelsesplanen civilafsnit i 1988.

PERSONELSITUATIONEN

Året 1988 har for første gang i mange år vist nogle forbedringer af personelsituationen i søværnet.

I forhold til 1987 er der sket en reduktion i personelmanglen, som pr. 1 oktober var nedbragt til 71 mand.

Forøgelsen er at finde på stampersonelgruppen, medens der er tale om et minimalt fald i antallet af officerer. Dette er helt i overensstemmelse med intentionerne i den nye personellov og viser, at der i 1988 er foretaget et antal af de foreskrevne konverteringer af stillinger, som ifølge Arbejdsgruppen vedrørende Tjenestekområdets rapport skulle overgå fra at være officersbemandede til stampersonelbesatte.

Den uforudsete afgang, der igennem de seneste år har været støt stigende, er i 1988 stagneret og har endog vist faldende tendens indenfor visse personelgrupper. Eksempelvis har der indenfor officersgruppen været tale om en nærlig halvering, hvilket dog i nogen grad hænger sammen med, at søværnet har været forskånet for dødsfald og helbredsbebetiget afgang blandt de tjenstgørende officerer. Den uforudsete officersafgang udgør 1,7%, mod 3,1% i 1987.

Indenfor stampersonellet har den samlede afgang, som udgøres af såvel kontraktudløb som egentlig uforudset afgang, i 1988 har været på ialt 397 mand, hvilket udgør ca. 14% mod 16% i 1987.

De positive rekrutteringstendenser, som i slutningen af 1987 kunne konstateres indenfor stampersonellet, har holdt sig fint igennem 1988, og hvad angår rekruttering af kadetaspiranter til gennemgang af officersgrunduddannelsen på Søværnets Officersskole har der også her været tale om et tilfredsstillende resultat.

Alt i alt må 1988 derfor betragtes som værende et godt år set ud fra et rekrutterings- og fastholdelsesmæssigt synspunkt.

At der til trods for de meget gunstige tal alligevel føles en mærkbar personelmangel rundt omkring på tjenestestederne, skyldes blandt andet, at et stort antal personer er afgivet til videre- og efteruddannelse samt at det er vanskeligt at fastholde teknisk højtuddannede yngre personel. Eksempelvis er 71 officerer for tiden i færd med forskellige former for videreuddannelse, medens der blandt stampersonellet er 190 mand på længerevarende civiluddannelse, og andre 170 mand er afgivet til videre- og efteruddannelse.

Foruden uddannelsesfaktoren er ubalance mellem tjenestegrene en medvirkende årsag til forringelse af det positive helhedsbillede indenfor personelområdet, idet visse tjenestegrene næsten har overskud, medens andre især Kampinformation (KI)-, Kommunikation (KU)- og Intendantur (IT)-specialerne udviser store mangler.

For IT-grenens vedkommende forventes manglen at være elimineret i foråret 1989, idet et stort antal elever indenfor denne tjenestegren er ved at afslutte den indledende grunduddannelse.

For så vidt angår manglerne indenfor KI- og KU-kategorien er der ikke nogen øjeblikkelig lettelse at spore, men personelforvaltningen vil samarbejde med Marinestabens uddannelseafdeling forsøge at gøre de pågældende specialer mere attraktive for de unge mennesker, blandt andet ved i grunduddannelserne at indlægge moduler, som er civilt kompetencegivende.

Implementeringen af den nye personelstruktur, der påbegyndtes i 1987, fortsætter planmæssigt, således er pr. 1 oktober 1988 178 officerer enten overført til eller udnævnt i den nye struktur, medens der for stampersonellets vedkommende er tale om ialt 665 mand.

I forbindelse med overførsel til den nye struktur, udløber den nugældende overgangsordning for stampersonellet 31 marts 1989. Herefter vil udnævnelse til oversergent og seniorsergent kun kunne ske efter gennemgang af videreuddannelses trin (VUT) I og VUT II for mellemledere.

Gradsbenævnelser og distinktionering for alt stampersonel er blevet bragt på plads i 1988.

Personelforvaltningen forventer, at den nærmeste fremtid vil bringe en endelig afklaring omkring officererne på højere funktionsniveau således, at det fra og med 1 april 1991 vil være ensbetydende med udnævnelse til orlogskaptajn, når der tiltrædes stilling på højere funktionsniveau. 1. M 322

Året 1988 bragte en endelig afklaring af ligestillingsproblematikken, og der er således fremover ingen begrænsninger for kvinders tjeneste- og karrieremæssige muligheder i søværnet, udover dem der måtte forårsages af beboelsesmæssige eller specielle uddannelsesmæssige årsager. Det kan i denne forbindelse nævnes, at der for øjeblikket er 143 tjenestgørende kvinder i søværnet fordelt således:

2 officerer,

1 kadet,

7 kadetaspiranter

14 i sergentgruppen og

119 i konstabelgruppen.

I forbindelse med de igangværende decentraliseringsbestræbelser er Forsvarskommandoen ved at undersøge muligheden for en delegering og decentralisering af søværnets personelforvaltning.

Resultatet af undersøgelserne, skal være afsluttet 1 april 1989.

UDDANNELSESOMRÅDET

Omstruktureringen af officersuddannelserne i søværnet er nu ved at være på plads. Det første aspiranthold af operativ linie har påbegyndt skibsføreruddannelsen på Søværnets Officersskole, hvor eleverne gennemfører den civilkompetencegivende navigatoriske uddannelse inden de ca. 22 måneder senere fortsætter med officersgrunduddannelsen, der hermed er reduceret til ca. 21 måneder.

Den videregående officersuddannelse (VUT I) er godkendt af Forsvarsministeriet og er iværksat med det hold på 21 officerer, der ved årsskiftet har afsluttet Stabskursus I ved Forsvarsakademiet. Holdet fortsætter på Søværnets Officersskole med et ca. 10 måneders tjenesteområdemodul.

Med hensyn til den tekniske linie er der i søværnet principiel godkendelse af en sammenlægning af retningerne maskin og elektronik, således at officerer uddannet på den tekniske linie fra år 1994 vil være uddannet som maskinmester med udvidet elektronik.

Denne omlægning er foranlediget af indfasningen af nye skibstyper i søværnet, hvor fremdrivning og elektronik er så tæt sammenknyttet, at systemoversigt kræver nøje indsigt i begge områder.

Søværnet har fortsat brug for de indtil nu uddannede officerer af henholdsvis maksinretningen og af elektronikretningen. Der påregnes således ikke for tiden iværksat nogen omskoling af uddannede officerer af disse retninger.

For officerer af reserven med rådighedskontrakt er etableret en videreuddannelse. (VUT I/L-R/SVN), der vil blive iværksat i februar 1989. Kursus vil blive gennemført som et brevskolekursus af 1 års varighed, afsluttende med et 8 dages kursus med eksamen på Søværnets Taktikskole, Kampinformationskursus, Frederikshavn.

Året har også for stampersonellet bragt en række uddannelsesmæssige forbedringer. Den i 1987 indledte videreuddannelse af sergentgruppen er fortsat således, at der ved årsskiftet 88/89 på videreuddannelsestrin 1 (VUT I) er uddannet 54 elever og på videreuddannelsestrin 2 (VUT II) 48 elever.

Arbejdet med søværnets lærlingeuddannelser er fortsat. Således har arbejdsgruppen til analyse af fremtidige våben- og maskintekniske funktioner på manuelt niveau afgivet rapport, og jeg har på baggrund heraf besluttet, at der successivt gennemføres en omlægning af de faglige uddannelser på manuelt niveau til en fælles strømteknisk grunduddannelse med direkte rekruttering fra folkeskolens afgangsklasser. Uddannelserne opbygges trinvis og det er hensigten at hver trin skal gøres civilt kompetencegivende.

4 elever fra søværnet har gennemgået sygehjælperuddannelsen ved Rigshospitalet, denne uddannelse blev etableret som civil kompetencegivende for søværnets sanitetspersonel i 1987 og det forventes at der uddannes 6 elever årligt.

Skibskokkeuddannelsen er påbegyndt, det er en faglig uddannelse, som kræver at eleverne har gennemgået EFG 1. del indenfor levnedsmiddelområdet. Uddannelsen gennemføres ved praktisk tjeneste og uddannelse ved søværnets tjenestesteder og ved Aalborg Tekniske Skole.

Arbejdsgruppen til analyse af uddannelsesbehovet for overmekanikere har afgivet rapport, som har anbefalet at der oprettes en uddannelse af overmekanikere til mellemledere. Rapporten er under behandling i Marinestaben. Uddannelsen er i store træk struktureret som VUT 1 og 2 mellemlederuddannelserne for sergentgruppen.

Jeg vil slutte denne årsstatus med at ønske alle i søværnet samt deres familier og alle, der har tilknytning til og interesse for vort værns virke, et godt 1989.

Mr. Salling

Året, der gik - Søværnet

Nytårsnummeret er som tidligere trykt i et ekstra antal eksemplarer, der, så længe oplag haves, vil kunne udleveres til interesserede enkeltpersoner ved henvendelse til Søværnets NATO- og Kommandokassearkiv.

JANUAR

Kommandostrykning i fregatterne

I forbindelse med nytårsparaden på Holmen den 4. januar var næsten hele Flåden samlet, idet Inspektionsskibseskadren, marinedistrikterne og de enheder, der var på station, måtte undværes.

Chefen for Søværnets operative Kommando understregede i sin tale, at nytårsskiftet var af stor betydning for Flådens fremtid, idet der samme dag skulle stryges kommando i fregatterne PEDER SKRAM og HERLUF TROLLE. Kontreadmiralen

Chefen for Søværnets operative Kommando modtager paraden ledsaget af chefen for Fregat-eskadren. (SVN FOT).

gennemgik i sin tale udviklingen gennem de senere år, set med Flådens øjne og med bl.a. inspiration i Hendes Majestæt Dronningens seneste nytårstale, hvor det hed: "Vi skal tro på vort eget værd, tro på, at vi betyder noget - og som danskere" og tilføjede: "Derfor tør vi fejre fortidens bedrifter." Kontreadmiralen fort-

satte: "For os i den danske Flåde er disse ord særligt aktuelle i dag, hvor vi nu med en sær blanding af sorg og harme oplever, at tidernes uforstand har bragt det derhen, at vi i hvert fald for en tid skal stryge kommando i fregatterne PEDER SKRAM og HERLUF TROLLE. Disse enheder har i det senest forløbne år trods bemandingsproblemer endnu engang under øvelser og mønstringer demonstreret deres overlegne kapacitet, og vi berøver temporært Flåden en væsentlig del af dens indsatsberedskab og evne til løsning af samtlige påhvilende opgaver incl. deltagelse i NATOs stående Atlanterhavsstyrke.

Vi gør det i mindet om fortidens bedrifter - ikke alene i de hundrede år, hvor fregatter i Flåden har bidraget til, at vi tør fejre disse bedrifter, men især i erindringen om, at vore to nuværende navnkundige fregatter i en ganske særlig grad har skabt betydelig respekt hos vore allierede om den danske Flådes professionelle stude og evne til at være en militær troværdig partner.

Fra kommandostrygningen. (SVN FOT).

Men vi stryger også kommandoen i en tro på vort eget og den danske Flådes værd, en tro på, at nedgangstiden får en ende, og at vi atter vil få midler til at leve op til at bemane fregatter og minelæggere i forsvarligt omfang ..."

Kontreadmiralen sluttede med at sige:

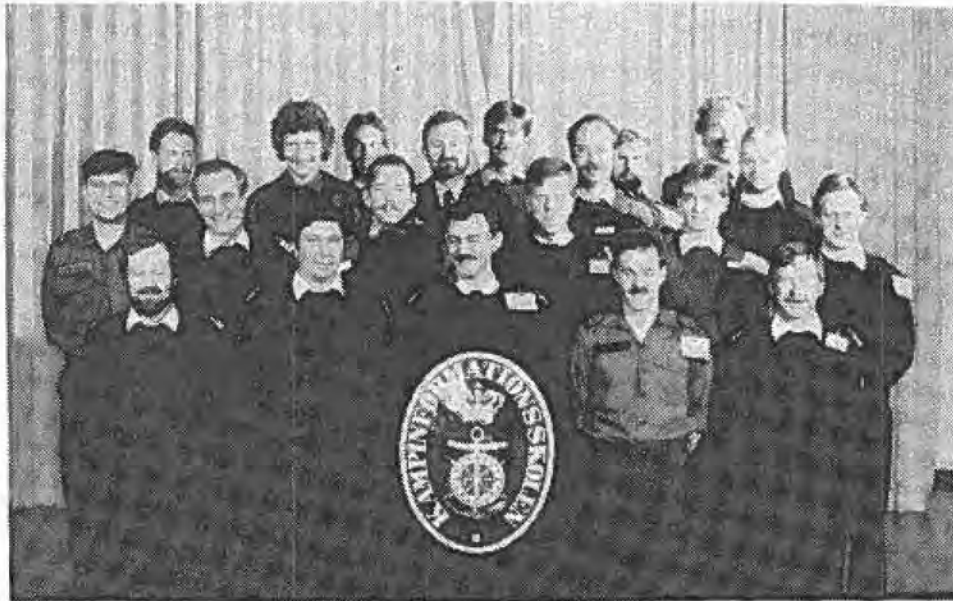
"Jeg har ofte hævdet - og fundet forståelse for - at Flådens tarv også er personellet's tarv. Vi kan kun trives, når vi tror på værdien af det arbejde, vi udfører, og den gerning vi har valgt."

Efter chefen for Søværnets operative Kommandos tale blev flag og kommandotegn i fregatterne nedhalet.

Fiskeriinspektionskursus for GULFSTREAM III og helikopterbesætninger på AIS

For tredje gang afholdtes fiskeriinspektionskursus for GULFSTREAM III og helikopterbesætninger på Søværnets Taktikskole Kampinformationskursus (AIS) i dagene 19.-20. januar.

Formålet med kursus er at fremme samarbejdet mellem G-III

Kursusdeltagerne fotograferet sammen med operationsofficerer fra Inspektionsskibseskadren og lærere fra AIS. (AIS FOT).

flyene og inspektionsskibene med LYNX-helikopter under udførelsen af fiskeriinspektion i det nordatlantiske område.

Udnævnelser ved Søværnets Officersskole

Som følge af, at VOU-klassen 85/87 (Videregående Officersuddannelse) ved Søværnets Officersskole (SOS) kun havde beskeden deltagelse for Teknisk Linie, blev det bestemt, at tre elever skulle færdiggøre den tekniske uddannelse ved Københavns Maskinmesterskole.

De tre dimittender fotograferet sammen med chefen for Søværnets Officersskole. (SVN FOT).

Overgangen til den nye personelstruktur kom til at betyde, at de tre premierløjtnanter Jens Asbjørn Birch, Søren Munk Madsen og Mogens Nielsen ikke kunne udnævnes til kaptajnløjtnanter (KL) samtidig med de øvrige VOU-hold i april 1987.

Onsdag den 13. januar kunne de tre premierløjtnanter endelig se afslutningen på et langt uddannelsesforløb, der udmøntede sig i eksamensbeviser som udvidet maskinmester, overrakt af direktør K.Bodi, fra Direktoratet for Søfartsuddannelsen, Maskinmesteruddannelsen.

Udnævnelseshøjtideligheden fandt sted på SOS fredag den 21. januar med deltagelse af Inspektøren for Søværnet og Søværnets Teknikinspektør.

CINCHAN besøger Flådestation Frederikshavn

Den britiske admiral Sir Julian Oswald, chef for den britiske flåde (Commander in Chief Fleet), chef for de allierede styrker i Kanalområdet (Allied Commander in Chief Channel - forkortet CINCHAN), og chef for de allierede styrker i Østatlanten (Commander Eastern Atlantic Area), aflagde i sin egenskab af CINCHAN tiltrædelsesbesøg i Danmark i dagene 24. til 26. januar.

Besøget omfattede om formiddagen den 23. januar Søværnets Materielkommando, Flådestation København samt sejlads med torpedobåden HAMMER.

Forsvarschefen, Admiral S.E.Thiede, CINCHAN, Admiral Sir Julian Oswald, og chefen for Flådestation København før ombordstigningen i HAMMER. (SVN FOT).

Ledsaget af Forsvarschefen, Admiral S.E.Thiede, blev CINCHAN ved sin ankomst til flådestationen modtaget af chefen for Flådestation København og honoreret med skansevagtshonør af flådestationens Honnørkommando.

Søværnets turnering i indefodbold

Søværnets turnering i indefodbold blev afviklet i dagene 15., 20. og 25. januar, og der blev i alt spillet 66 kampe.

Det vindende hold ved søværnets mesterskaber i indefodbold - korvetten OLFERT FISCHER. (SVN FOT).

Resultatet af søværnets turnering i indefodbold 1988 blev:

- Nr. 1 Korvetten OLFERT FISCHER
- " 2 Artillerikursus Sjællands Odde
- " 3 Marinekaserne København
- " 4 Søværnets Sergent- og Reserveofficersskole.

Finalepuljens kampe blev ret så spændende, idet de fleste af kampene endte uafgjort, den sidste kamp i hele turneringen var afgørende for, hvem der skulle have guld, sølv og bronze, et enkelt mål var afgørende.

Inspektionsskibet HVIDBJØRNENS Grønlandstogt

HVIDBJØRNENS (HVBJ) Grønlandstogt sluttede 27. januar ved ankomsten til Flådestation Frederikshavn, efter knap 3 måneder i det nordlige.

Inden afrejsen fra Danmark fik HVBJ en opgave, der gik ud

Inspektionsskibet HVIDBJØRNEN under inspektion i grønlandsk farvand. (SVN FOT).

på at transportere en skulptur fra Danmark til Grønland. Skulpturen, med navnet Kaassassuk (Fabeldyret), er udført i bronze, har en vægt på ca. 600 kg og er udført af den grønlandske kunstner Simon Kristoffersen. Skulpturen har i en periode stået foran Rigshospitalet, men skulle nu til Godthåb.

HVBJ afsejlede fra Frederikshavn den 2. november for, via Thorshavn, Reykjavik, at gå på inspektion ved den grønlandske østkyst.

Skulpturen af Kaassassuk surret på HVIDBJØRNENS styrbords sidedæk. (HVBJ FOT).

Efter godt 16 dage på østkysten, hvor også Polarkredsen blev passeret, begyndte HVBJ at forlægge mod vestkysten via Prins Christianssund.

Den 21. november ankom HVBJ til sin adoptionsby Julianehåb. I de to første dage havde HVBJ åbent skib, hvor der i alt kom 570 personer om bord.

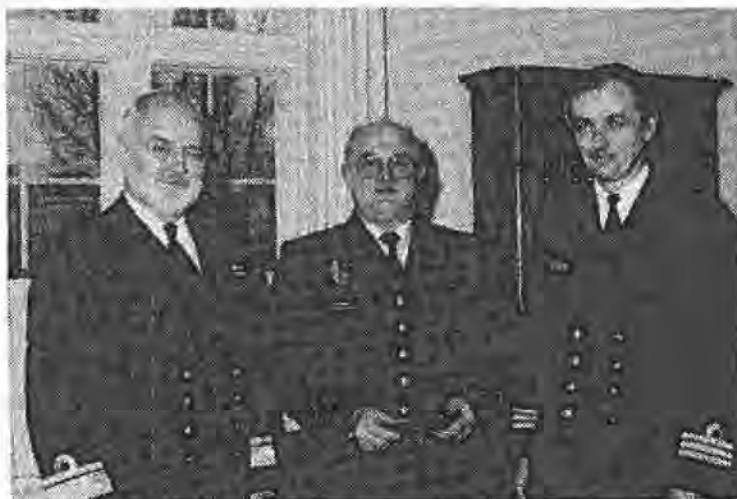
Efter besøget i Julianehåb begyndte HVBJ at forlægge nord-
over via Grønnedal, Godthåb og Holsteinsborg, for den 10. december
at ligge på 71° nordlig bredde, hvilket ikke er helt normalt på
denne årstid, grundet isen.

Den 13. december gik HVBJ derfor til ankers ved Færinges
Nordhavn, hvor polardåben blev foretaget. Også skulpturen Kaassas-
suk blev døbt, den fik det grønlandske navn Angalattoorsuaq, som
betyder "Den meget vidtberejste", idet skulpturen i den periode,
den havde været om bord, havde besøgt 4 hovedstæder, nemlig
København, Thorshavn, Reykjavik og Godthåb.

Efter endnu nogle dages inspektion ankom HVBJ til Godthåb,
hvor skulpturen blev afhentet. Samme dag kl. 1500 blev skulpturen
formelt overgivet fra HVBJ til Det grønlandske Hjemmestyre ved en
lille sammenkomst i Godthåb.

Afgang fra Søværnets Flyvetjeneste

Søværnets Flyvetjeneste tog 29. januar afsked med sin tek-
nikofficer kaptajn G.G.Bredsgaard. Normalt ville en sådan

Kaptajn G.G.Bredsgaard, flankeret af chefen
for Søværnets operative Kommando og chefen
for Søværnets Flyvetjeneste. (SVN FOT).

begivenhed ikke give anledning til særlige arrangementer uden
for tjenestestedet; men kaptajn Bredsgaard er nærmest en institu-
tion i Søværnets Flyvetjenestes 26-årige historie på grund af de
mange års tilknytning, nemlig 18 år og 3 måneder. Af denne grund

modtog chefen for Søværnets operative Kommando kaptajn Bredsgaard på Holmen 28. januar og overrakte ham Søværnets operative Kommandos våbenskjold med tak for de mange års loyale og utrættelige arbejde for søværnets helikoptere.

FEBRUAR

SOK studieperiode 1988

Søværnets operative Kommandos studieperiode 1988 blev afviklet i perioden fra 1. til 4. februar på Kampinformationskolen på Flådestation Frederikshavn. Formålet med studieperioden var gennem drøftelser af forskellige situationer og handlemåder i en spændingsperiode, at danne grundlag for den igangværende revision af Søværnets operative Kommandos operative planer og bestemmelseskompleks. De enkelte punkter, der blev taget op til diskussion, gik fra det helt lave spændingsniveau lige op til umiddelbart før et egentligt krigsudbrud. Selve programmet vekslede mellem gruppearbejder og drøftelser på baggrund af situationer, som blev vist på det taktiske gulv på Kampinformationskolen. Et taktisk gulv er en form for et stort kort lagt ud på gulvet, hvorpå figurer, der forestiller skibe, fly, radarer etc. kan flyttes rundt. Ind i mellem blev der givet briefinger, der passede ind i de emner, der var under debat.

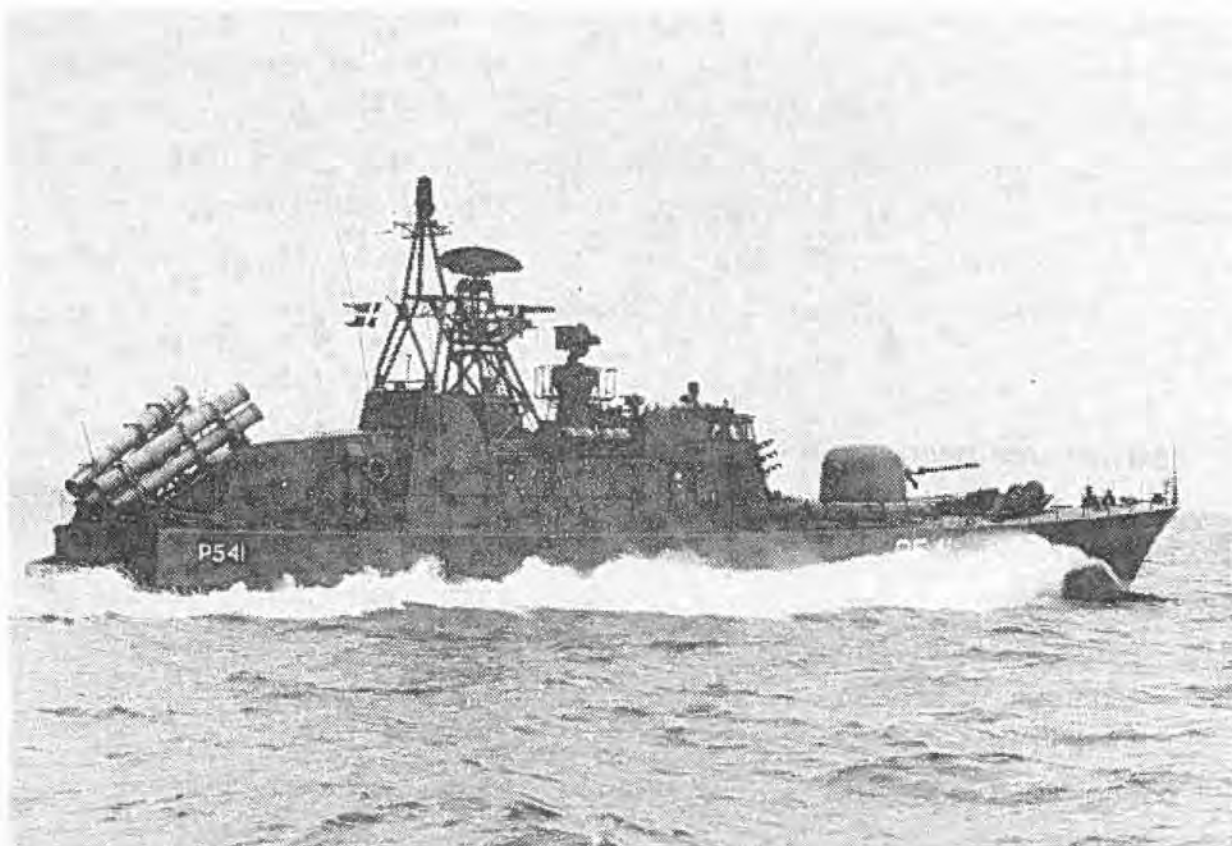
De 47 deltagere kom hovedsagelig fra eskadrer, marinedistrikter, marinehjemmeværnet og Søværnets operative Kommandos stab.

Det generelle indtryk af studieperioden er, at formålet blev opfyldt over forventning såvel for deltagerne som for Søværnets operative Kommandos stab. En stærkt medvirkende årsag til, at perioden fik et så vellykket forløb var den store støtte Kampinformationskolen ydede såvel før som i løbet af de 4 dage, studieperioden varede.

BREDALs deltagelse i ABCD/SA-kursus ved Technische Marineschule i Neustadt

Torpedobåden BREDAL deltog i dagene 1.-5. februar sammen med 4 enheder fra 7. Schnellbootgeschwader (143 A-kl.) i et ABCD/SA-kursus ved Technische Marineschule i Neustadt, Forbundsrepublikken Tyskland.

Torpedobåden BREDAL under forlægning. (SVN FOT).

Kurset er opbygget som enheds-/typetræning til søs inden for ABCD/SA-området. Hovedvægten er lagt på i en kampsituation at kunne iværksætte ABC-modforholdsregler samt brand- og havaribe-kæmpelse (D/SA) sideløbende med, at enhedens våben- og sensorsystemer fortsat bemandes og anvendes i videst mulig udstrækning. I tilslutning hertil indeholder kurset en mængde andre ABCD/SA-relaterede emner.

Den afsluttende kontrol af enhedernes ABC-forsvarsevne var oprindeligt ikke planlagt, eftersom kursusledelsen ikke følte sig tilstrækkelig fortrolig med de danske installationer, ligesom man kun havde personel nok til at gennemføre kontrollen i 4 enheder samtidigt.

Torpedobådens udtrykte ønske om gennemførelse af en sådan kontrol blev imidlertid mødt med stor velvillighed, idet man beredvilligt afstod fra gennemførelse af kontrollen på en af de tyske enheder til fordel for BREDAL, der således fik mulighed for at gennemføre kurset i dets fulde omfang.

Kursusledelsen fremhævede ved den afsluttende debriefing torpedobåden for den usædvanlig høje grad af motivation og den store entusiasme, som havde været et konstant kendetegn for besætningens indsats i ugens løb.

Der blev på baggrund af de i Neustadt indhøstede erfaringer afholdt et seminar på Lynæsfort med deltagelse af personer fra Torpedobådseskadren (TBE), torpedobåden BREDAL og Søværnets Havariskole, der udmøntedes i en rapport, som via TBE blev fremsendt til relevante myndigheder i søværnet. Samtidig er der i TBE regi nedsat nogle arbejdsgrupper med henblik på at højne det generelle ABCD/SA-beredskab i TBE underlagte enheder.

Marineforeningen markerer jubilæum med kunstmappe

Den 30. april kunne MARINEFORENINGEN fejre sit 75-års jubilæum. På denne dag i 1913 stiftede en kreds af tidligere orlogsgaster - fortrinsvis af årgang 1888 - foreningen, der som det stadig hedder i formålsparagraffen, skulle:

- "Styrke nationens interesse for søværnet og søfarten", og
- "Vedligeholde forbindelsen og kammeratskabsfølelsen mellem mænd, der har gjort tjeneste eller er tjenstgørende i søværnet".

Den første begivenhed fandt sted den 2. februar, da Marineforeningens æresformand, Hans Kongelige Højhed Prinsen ved en enkelt højtidelighed på Amalienborg fik overrakt det første eksemplar af en kunstmappe, der er fremstillet som et varigt minde om jubilæet.

Glimt fra overrækkelsen. (MF FOT).

Mappen er udført af kunstneren Kurt v.Wowern, der er medlem af Glostrup Marineforening, men bosiddende i Arrild ved Toftlund i Sønderjylland.

Den prydes på forsiden af en tegning af kongeskibet DANNEBROG, og i mappen er indlagt penne-tegninger af fire af søværnets skibe i 1988, nemlig: Patruljefartøjet HAVFRUEN, Korvetten PETER TORDENSKIOLD, Inspektionsskibet BESKYTTEREN og Minelæggeren MØEN. På mappens "flap" gives en kort beskrivelse af skibene, deres hovedopgaver og markante togter.

Jubilæumsmappen blev sammen med de fem tegninger signerede og indrammede overrakt Prinsen af Marineforeningens landsformand, kommandør V.P.Heise, landsnæstformanden, chefkonsulent Torben Jensen og kunstneren Kurt v.Wowern.

Britisk-Dansk Forsvarsministerbesøg på Flådestation København

Forsvarsminister Bernt Johan Collet var i dagene 2.-4. februar vært for sin britiske kollega, forsvarsminister George Younger. Foruden drøftelser ministrene imellem, aflagde disse også besøg ved danske militære myndigheder og installationer.

Onsdag den 3. februar deltog ministrene bl.a. i demonstrationssejlads på Øresund med torpedobådene HAMMER og SUENSON.

Efter sejladsen blev ministrene sat i land på Holmen og her modtaget af chefen for Flådestation København og et opstillet honnørkommando bestående af mandskab fra Marinekaserne København samt Søværnets Tamburkorps.

Den britiske forsvarsminister H.E.George Younger, gående til højre, i midten H.E. forsvarsminister B.J. Collet, inspicerer ledsaget af chefen for Flådestation København, flådestationens honnørkommando. (SVN FOT).

Den sovjetiske ambassadørs besøg på Søværnets Officersskole

Den sovjetiske ambassadør, Hans Excellence Boris N. Pastuhov aflagde besøg på Søværnets Officersskole onsdag den 3. februar.

H.E. Ambassadør Boris N. Pastuhov og chefen for Søværnets Officersskole fotograferet i skolens hall. (SVN FOT).

Formålet med ambassadørens besøg var et foredrag for kadetterne. Ambassadøren talte bl.a. om reformerne i USSR og kom ind på, at det er tanken at føre udenrigspolitikken frem over tidligere fastsatte grænser og udtalte videre:

"USSR accepterer og forstår, at der i verden findes forskellige ideologier som grundlag for statssystemer. Dette forhold forestiller USSR sig ikke ændret i fremtiden.

USSR ønsker ikke sikkerhed for sig selv på andre landes bekostning og er imod nationale egoisme-holdninger.

USSR ønsker om og tro på en fredelig verden bygger på den forudsætning, at verden bliver atomfri.

Et tosidigt atomprøvestop er nødvendigt. Det er ikke nok, at kun den ene part (USSR) gennemfører det. Når USSR har genoptaget atomprøvesprængningerne, skyldes det angsten for at komme for langt efter USA. Den farlige grænse, vi befinder os på, kan illustreres med eksemplerne fra Tjernobyl og Challengerulykken. Uanset at disse projekter var erklæret for sikre, skete der alligevel fejl. Tilsvarende fejl kan føre til utilsigtede atomraketaf-fyringer med krig til følge.

Den generelle holdning i forhandlingssituationer, hvor USSR

deltager, bygger på ærlighed og saglighed.

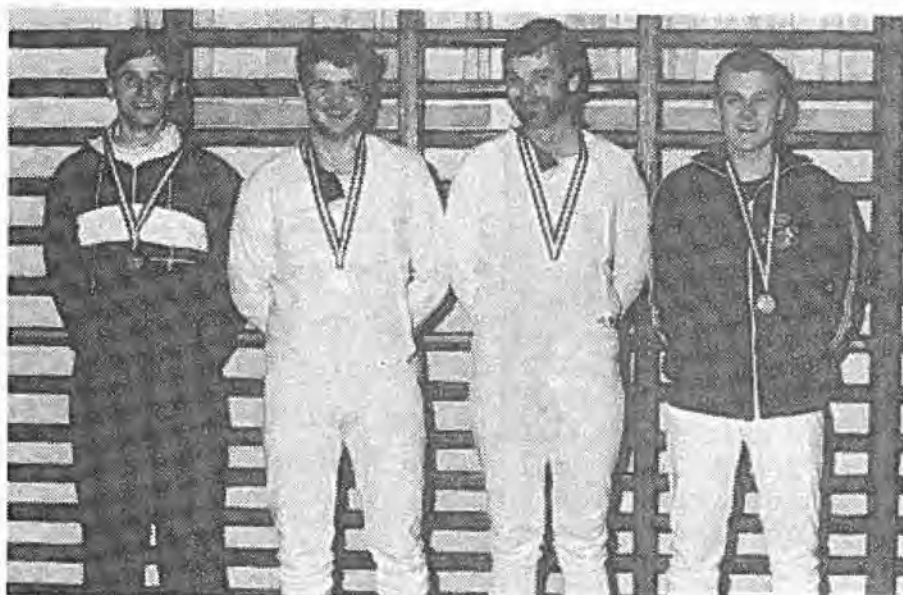
Europa er bl.a. Danmarks og USSRs fælles hjem. Geografi og historie knytter os sammen. Det er i fælles interesse, at Østersøen, Barentshavet og de grønlandske farvande afrustes".

Ambassadøren afsluttede sit foredrag med at fastslå, at Østersøen forbinder Danmark og USSR og ikke skiller de to lande.

Efter foredraget besvarede ambassadøren beredvilligt spørgsmål fra kadetterne.

Søværnets mesterskaber på kårde

Mesterskabet blev afviklet på Holmens Idrætsanlægs gymnastiksal fredag den 12. februar med 21 deltagere, der blev i alt fægtet 65 kampe.

Her ses fra venstre: Premierløjtnant C.E. Tronhjem, Kadet M.O.Thorup, Kadet P.Christiansen og Kadet K.H.Dahl. (SVN FOT).

Resultatet af søværnets mesterskab på kårde blev:

Nr. 1	PL C.E.Tronhjem	Skoleskibet MØEN
"	2 KT M.O.Thorup	Søværnets Officersskole
"	3 KT P.Christiansen	Søværnets Officersskole
"	4 KT K.H.Dahl	Søværnets Officersskole.

Forsvarskonference på Flådestation Frederikshavn

Medio februar afholdt Det konservative Folkeparti en forsvarspolitisk konference i Frederikshavn, som har velegnede faciliteter til sådanne arrangementer på flådestationen, og ikke

mindst på Kampinformationsskolen.

Forsvarsministeren og Forsvarschefen holdt taler om forsvaret i dag, og den kommitterede for Hjemmeværnet, Ole Bernt Henriksen, og Stiftamtmand Hans Lassen talte om henholdsvis hjemmeværnet og totalforsvaret i Region 1.

Der var indlagt gruppearbejder og spørgeperioder for de delegerede, og Forsvarsministeren sagde ved afslutningen, at den vellykkede konference var en god måde at sprede forsvarspolitisk information på. Ministeren opfordrede til, at lignende politiske sammenkomster blev afholdt andre steder i landet.

Konferencen er nr. 2 i rækken i Frederikshavn, idet partiet Venstre holdt en ligeledes resultatrig sikkerhedspolitisk konference i november 1987.

Forsvarsminister Bernt Johan Collet modtager Skansevagtens honor på Flådestation Frederikshavn. (SVN FOT).

Initiativet til disse arrangementer kommer fra hjemmeværnskonsulent Ole Dahl, Aalborg, der gerne ser, at rækken fortsætter med flere konferencer, hvor Danmarks sikkerheds- og forsvarspolitik bliver sat til debat. Hjemmeværnets rolle falder naturligt ind blandt de behandlede emner, og hjemmeværnet er en god ramme for møderækker af denne art.

Forsvarsministeren benyttede i øvrigt lejligheden til at aflægge tjenestestedsbesøg på Kattegats Marinedistrikt og Flådestation Frederikshavn.

Søværnets Idrætslederpris 1987

Søværnets Idrætslederpris kan af Inspektøren for Søværnet een gang årligt tildeles en idrætsleder eller instruktør, som gennem længere tid har ydet en ganske særlig praktisk indsats for idrætsudøvelsen på et eller flere af søværnets tjenestesteder. På grundlag af indstilling fra Søværnets Idrætskomite har Inspektøren for Søværnet bestemt, at Søværnets Idrætslederpris for 1987 tildeles orlogskaptajn C.H. Busck, Søværnets Våbenskole.

Orlogskaptajn C.H. Busck får overrakt Idrætslederprisen 1987 af Inspektøren for Søværnet. Prisen består af et tinkrus med inskription. (SVN FOT).

Ved en højtidelighed i Nyholms Hovedvagt den 22. februar overrakte Inspektøren for Søværnet Søværnets Idrætslederpris 1987 til orlogskaptajnen.

Inspektøren for Søværnet motiverede valget med, at orlogskaptajnen i mange år har ydet en stor indsats for idrætten i søværnet. Orlogskaptajnen har selv været aktiv og tilskyndet andre til at gøre en indsats. De seneste år har han som leder for den maritime femkamp ydet en uvurderlig indsats for at få denne nye idrætsgren til at fungere. Som leder har orlogskaptajnen en smittende positiv indflydelse på sine omgivelser og er altid klar med en hjælpende hånd til det praktiske arbejde.

Øvelse PLAYEX 1/88

Øvelse PLAYEX 1/88 blev gennemført i perioden 22.-26. februar med deltagelse fra Mineskibseskadren, Torpedobådseskadren, Fregateskadren, Undervandsbådseskadren samt Søværnets Flyvetjeneste, marinedistrikterne og Marinehjemmeværnsdistrikt 1.

Øvelsen blev ledet af chefen for Torpedobådseskadren, der havde hejst sin kommando i Torpedobåden SUENSON.

Torpedobåden SUENSON - kommandoskib under øvelse PLAYEX 1/88. (SVN FOT).

PLAYEX 1/88 blev gennemført i Østersøen, Store Bælt og Kattegat og var i hele perioden plaget af hårdt vejr, der satte en begrænsning for flere af de planlagte aktiviteter.

Af gennemførte aktiviteter skal specielt nævnes minelæggerens mineombordtagningsøvelser i Frederikshavn og Korsør, Skoleskibet MØEN og Kabelminelæggeren LOSSENS øvelser med Marinehjemmeværnet i Stubbekøbing og Korsør, korvetterne OLFERT FISCHER og NIELS JUELS øvelser med Undervandsbåden NORDKAPEREN i Østersøen, ministrygerne VILSUND og GULDBORGSUNDS ministrygningsøvelser, torpedobådernes intense øvelsesaktivitet på havari-området og endeligt flere øvelser mellem søværnets enheder / landinstitutioner og flyvevåbnets varslingsgrupper.

MARTS

Søværnets Mesterskaber i Badminton 1988

Resultatet af Søværnets Mesterskaber i Badminton blev:

Dame Single Nr. 1 SG L.Bak FYEN

Herre Single	Nr. 1	MOKS	J.O.Pedersen	UBE
	" 2	PL	K.H.Andreasen	MØEN
	" 3	MAKS	L.Kilpinen	OLFI
	" 4	RLG	M.Treschuw	FKP
Herre Double	" 1	MOKS	J.O.Pedersen	UBE
		PL	K.H.Andreasen	MØEN
	" 2	MAKS	L.Kilpinen	OLFI
		OS	J.Pedersen	FGE
	" 3	MAEL	H.L.Thomsen	MØEN
		PL	K.Münzberg	MØEN
	" 4	KSMP	P.S.Hansen	MP KBH
		KSMP	S.J.Jensen	MP KBH
Old Boys Single	" 1	PL	F.Holmgaard	UBE
	" 2	OK	T.S.Hansen	FCL
	" 3	OK	B.B.Christiansen	ESK FLS KBH
	" 4	KL	J.Cortsen	SOS
Old Boys Double	" 1	OK	T.S.Hansen	FCL
		PL	F.Holmgaard	UBE
	" 2	KL	J.Cortsen	SOS
		KL	I.Clausen	SOS
	" 3	KL	B.Junker	FKO
		KL	E.B.Henriksen	VBS
	" 4	OVME	H.Aa.Pedersen	FLS KOR
		OK	B.B.Christiansen	ESK FLS KBH.

Mesterskabet blev afviklet den 3.-4. marts i Sundby Idræts-park, med 42 i Herre Single, 20 i Old Boys Single, 13 par i Herre Double, 7 par i Old Boys Double og 3 Dame Single.

Bedste torpedoskud i 1987

Fredag den 18. marts stillede besætningen fra torpedobåden WILLEMOES til parade på Holmen. Anledningen var, at torpedobåden havde afgivet det bedste TP 61 øvelsesskud i 1987 og skulle have overrakt Forenade Fabriksverkens vandrepræmie, et Patek - Philippe skibschronometer.

Efter at Søværnets Våbeninspektør havde modtaget paraden, gav han ordet til direktør Bertil Malmberg, Centrala Torpedoverk-staden i Motala. I sin tale til torpedobådsbesætningen sagde di- rektør Malmberg bl.a.: "Før jeg overrækker vandrepræmien, ønsker

jeg at knytte nogle bemærkninger til dette glimrende torpedoskud.

Den 3. november 1987 under afvikling af Torpedobådseskadrens torpedokonkurrenceskydning opnåede torpedobåden WILLEMOES en træffer midtskibs på målskibet OLFERT FISCHER med enkeltskud.

For dette langtrækkende TP 61 skud opnåede WILLEMOES 76.6 point efter de nye reviderede konkurrencebestemmelser, det højeste resultat under torpedokonkurrenceskydningen i 1987.

Torpedobåden WILLEMOES har under angrebet holdt en særdeles passende afstand fra målskibet, og torpedobåden har under hele angrebet vist at kunne udnytte TP 61 torpedoens gode egenskaber. Det er derfor glædeligt at kunne overrække den daværende chef for WILLEMOES Forenede Fabriksverkens vandrepræmie.

Overrækkelse af vandrepræmie til besætningen i WILLEMOES. (SVN FOT).

Ved dette skud har besætningen understreget og bevist torpedoens taktiske og tekniske egenskaber, og jeg har bemærket mig, at navnet WILLEMOES er kommet på pladen i skibschronometerets låg for anden gang.

Før jeg slutter, vil det også være på sin plads at nævne, at foruden besætningen i WILLEMOES har Torpedostation Kongsøre også en del af æren med deres professionelle behandling og klarlægning af torpedoerne."

USAs ambassadør i Danmark gæster Søværnets Officersskole

Den 25. marts holdt De forenede Staters ambassadør i Danmark, Terence A. Todman, et foredrag på Søværnets Officersskole for kadetkorpset. Foredraget var det sidste i rækken af obligatoriske foredrag i undervisningssæson 1987/88. Ambassadøren indledte foredraget med følgende ord:

"Jeg er meget glad for at have mulighed for at henvende mig til Dem, De, der er så lykkelige, og har fået pålagt pligten at bringe de stolte traditioner videre, som er forbundet med Søofficersskolen og Den kongelige danske Marine. Enhver, der interesserer sig for maritime anliggender, ser op til jeres officersskole som en af de ældste og mest agtede i verden. De skal også vide, at Deres forgængere i Den kongelige danske Marine er kendt verden over for deres mod og fremragende gerninger i forsvaret af deres

Chefen for Søværnets Officersskole modtager USAs ambassadør i Danmark, Terence A. Todman. (SVN FOT).

lands frihed. Deres forgængere efterlader således en stor opgave til Dem i forbindelse med at fastholde denne tradition på allerhøjeste niveau. Jeg tvivler ikke på, at De med den uddannelse, De får på skolen, vil kunne leve op til udfordringen."

Med disse smukke ord indledte ambassadøren i et flot og spændende foredrag om USAs syn på de udfordringer, det ansvar og de problemer, der er forbundet med NATOs opgaver i det nordatlantiske område. Kadetkorpsets opmærksomhed var stor, hvilket også var nødvendigt for at forstå de mange nuancerede analyser og lo-

giske slutninger, ambassadøren bød på.

En af de måske mest tankevækkende udredninger, ambassadøren fremførte, var efterfølgende realistiske og lidt kølige betragtning:

"I disse tider, hvor ordene Glasnost og Perestrojka ofte dukker op, kan man let blive narret til at tro, at fare og trusler mod vores frihed på en måde er fjernet, og at behovet for forsvar ikke længere er ultimativt nødvendigt. Vi vil alle byde en ændring velkommen i forbindelse med en åbning i Sovjetunionen og de øvrige Warszawapagt-landes holdning til respekt for grundliggende menneskerettigheder og strukturelle ændringer, som sikrer større mulighed for et bedre liv for disse landes indbyggere. Vi må imidlertid aldrig være i tvivl om, at disse ændringer i Sovjetunionen alene skyldes en interesse i at gøre det muligt for disse samfund på en mere effektiv måde at følge de samme gamle mål op. Der er intet dukket op, som indikerer nogen ændring i den sovjetiske struktur, og som tillader en drastisk eller dramatisk ændring hen imod noget, der blot tilnærmelsesvis ligner betingelserne, vi kender fra vesten, og som vi ønsker at værne om."

Med disse betragtninger understregede ambassadøren, at udviklingen i verden går den rigtige vej, men også, at udviklingen af naturnødvendige grunde må gå langsomt.

Dansk Kadetstævne 1988

Dansk Kadetstævne 1988 blev 29. marts afholdt i Kildeskovshallen i Gentofte med Civilforsvarskorpsets Befalingsmandsskole (CFBS) som arrangør. Desuden deltog kadetter fra Hærens Officersskole (HO), Flyvevåbnets Officersskole (FLOS) og Søværnets Officersskole (SOS).

Der konkurreredes i svømning, pistolskydning, indedefbold, volleyball og håndbold, og resultaterne blev:

50 m fri svømning:	Nr. 1	Kadet K.Nielsen, SOS,	28.25 sec
	" 2	Kadet P.Storm, SOS,	28.53 "
50 m fri rygsvømning:	" 2	Kadet J.K.T.Petersen, SOS	35.29 "
100 m brystsvømning:	" 3	Kadet L.J.Jensen, SOS,	1.28.36 min
4x50 m holdkapsvømning:	" 1	HO	1.51.64 "
	" 2	SOS	1.54.35 "

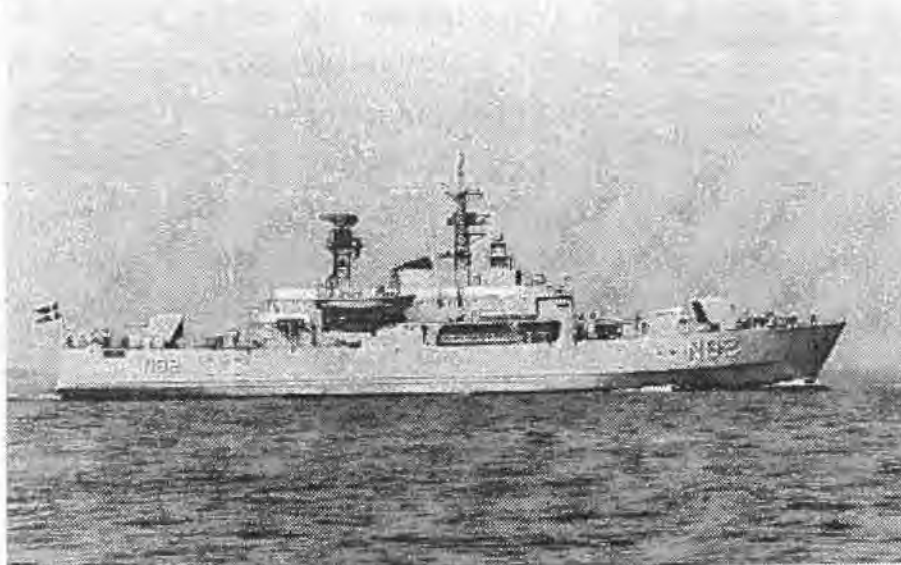
Indefodbold:	Nr. 1	FLOS			
	"	2	SOS		
Volleyball:	"	1	FLOS		
	"	2	SOS		
Håndbold:	"	1	HO		
	"	2	SOS		
Pistolskydning:	Hold Nr. 1	SOS	1307 points	*)	
	PI + PII Nr.1	Kadet H.Tønnesen, SOS,	353	"	*)
	- " - Nr.2	Kadet J.Holm, SOS,	347	"	
	P I	Kadet H.Tønnesen, SOS,	176	"	
	P II	Kadet H.Tønnesen, SOS,	177	"	*)

De med *) mærkede resultater angiver nye rekorder.

Efter stævnet var der frokost og kammeratligt samvær på Bernstorff Slot.

Skoleskibets aktiviteter i første kvartal 1988

Skoleskibet MØEN har som alle andre haft glæde af den milde vinter, da der ikke som i 1987 har været isproblemer i de danske farvande. Dette har haft stor betydning for uddannelsen af såvel marineelever som vagtchefselever, idet mange forlægninger til isfrit farvand har kunnet undgås. Uddannelsen er foregået dels i danske farvande, dels i norske, med et besøg i Bergen den 30.-31. januar.

Skoleskibet MØEN under gang. (SVN FOT).

Turen til Norge i januar/februar er en tilbagevendende begivenhed, som giver gode uddannelsesmuligheder for såvel vagtchefselever som for marineeleverne, da den norske skærgård er isfri og rimelig vanskelig at besejle for vagtchefseleverne, og der er altid mulighed for at finde læ og øve motorbådsudsætning og gummibådssejlads for marineelever.

Weekendopholdet i Bergen er også et led i uddannelsen, og byen er både køn og spændende. I nærheden ligger der flere skisportssteder, som kan nås på en dagtur, og adskillige havde her deres første møde med de "skrå brædder" - uden at der var tilskadekomne.

For en del af besætningen blev der endvidere mulighed for at bese det dansk-norske undervandsbådsprojekt, som både er spændende og imponerende.

En perfekt V-afstivning i MØEN under en havariøvelse under øvelse PLAYEX I. (MØEN FOT).

MØEN forlægger til Frederikshavn, samler et elevhold op, sejler ud på reden og skiftevis ankrer og sætter motorbåde i vandet og hejser dem igen. Selv om det primært er for Søværnets Sergent- og Reserveofficersskoles skyld, dette gennemføres, er det god træning for vagtchefseleverne i kommandoføring på disse områder, og var man i tvivl om procedurerne før, har man sikkert lært dem efter to dages intensiv træning.

MØEN har i kvartalet gennemført uddannelse for ca. 40 mari-

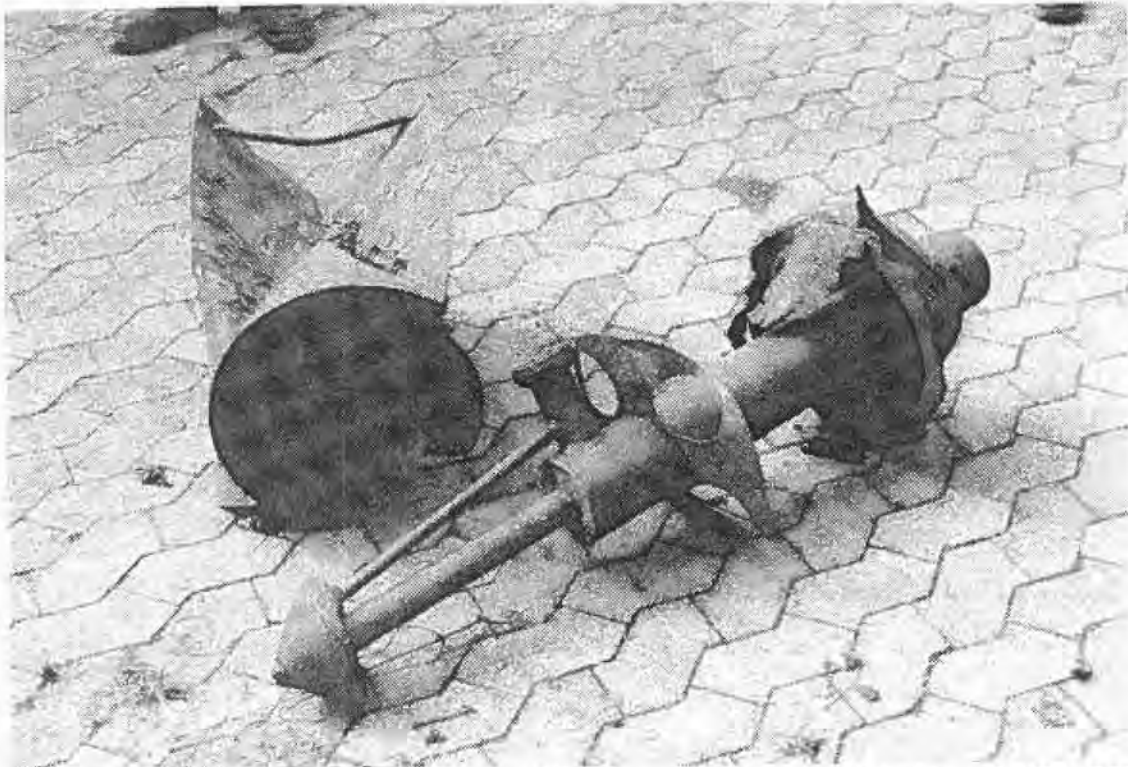
De øvrige sejladsuger er tilbragt i danske stræder og sunde, med hovedvægten på Kattegat, Lille- og Store Bælt. MØEN deltog i uge 8 i PLAYEX I, d.v.s. som minelægger, og det er altid velkomment, fordi det giver stambesætningen lejlighed til at øve i klartskibsposterne. I forbindelse med øvelsen var der indlagt en nærforsvarsøvelse med Marinehjemmeværnet i Korsør, der skulle modtage MØEN under trygge vilkår i den civile havn, og efter endt dåd samledes alle til fredsommelige frikadeller og kartoffelsalat!

I uge 12 gennemførtes den halvårlige assistance til Søværnets Sergent- og Reserveofficersskole, hvor

neelever, og har checket seks vagtchefselever af hold 84/87 ud. I alt er der udsejlet 6607 sømil.

Travlt forår ved Bornholms Marinedistrikt

Bornholms Marinedistrikts minørhold blev i januar kvartal kaldt ud til 85 udrykninger. I 16 tilfælde var der tale om fiskeskuttere, som under fiskeri i Østersøen havde opfisket krigsammunition og derfor anmodede marinedistriktet om assistance. I sådanne tilfælde overføres minørholdet til kutteren på søen. Minørholdlederen vurderer skadens omfang, herunder farligheden af den opfiskede bombe; foretager besigtigelsesforretning; forestår eventuel dumpning af bomber samt forurenede fangst og er endvidere efter kutterens ankomst til havn ansvarlig for gennemførelse og kontrol af rensningen af trawl og skib. (Personel og materiel til rensarbejdet stilles af Bornholms Værn og Bornholmske CF-kolonne på skift). Der blev i kvartalets løb kasseret og dumpet 41.600 kg torsk, 2000 kg rogn og 1500 kg lever til en markedsværdi på ca. 377.300 kr. I et enkelt tilfælde havde en fiskeskipper fanget en sennepsgasbombe og lagt den på kajen i Nexø (i den tro, at det drejede sig om en bagaksel til en Citroen 2 CV), hvorpå han, efter at have losset sin fangst, drog på fiskeri igen.

De sprængfarlige rester af en 250 kg sennepsgasbombe. (BHM FOT).

Bomben blev heldigvis opdaget, inden fangsten gik fra kølehuset til forarbejdning i filetfabrikken, men der måtte kasseres mere end 22 tons fisk, ligesom der forestod et særdeles omfattende rensearbejde bagefter.

Udover krigsammunionen har minørholdet i kvartalets løb "taget sig af" 3 torpedoer, 1 dybdebombe, 1 hjemmelavet bombe, 4 sonarbøjer, 2 vragele fra fly, 44 pyrotekniske genstande samt 18 andre genstande af forskellig karakter. Minørernes "andet hjem", den veltjente Mercedes UNIMOG, rullede 3393 km på de lokale veje, og der blev sejlet 304 sømil med fiskekuttere i diverse størrelser fra 5 til 150 tons.

APRIL

Højtidelighed i Nyboder

I anledning af Christian IV's jubilæumsår blev der den 5. april kl. 1400 nedlagt kransene ved statuen i Nyboder.

Blandt Beboerforeningens gæster sås bl.a. Københavns Overborgmester og Forsvarschefen. (SVN FOT).

Inden ceremonien, der blev overværet af mange indbudte gæster og beboere, musicerede Søværnets Tamburkorps i gaderne samt på pladsen ved statuen.

Efter højtideligheden marcherede Tamburkorpsset efterfulgt af de indbudte gæster ad Kronprinsessegade og Haregade til Søværnskommandoens gamle bygning i Borgergade.

Bygningen var i dagens anledning velvilligt stillet til rådighed af Geodætisk Institut, og Nyboders Beboerforening var her vært for en beskedent forfriskning.

Søværnets Mesterskaber i Håndbold (point)

Resultatet af Søværnets Mesterskaber i Håndbold point 1988 blev:

- Nr. 1 Søværnets Officersskole
- Nr. 2 Søværnets Konstabelskole

Nr. 3 Torpedobådseskadren

" 4 Artilleriskolen Sjællands Odde.

Turneringen blev afviklet på Holmens Idrætsanlæg i dagene 6.-7. og 8. april. Der blev spillet 31 kampe fordelt i 2 puljer, hvor nr. 1 og 2 gik videre til finalepuljen.

Søværnets Officerssskole havde et godt hold, der spillede turneringen igennem uden nederlag, men kampene om de andre pladser var stor og jævnbyrdig.

Pletskud med SEA SPARROW-missil under øvelse BUSY BIRD

Tirsdag den 12. april opnåede korvetten NIELS JUEL en direkte træffer med sit nye SEA SPARROW 7M missil.

Korvetten NIELS JUEL under gang. (SVN FOT).

Målet var en af Artillerikursus Sjællands Oddes bedste droner, der i dagens anledning var peppet op til at kunne flyve ekstra hurtigt. Missilet var et såkaldt telemetrimissil, der ikke indeholdt krigshoved med sprængladning, men i stedet var fyldt med registreringsudstyr.

Selv om affyringen fandt sted på stor afstand mod dette lille mål, var engagementet succes fra ende til anden. Dronen blev ramt på den ene vinge.

Reservemissilet blev derfor sparet og kunne tilbageleveres til depotet, hvor det formentlig nu afventer, at PETER TORDENSKIOLD skal skyde senere på året.

Affyring af SEA SPARROW 7 M-missil fra NIELS JUEL 12. april.(NIJU FOT).

Missilskydningen var naturligvis højdepunktet under øvelse BUSY BIRD 88, hvor der udover NIELS JUEL bl.a. deltog torpedobåde, bevogtningsfartøjer, flådehelikoptere, en ubåd samt et stort antal kampfly, en HAWK eskadrille og et 155 mm batteri fra hæren.

Sammen med det vellykkede missilskud var anvendelse af 76 mm krigsammunition ved et antal luft- og sømålsskydninger med til at bekræfte besætningernes tillid til våbensystemerne.

Imellem våbenøvelserne blev der øvet suverænitetshævdelse under komplicerede forhold, ligesom farvandsovervågning og linksamarbejdet mellem flåden og marinedistrikterne blev videreudviklet.

Effektiviteten af integreret luftforsvar med fly (combat air patrol), raketeskadriller (HAWK), korvetter (med SEA SPARROW-missiler og OTO MELARA-kanoner) samt torpedobåde (med OTO MELARA-kanoner) blev atter demonstreret.

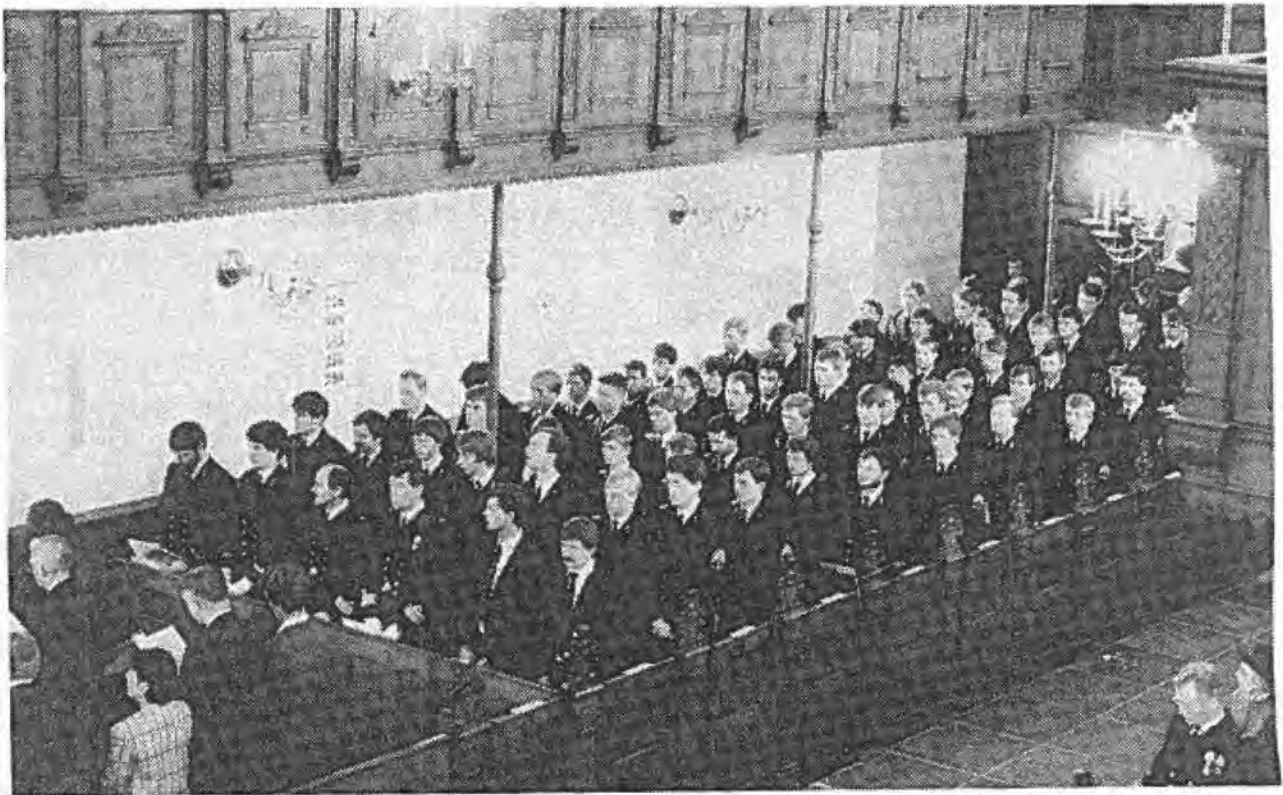
Også udveksling af luftbilledet ved hjælp af link mellem skibene og spor fra flyvevåbnets luftbillede (NADGE) fører til en stadig bedre optimering af de sparsomme ressourcer. Samtidig er dette med til at understrege korvetternes egnethed til medvirken i et moderne og effektivt luftforsvar af flådens enheder.

Festgudstjeneste i Holmens Kirke

I forbindelse med de mange festligheder i anledning af 400-året for Chr.IV's tronbestigelse afholdtes en festgudstjeneste i Holmens Kirke den 15. april. Gudstjenesten er i pressen blevet omtalt som en pompøs og overdådig begivenhed.

I gudstjenesten deltog Hendes Majestæt Dronningen, Hans Kongelige Højhed Prinsen, Hendes Majestæt Dronning Ingrid, Forsvarsministeren og flere af regeringens medlemmer, Forsvarschefen i spidsen for en række højtstående repræsentanter for værnene, Københavns biskop og flere gejstlige, det diplomatiske korps, repræsentanter for civile myndigheder og de mange institutioner, fonds og virksomheder, der har ydet bidrag til Chr.IV året, kadetkorpset fra Søværnets Officersskole og mange fra Holmens sogns menighed.

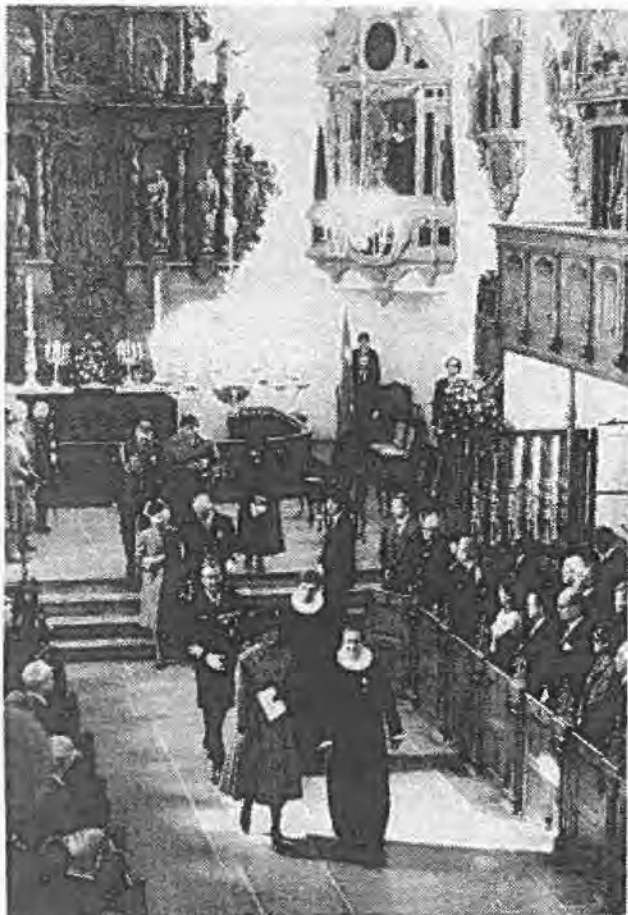

Glimt fra gudstjenesten - her ses deltagere fra Søværnets Officersskole. (SVN FOT).

Søværnets Tamburkorps havde inden gudstjenesten taget opstilling foran kirken og skabte med sit klingende spil en festlig optakt til gudstjenesten i kirken.

Ved alteret var opstillet Fynske Livregiments fane og Søværnets Edsfane. Alterbordet og koret var smykket med blomsterde-

korationer i de oldenborgske farver, rødt og guld. På alteret lå kirkens eksemplar af Chr.IV's bibel trykt i København 1632 - en gave af nyere dato - og var anbragt mellem kirkens to gamle alterkalke fra Chr.IV's tid.

De kongelige gæster forlader kirken, forrest Hendes Majestæt Dronningen ledsaget af Holmens Provst. (SVN FOT).

Gudstjenesten afsluttedes med, at Forsvarschefen efter gammel tradition i søværnet udtalte: "Gud bevare Dronningen", hvilket alle tilstedeværende gentog.

Gudstjenestens salmer havde også været sunget på Chr.IV's tid, og det omfattende musikalske program, som var tilrettelagt af kirkens organist og kantor, bestod af korsatser, musik for blæsere og orgelmusik fra kredsen af komponister omkring kongen. Blandt de sjældne var en flyvebladsviser fra Kalmarkrigen i 1611 på en fransk jagtmelodi om "Christian, du ædle rod, der må modtage guddommelige råd."

Udover kirkens kor, der var udvidet til lejligheden, medvirkede messingblæsere fra Det kongelige Kapel.

Professor ved Københavns Universitet, dr.phil. Niels Steensgaard, portrætterede i en tale kongen, og Holmens provst prædikede.

Inspektionsskibet VÆDDERENS Færøtogt 1988

Efter 105 dage i Nordatlanten, hvor der blev udsejlet mere end 12000 sømil, er inspektionsskibet VÆDDERENS (VDRN) færøtogt nu vel overstået.

Afrejsedagen fra Danmark var den 5. januar, og 2 døgn senere ankom VDRN til Færøerne, der lå dækket af sne.

Traditionen tro var der dagen efter briefing ved Færøernes Kommando (FRK), hvor der blev orienteret om tjeneste under FRK.

Den 11. januar begyndte VDRN kontrol af de udenlandske trawlere. Der blev kontrolleret 25 trawlere i løbet af togtet. Det forholdsvis lave antal skyldtes, at der i perioden medio februar til primo april ikke var fremmede trawlere inden for Færøernes fiskerizone (FFZ).

VÆDDEREN under gang under helikopteroperation. (VDRN FOT).

Den 17. januar blev VDRN anmodet om at yde assistance til en færøsk trawler, der var sprunget læk. Helikopteren blev gjort klar med pumpemateriel og svømmedykker. Efter materiellet var overført, og lænsning påbegyndt, kunne trawleren selv sejle i havn. Der blev på togtet udført følgende missioner: 2 assistancer til skibe, 11 sygetransporter og 1 eftersøgning.

Den 18. januar modtog VDRN signal fra AIROPSCEN NORTHWOOD i England, der anmodede om VDRN som mål for en øvelse med Royal Air Forces fly af typen BUCCANEERS. Øvelsen blev afholdt den 21. januar med splashtarget.

Den 29. januar blev VDRN beordret op i den nordlige del af FFZ for at kontrollere de laksefiskere, der var meldt aktive i området. Da der ikke blev konstateret laksefiskeri inden for FFZ fortsattes inspektionen nord for FFZen, hvor laksefiskeri i henhold til "Konventionen om bevarelse af laksebestanden i Nordatlanten" er forbudt. På 69° 00N blev 5 færøske laksefiskere obser-

veret.

I alt blev et område på 35000 kvadratsømil afsøgt, heraf 20000 kvadratsømil med helikopter, men der blev ikke observeret flere laksebåde, selv om der også formodes at være danske både i området.

Idet vejret var for hårdt til boarding, blev samtlige både gjort bekendt med ulovligheden, hvilket alle erkendte. Samtlige samtaler blev optaget på bånd til senere brug ved retssagen. Der blev tillige taget billeder af de enkelte skibe. Laksefiskerne blev derefter beordret til at ophøre fiskeriet og sejle direkte til Thorshavn. Hertil ankom de sammen med VDRN den 3. februar.

Den 5. februar blev retten sat, og de enkelte skippere fik ikendt en bøde på 50000,- kr. samt konfiskeret hele deres fangst og fiskeredskaber.

Som traditionen har været gennem mange år, holdt VDRN fastelavn i sin adoptionsby, Tverå, hvor børn fra hele Suderø var inviteret til tøndeslagning. Arrangementet blev en stor succes med 500 besøgende gæster i løbet af 2 timer. I dagens anledning havde bageren bagt over 1200 bol-
ler, der alle blev fortæret. Hertil var der saftevand og cacao.

Fastelavn fest i Tverå - glimt fra tøndeslagningen. (VDRN FOT).

De 3 kattekonger fik efter endt tøndeslagning en flyvetur i helikopteren.

Arrangementet blev afsluttet med helikopter-, svømmedykker- og gummibådsdemonstration.

Den traditionelle polardåb blev holdt i Sund, hvor 23 "kagler" blev retmæssigt døbt.

Den 10. april blev VDRNs sidste dag på Færøerne i denne omgang, og kl. 1100 sattes kursen mod Glasgow, hvor der var planlagt uofficielt besøg 13.-16. april i forbindelse med en større fiskeriudstilling.

Dagen efter var der arrangeret bustur for ca. halvdelen af VDRNs besætning. Turen gik til det lokale maltwhisky destilleri

og den smukt beliggende og velkendte Loch Lomond.

VDRN fik tillige den dag besøg af den danske fiskeriminister Lars P. Gammelgaard m.fl.

Om aftenen blev der holdt reception i hangaren for omkring 100 indbudte gæster.

Endvidere blev der afviklet en fodboldkamp mod et hold fra Strathclyde Police.

Kl. 1000 tirsdag den 19. april ankom VDRN til Frederikshavn efter et spændende vintertogt på Færøerne.

Operation Stud.Sø den 20. april

I 1960 blev arrangementet Operation Stud. Sø afholdt for sidste gang i en lang periode. I det afsluttende arrangement deltog bl.a. torpedojagerne HUITFELDT og WILLEMOES. I årene, der er forløbet siden da, har rekrutteringen til officersuddannelsen i søværnet haft en sådan størrelse og kvalitet, at aktive PR-aktiviteter ikke har været decideret nødvendige.

I de senere år har der imidlertid vist sig en uheldig udvikling i rekrutteringen til officersuddannelsen. Antallet af ansøgere er støt faldet, og er i år 1988 så lavt som nogen sinde.

Stærkt foranlediget af ovennævnte rekrutteringsproblem gennemførte Søværnets Officerssskole (SOS) med stor støtte fra Søværnets operative Kommando (SOK), Fregateskadren (FGE) og Torpedobådseskadren (TBE) med kort varsel en ny version af Operation Stud. Sø. Denne operation blev afviklet onsdag 20. april. Arrangementet fandt sted i Køge Bugt under deltagelse af korvetten NIELS JUEL samt torpedobådene WILLEMOES og BILLE. Desuden deltog en helikopter fra Søværnets Flyvetjeneste. For at lodde stemningen blandt unge gymnasister og for at indhøste nogle erfaringer, blev arrangementet gennemført som en begrænset operation med deltagelse af ca. 40 gymnasieelever fra Fyns Amt. SOS havde inviteret journalist og fotograf fra Morgenposten, som søndag den 24. april skrev en flot artikel, i hvilken arrangementet blev bedømt som en stor succes. Dette lover godt for fremtiden og vil være den inspiration, der er forudsætningen for, med tiden at udvide arrangementet til at blive landsdækkende.

Øvelse BLUE HARRIER 1988

Den årligt tilbagevendende minestrygningsøvelse BLUE HARRIER blev afholdt i perioden 12.-22. april i Nordsøen under ledelse af Chefen for De Vesttyske Styrker i Nordsøen.

Øvelsen afholdes på skift af de 3 flådehovedkvarterer i den sydlige del af NATOs Nordregion, og i år deltog 64 enheder fra 6 nationer. Således var der deltagelse fra England, Vesttyskland, Danmark, Norge, Belgien og Holland. Den danske deltagelse i øvelsen udgjordes af minelæggeren FALSTER, kabelminelæggerne LINDORMEN og LOSSEN (MLD 2), minestrygerne GULDBORGSUND og VILSUND (MSD 3), transportfartøjet SLEIPNER og orlogskutteren THURØ.

Som det har været tilfældet de foregående år, deltog NATOs stående minerydningsstyrke "STANDING NAVAL FORCE CHANNEL" i øvelsen, og i år var kabelminelæggeren LOSSEN kommandoplatform for styrkens chef.

STANAVFORCHAN under forlægning til Plymouth. Forrest ses LOSSEN, der var kommandoskib for chefen for STANAVFORCHAN. (FOT Royal Navy).

Minelæggeren FYENS besøg i Frederikshavn

I dagene fra den 22.-25. april var minelæggeren FYEN i Frederikshavn civilhavn for at deltage i Marineforeningens 75 års jubilæum.

På trods af dårligt vejr var modtagelsen fin, da FYEN kom til kaj fredag kl. 1330. Repræsentanter fra kommunen, Marineforeningen samt flådestationen stod klar og varmede sig til musikken fra Tordenskjoldsgarden, som også var trukket op.

Chefen for FYEN modtages af repræsentanter fra kommunen, Marineforeningen og Flådestation Frederikshavn. (FYEN FOT).

Lørdag var der arrangeret bustur for besætning og marineforening til Bangsbomuseet. Kl. 1400 samme dag var 15 besætningsmedlemmer til reception i marinestuen i anledning af jubilæet.

Søndag var en meget underholdende dag for skibet. Fra kl. 1300 var der sejlads med inviterede fra Frederikshavn kommune samt familie og venner til FYEN. Som på et bedre krydstogt skinnede solen fra en skyfri himmel, og da der så blev udskænket øl, vand samt kaffe, kage og friskbagte boller, var humøret højt hos de næsten 100 gæster. Derudover investigerede FYEN to Warszawapagt-fartøjer fra henholdsvis Polen og Sovjetunionen, hvilket vakte megen opmærksomhed. Kl. 1700 var FYEN atter i havn, og gæsterne blev sat i land.

Transportfartøjet SLEIPNER adopteret af Nykøbing Sjællands Kommune

Lørdag den 23. april kl. 1000 ankom SLEIPNER til Nykøbing Sjællands havn, hvor skibet blev modtaget af byrådet samt repræsentanter fra Nykøbing/Rørvig marineforening. Efter velkomsten på SLEIPNER samledes alle på rådhuset, hvor skibet blev adopteret med taler af borgmester og skibets chef. Skibet fik overrakt 2

Transportfartøjet SLEIPNER. (SVN FOT).

håndlavede glaskaraffer påfyldt akvavit og udsmykket med kommunens våben. Borgmesteren lovede, at skibet senere ville få over-

Borgmesteren og SLEIPNERs chef efter overrækkelsen af våbenskjoldet. (Foto: Peter Andersen).

og chefen, hvor der blev udvekslet våbenskjolde. Chefen kunne samtidig på søværnets vegne overrække marineforeningen rattet fra den "gamle" SLEIPNER, hvilket blev modtaget med stor taknemmelighed.

rakt kommunens våben i udskåret træ. Chefen overrakte borgmesteren SLEIPNERs våbenskjold og takkede for, at kommunen ville fortsætte traditionen med adoption af søværnets transportskib. Byrådet var derefter vært ved et traktement for skibets besætning og indbudte gæster.

Om eftermiddagen var der offentligt besøg om bord, hvilket 90 mennesker benyttede sig af.

Om aftenen var marineforeningen vært ved et arrangement med spisning, musik og livlig dans. Ved denne lejlighed blev der holdt taler af marineforeningens formand

Søndag var der igen offentligt besøg om bord med 60 besøgende.

Om eftermiddagen blev der afholdt reception i SLEIPNERs last med deltagelse af borgmester, byråd og udvalgte gæster, bl.a. fra marineforeningen.

Danmarks Marineforenings hædersgave

Danmarks Marineforening har i anledning af sit 75 års jubilæum ladet fremstille en hædersgave, som de enkelte afdelinger kunne tildele en person uden for foreningens rækker, som gennem en lang årrække har ydet en særlig indsats til gavn for foreningen.

Hædersgaven består af en splint af det originale egetræ, der er blevet udtaget af fregatten JYLLAND i forbindelse med den

Kaptajnløjtnant Arne "Rust" Nielsen (til højre) modtager hædersgaven af formanden for Marineforeningen, Københavns Afdelingen. (SVN FOT).

igangværende restaurering. Splinten er anbragt på en plade, også af træ fra fregatten.

Københavns afdelingen foreslog, at kaptajnløjtnant Arne "Rust" Nielsen modtog hædersgaven.

Gaven blev overrakt ved en højtidelighed i afdelingens nye lokaler i Frihavnen lørdag den 23. april.

Bevogtningsfartøjet DRYADENS besøg i Grenå

I anledning af Danmarks Marineforenings 75 års jubilæum besøgte bevogtningsfartøjet DRYADEN Grenå i weekenden den 23.-26. april. DRYADEN er adopteret af Grenå by, og derfor var det naturligt, at bevogtningsfartøjet deltog i festlighederne.

Lørdag startede med festskydningkonkurrence mellem hold fra Byråd/havneudvalg, Marineforeningen, Soldaterforeninger for Grenå og omegn og DRYADEN.

Lørdagens mere officielle programpunkt var DRYADENS visit på Grenå Rådhus, hvor chefen overrakte kommunen bevogtningsfartø-

Bevogtningsfartøjet DRYADEN under anduvning af Grenå. Marineforeningen, Grenåafdeling, havde medbragt afdelingens fane ved modtagelsen. (FOT: Flemming Højer).

jets gave, en pren opsat på teaktræsplade med messingbeslag.

Lørdag bød også på fest. Marineforeningen inviterede 15 besætningsmedlemmer til festaften på Hotel Grenå Strand.

Det blev en meget festlig aften, og chefen for DRYADEN overrakte bevogtningfartøjets officielle gave til Marineforeningen for Grenå og Omegn. Gaven, der var fremstillet af egen besætning, var en klokke udformet af en udskydningspatron fra DB-morter, opsat på en teaktræsplade.

Søndagens programpunkter omfattede bl.a. sejlads fra Grenå med 25 inviterede gæster om bord. Sejladsen varede to timer, og der blev kastet et øvelsesprogram med dybdebomber.

Efter ankomsten til Grenå var det DRYADENS tur til at være vært for et mindre arrangement.

DRYADEN havde selvfølgelig også åbent hus, og her benyttede små 300 besøgende lejligheden til at stifte nærmere bekendtskab med havets vagthund.

Besøget i Grenå sluttede således søndag aften, og besætningen kunne efter en rolig nattesøvn afsejle fra et vellykket besøg

mandag morgen.

Torpedobåden WILLEMOES adoptionsbesøg i Assens

Torpedobåden WILLEMOES aflagde i dagene 22.-24. april adoptionsbyen Assens det årlige besøg. Adoptionsbesøget var fra starten imponerende, idet WILLEMOES allerede på kajen blev budt velkommen af et æreskompagni fra Assens Marineforening.

Torpedbåden WILLEMOES. (SVN FOT).

Dagen blev afsluttet med et vellykket cocktailparty, hvor torpedobåden trakterede med snitter og fynsk øl for ca. 60 inviterede gæster.

Lørdag morgen gennemførtes der en fodboldkamp med repræsentanter fra Assens kommune og marineforeningen.

Klokken 1200 startede lørdagens officielle arrangementer ved, at Forsvarets Oplysnings- og Velfærdstjeneste åbnede deres mobile udstilling på kajen. Klokken 1400-1600 afholdtes der "åbent skib" om bord, hvor mange besøgende udviste stor spøgelyst og interesse. Under det offentlige besøg blev der gennemført kaproning i travaljer mellem WILLEMOES og Assens roklub.

Om aftenen var hele skibets besætning inviteret til middag på Marcussens hotel, hvor den kulinariske oplevelse bestod af fiskeanretning - kalvesteg og hjemmelavet is.

Søndagen indledtes med besøg i sømandsforeningen efterfulgt af Willemoesgardens Mindestuer for at slutte af på bryggeriet Vestfyen. Sultne og beriget af den lange tur afholdt skibet frokost med deltagelse af bl.a. borgmesteren, "havnebassinbestyrel-

sen" og Marineforeningen. Endvidere var der igen "åbent skib" for alle interesserede.

Adoptionsbesøget afsluttede mandag, hvor repræsentanter fra marineforeningen sejlede med til Flådestation Frederikshavn.

NORDKAPERENS øvelsesaktiviteter og adoptionsbesøg i Mariager

Mandag den 11. april afsejlede NORDKAPEREN (NORK) fra Holmen med kurs nordover for at deltage i øvelse BUSY BIRD 88.

Undervandsbåden NORDKAPEREN under forlægning i overfladen. (SVN FOT).

Øvelsen foregik for NORK vedkommende i Kattegat S, hvor man holdt antiubådsøvelse (CASEX) med korvetten NIELS JUEL. Øvelsen forløb planmæssigt, og efter endt gerning forlagde NORK sydover for at gennemføre vagtchefelev sejlads i farvandet ud for Bornholm.

Sejladsen foregik under gunstige vejrforhold med sejlads i periskopdybde gennem Hammergattet og området ved Christians Ø. Der blev endvidere gennemført foto-rekognoscering, bundlægning samt supponeret ilandsætning af frømand. Denne del af sejladsen blev foretaget ved Bornholms østkyst og gav et godt indblik i, hvilke problemer man står overfor, når sådanne opgaver skal løses tilfredsstillende.

Tidligt fredag morgen forlagde NORK nordover i periskopdybde med kurs mod Karlskrona, hvortil NORK ankom fredag eftermiddag. Chefen for Undervandsbådseskadren (CH UBE) og chefen for NORK aflagde visit ved chefen for sydkystens orlogsbase. Samme aften holdt chefen for orlogsbasen middag for specielt indbudte gæster.

Lørdag aften afholdt CH UBE cocktailparty om bord i NORK og hele NORK besætning blev inviteret til middag hos den danske vicekonsul søndag aften.

Lørdag og søndag var der studiebesøg for besætningen i de svenske ubåde, hvis besætninger også fik lejlighed til at se NORK.

Mandag formiddag afsejlede NORK fra Karlskrona efter et veloverstået besøg.

Turen gik dog ikke hjemover endnu, idet NORK fortsatte med VCH-elevtræning i området nordøst for Bornholm. Torsdag morgen dykkede NORK ud for at foretage uddykket forlægning mod Mariager, hvortil NORK ankom fredag kl. 1200.

Her blev chefen for NORK budt velkommen af borgmester J.O.Søndergård. Efter modtagelsen var der afrigning efter sejlads samt tilrigning til cocktailparty, som blev afholdt samme aften kl. 1900 for 25 indbudte gæster samt en del af bådens besætning.

Lørdag formiddag var der byvandring for halvdelen af NORK besætning, og kl. 1200 var der frokost om bord for 4 byrådsmedlemmer.

Kl. 1400-1430 underholdt Søværnets Tamburkorps på kajen, hvorefter der var offentligt besøg om bord i NORK. At interessen var stor, ses tydeligt, idet det offentlige besøg blev udvidet med en time, og alligevel var der folk, som måtte gå med uforrettet sag.

Kl. 1600 var der samlet march til rådhuset, hvor den egentlige adoptionshandling skulle foregå. Adoptionshandlingen foregik i byrådssalen, hvor Mariagers borgmester, efter at have holdt tale, overrakte chefen for NORK Mariagers bykrus. Efter denne overrækkelse holdt chefen for NORK tale, og han overrakte Mariagers borgmester en såkaldt Stralsundsabel fra 1808.

Da adoptionshandlingen var overstået, var Mariager kommune vært ved en middag på Hotel Landgangen.

Søndagens program var byvandring for den resterende del af besætningen, samt offentligt besøg om bord. Tilstrømningen var her så stor, at besøgstiden blev udvidet med 2 timer. I alt var ca. 700 mennesker om bord i NORK denne weekend.

Kl. 1500 var NORK besætning med veteranjernbanen, hvilket var en interessant oplevelse.

Mandag morgen foretog NORK dykning i Mariager Fjord med medlemmer fra byrådet. Der blev her demonstreret, hvad en undervandsbåd kan præstere, selv i begrænsede farvandsafsnit.

Marineforeningens 75-års jubilæum

Torsdag den 28. april åbnede Marineforeningens æresformand, H.K.H.Prinsen, udstillingen "UNDER DANNEBROG - søværn og søfart" på Københavns Rådhus. Her havde kommunen stillet rådhushallens 1.000 m² til rådighed, og disse var ligeligt fordelt mellem den militære og den civile søfart. Søværnet og Marinehjemmeværnet havde sammen med Farvandsvæsenet og Marineforeningen selv den ene halvdel, medens Danmarks Rederiforening, Skibsværftforeningen og Søfartsstyrelsen sammen med Dansk Sejlunion og Danmarks Motorbådsunion havde den anden. I midten domineredes udstillingen af en smuk opstilling af Søværnets Eksercerskoles samling af modelskibe, omkring hvilken Orlogsmuseet, Den selvejende Institution Fregatten Jylland og Nyboders Mindestuer havde deres stande.

Overborgmester Egon Weidekamp byder velkommen til åbningen af udstillingen på Københavns Rådhus. Til venstre: Marineforeningens æresformand, H.K.H.Prinsen, og landsformanden, kommandør V.P. Heise. (Fot.: SVN fotogruppe).

Åbningen, der overværedes af ca. 350 indbudte gæster, blev festlig ved deltagelsen af Søværnets Tamburkorps.

Københavns overborgmester, Egon Weidekamp, understregede i sin velkomsttale Københavns historie som havneby og orlogsflådens tilhørsforhold til Holmen og hovedstaden.

Torsdag eftermiddag holdt Marineforeningen en reception i Rederiforeningens smukke repræsentationslokaler i Amaliegade. Ca. 200 repræsentanter for det maritime Danmark mødte op med lykønsk-

ninger. Det blev et imponerende gavebord med mange spændende maritime billeder og effekter. Derimod var der ingen flasker og kun få blomster, idet Marineforeningen havde bedt om, at man i stedet gav et beløb til "Grundfonden", hvis renteafkast anvendes til udadrettet virksomhed. De mange bække små blev - sammen med et par større - til en forøgelse af fonden på over 20.000 kr.

Fredag den 29. april nedlagde landsledelsen kranse på de tidligere æresformænds - H.K.H.Prins Valdemar, H.K.H.Arveprins Knud og H.M.Kong Frederik IX - gravmæler og på de tidligere landsformænds grave.

Lørdag den 30., den egentlige jubilæumsdag, indledtes med et festligt indslag, idet "fastelavnsbåden" ("Sluppen") fra Ebeltoft bemanded med medlemmer af Ebeltoft Marineforening og smykket med bøgegrene og rød-hvide guirelander "sejlede" fra Nyhavn gennem Strøget til Rådhuset trukket af et par kraftige bryggerheste fra Tuborg. Undervejs spillede og sang slupmandskabet vores sømandssange, medens flagbærere kransede vognen, og en halv snes raslebøsser samlede ind til "Fregatten Jylland".

Ved ankomsten til Rådhuset blev sluppen modtaget af Marineforeningens hovedbestyrelse, der netop havde afsluttet sit møde, hvorefter direktør Jørgen Petersen fra "Fregatten Jylland" fik overrakt raslebøsserne, der skulle vise sig at indeholde kr. 6.143,10 til det gode formål.

Lørdag aften markeredes den kammeratlige del af formålsparagraffen ved en festmiddag i Odd Fellow Palæet. Her samledes 400 gæster og medlemmer med æresformanden H.K.H.Prinsen som hædersgæst.

Under middagen, der på mange måder var maritimt præget, var der festtale ved landsformanden samt hilsner fra forsvaret ved Forsvarschefen, fra søværnet ved Inspektøren for Søværnet, fra æresmedlemmerne ved orlogskaptajn Jens Kai Olsen, og fra de nordiske broderforeninger ved kommandørkaptajn Vilh.Frithz fra "Flottens Män" Sverige. Endelig holdt orlogspræst, dr. theol. Børge Ørsted en meget festlig tale for damerne.

Tidligt søndag morgen den 1. maj marcherede ca. 200 sendemænd med Søværnets Tamburkorps og 20 afdelingers flag i spidsen fra hovedkontoret i Amaliegade over Amalienborg slotsplads til Holmens Kirke, hvor Børge Ørsted holdt en festgudstjeneste.

Sendemændene på Amalienborg slotsplads på vej til festgudstjeneste i Holmens Kirke og sendemandsmøde på Christiansborg. (FOT: SVN fotogruppe).

Derefter drog sendemændene til sendemandsmøde i landstings-salen på Christiansborg, medens deres damer kørte til rundvisning på Holmen.

På sendemandsmødet kunne landsformanden rapportere om medlemsfremgang til 8.086 og god udvikling i aktiviteterne, men understregede behovet for en fortsat energisk indsats både for at øge medlemstallet og for at "tale søværnets og søfartens sag" i betragtning af de problemer, både orlogs- og koffardiflåden står over for i disse år.

En afslappet frokost i Snapstinget afsluttede de festlige dage.

MAJ

Standerhejsning og kontaktarrangement på Søværnets Konstabelskole

Søværnets Konstabelskole og Søværnets Idrætsforening, Sejlsportsafdelingen, markerede den 2. maj den officielle indledning af sejlsæsonen ved standerhejsning på skolens bådhavn.

VILGO KRISTIANSEN.
Chefen for Søværnets Konstabelskole og Formanden for Søværnets Idrætsforening, Sejlsportsafdeling under velkomsttalerne. (SVN FOT).

Søværnets Konstabelskole havde også i år arrangeret kontakt- og orienteringsbesøg i tilknytning til standerhejsningen. Blandt de inviterede gæster kan nævnes repræsentanter fra skolens nærmeste civile naboer, de lokale civile sejlsklubber SUNDBY, KASTRUP, SAS og LYNETTEN samt repræsentanter fra andre af skolens civile relationer.

Besøg på Flådestation København

Chefen for den amerikanske flådes minekrigskommando, Commanding Officer Minewarfare Command (COMINEWARCOM), Kontreadmiral Byron E. Tobin, aflagde i dagene 30. april - 4. maj besøg i Danmark. Under den del af opholdet, som var henlagt til København, aflagde

"Det er ganske vist .....", chefen for Flådestation København fortæller om kanonen fra den tyske ubåd U 20, der sænkede LUSITANIA i 1915, og dermed inddrog USA i den 1' Verdenskrig - Kontreadmiral Tobin ses som nr. 2 fra venstre. (SVN FOT).

COMINEWARCOM bl.a. besøg ved Mineskibseskadren på Holmen den 2. maj.

Inden dette besøgs start havde admiralen en kort pause i det stramme officielle program, hvor chefen for Flådestation København viste kontreadmiralen og følge rundt i Søværnets Museums- magasin, Bohlendachhuset.

Søværnets mesterskab i pistolskydning 1988

Søværnets mesterskab i pistolskydning udmærkede sig med nye rekorder i individuel- og holdkonkurrencen og det største deltagerantal i mange år.

Stævnet blev afholdt under fri himmel på Søværnets Eksercerskole.

Premierløjtnant K.Trap, Søværnets Våbenskole, Artillerikursus Sjællands Odde (ASO) vandt individuelt med 347 point i de to

Premierløjtnant K.Trap - til højre i billedet - modtager her pokalen for det bedste individuelle resultat. (VBS FOT).

skydninger, hvilket var en forbedring af den gamle rekord på 339 point sat i 1987. Nr. 2 blev mekaniker J.Johansen, ASO, nr. 3 kaptajnløjtnant C.Bryrup, Undervandsbådseskadren, nr. 4 mekaniker H.Nielsen, Søværnets Konstabelskole.

I holdmesterskabet stod personel fra ASO for sejren. Her blev den gamle rekord på 1213 point slået, så den nu lyder på 1308 point.

Holdet bestod af premierløjtnant K.Trap, mekaniker J.Jo-

hansen, seniorsergent H.Hermansen, premierløjtnant D.Andersen og oversergent K.Køhl.

Nye dronetyper på Søværnets Våbenskole, Artillerikursus Sjællands Odde

Efter mere end 30 års anvendelse som mål for øvelsesskydning med artilleri- og i de senere år missilskydninger har det hidtil anvendte dronesystem KD2 R5, der fremstilles af firmaet Nortrop USA, nu opnået en sådan alder, at det vil være hensigtsmæssigt at finde en afløser.

Med henblik på en sådan udskiftning har Søværnets Materielkommando ved årsskiftet iværksat en anskaffelse af et antal droner af typen BANSHEE og IMP fra firmaet Target Technology, England, til anvendelse på Søværnets Våbenskole, Artillerikursus Sjællands Odde (ASO).

Disse droner, der er fremstillet af glasfiber, forventes at kunne imødekomme de krav, der stilles til et prisbilligt luftmål for såvel artilleri som lette luftmålsmissiler.

BANSHEE drone og pilot og hjælpere ved start.
(ASO FOT).

IMP dronen er en miniudgave af BANSHEE, der bruges til optræning af BANSHEE piloter samt som mål for øvelsesskydning med små kalibre ud til en afstand af ca. 2000 meter.

Indledende flyvning og tilpasning til skydeuddannelse blev påbegyndt i maj måned.

Øvelse BOLD GAME 88

I perioden 26. april - 16. maj afholdtes den årligt tilbagevendende fællesøvelse for danske, norske og vesttyske torpedomissilbåde.

I øvelsen deltog udover torpedo-missilbåde fra de tre nævnte lande også forsyningskibe og flådehelikoptere fra England, Danmark og Tyskland (BRD).

Fra Danmark deltog Skoleskibet MØEN, Tankfartøjet RIMFAXE, torpedobådene KRIEGER, WILLEMOES, HAMMER, BILLE, SEHESTED og BREDAL samt Torpedobådernes mobile Base og et detachment fra Søværnets Flyvetjeneste.

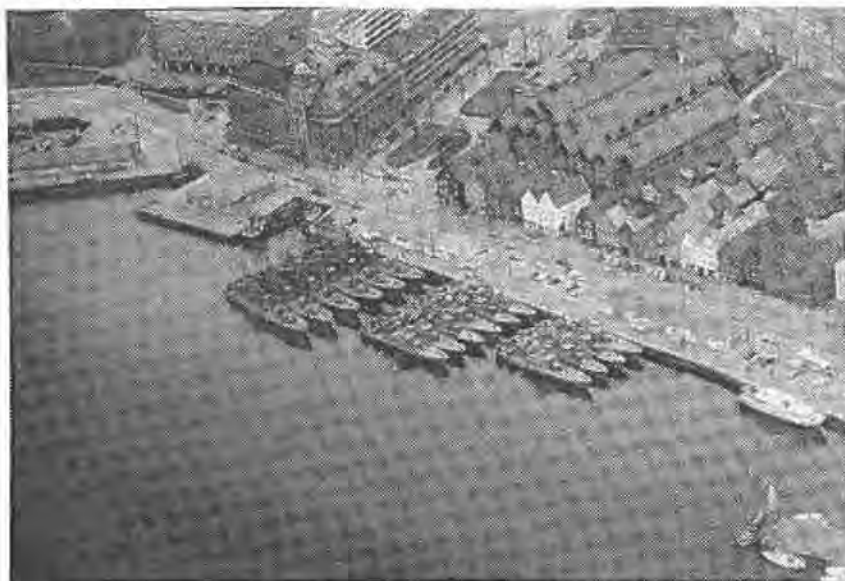
I alt deltog 31 enheder, heraf 6 tendere.

Den første fase af øvelsen blev afholdt på den norske vestkyst i et område fra Stavanger i syd til Sognefjorden i nord.

Torpedobådene var sammensat i grupper, hver med 1-2 både fra hvert land, og inden for disse grupper opererede man så sammen i hele den norske fase.

Flere mindre taktiske øvelser blev afholdt, hvorunder bl.a. navigationen i de smukke, men ofte vanskeligt sejlbare norske fjorde blev sat i fokus.

Weekenden 29. april - 1. maj tilbragtes i Bergen; byens attraktioner og de sociale samvær gjorde opholdet til en god og velfortjent oplevelse for besætningerne.

Norske og danske torpedobåde ved kaj i Bergen. (TBE FOT).

Øvelsens anden uge bød på forskellige øvelsestyper, der bl.a. bragte to af de danske både, KRIEGER og WILLEMOES, så langt nord på som $61^{\circ}49'N$.

Midt i ugen forlagde styrken sydover mod Danmark, for fredag 6. maj at stå ind til Flensburg.

Den sidste øvelsesuge blev afviklet i de danske farvande, og efter 3 ugers intens øvelsesaktivitet ankom BOLD GAME-styrken til København 13. maj.

Tysk SEA KING-helikopter evakuerer "sårede" fra danske torpedobåde under havariøvelse under øvelse BOLD GAME. (TBE FOT).

16. maj sluttede BOLD GAME med en parade på Marsmarken for chefen for de allierede styrker i NATOs Nordregion (CINCNORTH), general Sir G.Howlett, og med deltagelse af chefen for Søværnets operative Kommando.

1987 var året, hvor danske torpedobåde var længst øst henholdsvis vest på, i 1988 har to både, som nævnt, været oppe omkring $62^{\circ}N$. Torpedobådseskadren ser nu frem til, at der i 1989 kan sættes rekord også i det sidste verdenshjørne.

Medaljeoverrækkelse på Københavns Rådhus

Mandag den 16. maj om aftenen afholdtes Det københavnske Håndværks traditionelle medaljeuddeling på Københavns Rådhus.

Søværnets Konstabelskole kunne glæde sig over, at Kjøben-

Marineoverkonstabel Peter Børge Jensen modtager sølvmedalje. (SVN FOT).

havns Smedelaug havde indstillet to af skolens tidligere elever til medaljer for de svendestykker, de havde udført i forbindelse med deres afsluttende uddannelse på Søværnets Konstabelskole.

Marineoverkonstabel Peter Børge Jensen, Undervandsbådseskadren, var indstillet til Håndværkerforeningens medalje i sølv, og marineoverkonstabel Allan Hjorth, Mineskibseskadren, var indstillet til Håndværkerforeningens medalje i bronze.

Marineoverkonstabel Allan Hjorth modtager bronze-medalje. (SVN FOT).

Medaljerne blev overrakt ved det højtidelige arrangement, som blev overværet af Hans Kongelige Højhed Prinsen.

Marineoverkonstabel Peter Børge Jensen kunne - udover at modtage sølvmedalje - glæde sig over, at han var udvalgt til at

modtage en legatportion på 5.000,00 kr.

Søværnets Konstabelskole var repræsenteret ved chefen, chefen for fagskolen, Fagskoleofficeren og faggrubelederen for faggruppe MS.

Kommandoskift i STANAVFORCHAN

Det 15. årlige kommandoskift i NATOs stående minerydningsstyrke i Kanalområdet (STanding NAVal FORce CHANnel) fandt sted i Plymouth den 19. maj.

Styrken bestod ved kommandoskiftet af følgende enheder: DIANTHUS fra Belgien, LEDBURY og KELLINGTON fra England, MARBURG fra Forbundsrepublikken, SCHIEDAM og MAKKUM fra Holland, TISTA fra Norge og LOSSEN, GULDBORGSUND og VILSUND fra Danmark.

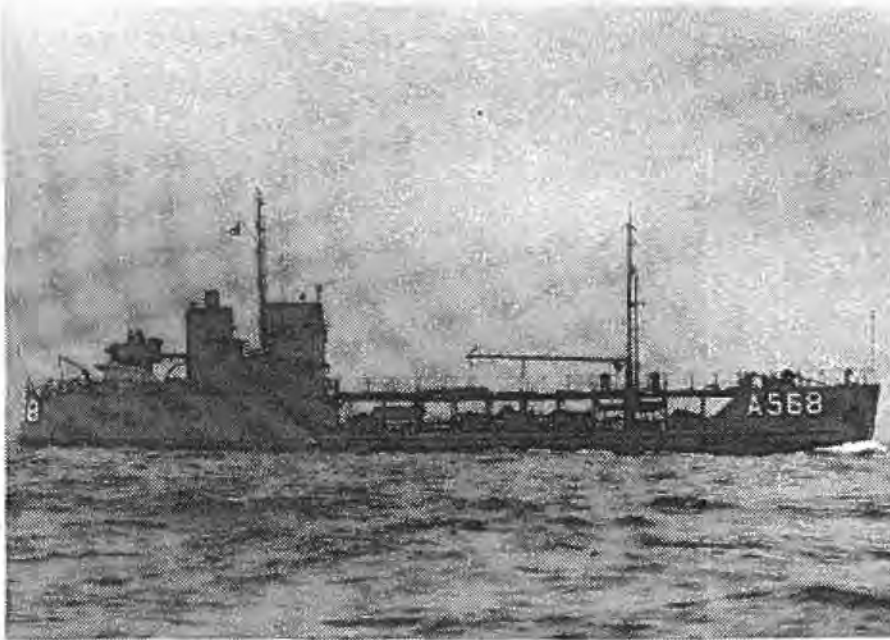
Den britiske forsvarsminister, Ian Stewart, undertegner kommandoskiftprotokollen i overværelse af den tidligere chef, den belgiske kommandørkaptajn R.E.Cuipers, Chefen for de allierede styrker i Kanalområdet (CINCCHAN), Admiral Sir Julian Oswald, og styrkens nye chef, Orlogskaptajn Patrick Gale.
(Royal Navy FOT).

Enhederne er normalt tilknyttet styrken i mindst 6 måneder, og styrkechefen skifter hvert år mellem de lande, der har permanent deltagelse (Belgien, Forbundsrepublikken, Holland og Storbritannien). Danmark, Norge og USA deltager periodevis i styrken.

Oliefyldning på rekordtid

Den 23. maj (2. pinsedag) forlagde tankfartøjet RIMFAXE til Flådestation Frederikshavn for fyldning af STANAVFORLANT-enheder i øvelse BRIGHT HORIZON på Frederikshavns red. Enhederne var HMS PHOEBE, USS KING, HMCS SKEENA, FGS KÖLN, HMNLS JACOB van HEEMSKERCK, der tilsammen havde rekvireret 900 kubikmeter F 75.

På grund af den begrænsede tid til rådighed for fyldning var det ikke muligt at fylde samtlige enheder med eksisterende

Tankfartøjet RIMFAXE under gang med fuld last.
(SVN FOT).

fyldegrej, hvorfor der til denne lejlighed blev konstrueret en dobbelt 3-tommer fyldestuds på en 6-tommer flange beregnet for montering på de modtagende enheder. Pumpetrykket kunne nu udnyttes fuldt ud - d.v.s. kapaciteten steg fra 70 m³/t til 260 m³/t.

Fyldningen startede klokken 0900 og var tilendebragt 1630. Det nye system indebærer, at man fremover kan foretage en tilsvarende operation på ca. 6 timer. I alt blev der afgivet 904 m³ olie. Systemet kan med fordel anvendes til fyldning af NIJU-klassen under Astern Fueling.

Genanbringelse af kirkeskib

Søndag 29. maj var der festgudstjeneste i Tårnberg Kirke ved Korsør.

Denne gudstjeneste var noget særligt, ikke mindst for Flådestation København.

Udover grunden til festgudstjenesten - afsluttet gennemgribende restaurering af Tårnberg Kirke - skulle kirkeskibet genanbringes efter restaurering, udført af en af flådestationens officerer.

Det restaurerede kirkeskib, en model af Korsør-skibet "Kongen af Danmark" (bygget ca. 1750) bæres ind af 4 orlogsgaster fra Flådestation Korsør under anførsel af chefen for Marinekasernen og med et større følge af militære og gejstlige repræsentanter.

I festgudstjenesten deltog bl.a. biskoppen over Roskilde Stift B.B.Wiberg samt militære repræsentanter og medlemmer af menighedsrådet.

Anbringelse af et kirkeskib er ikke en dagligdags begivenhed. Det fremgik af biskoppens prædiken, at dette var første gang, biskoppen deltog. Til gengæld var det anden gang, Flådestation Korsør var med, første gang var i Skamstrup Kirke ved Mørkøv i 1979. Ceremoniellet var efter samme reglement:

Et hold værnepligtige fra flådestationen, anført af chefen for Marinekasernen, bar skibet fra kapellet til kirken fulgt af gejstlige, militære samt medlemmer af menighedsrådet.

Som noget særligt for Tårnborgh Kirke kan nævnes, at sognepræsten, pastor Flemming Hansen, var indtil for 7 år siden kommandørkaptajn og chef for Teknisk Afdeling på flådestationen. Som sognepræst var Flemming Hansen indtil i år tillige orlogspræst.

Genopsættelsen af kirkeskibet i Tårnborgh Kirke 29. maj viste de bånd, der eksisterer mellem flådestationen og det omgi-

vende samfund.

Inspektionsskibet VÆDDEREN på adoptionsbesøg i Odense

Inspektionsskibet VÆDDEREN anløb fra 27.-30. maj Odense i anledning af 1000-års jubilæet.

Inspektionsskibet VÆDDEREN fortøjet ved Finlandskajen i Odense i forbindelse med adoptionsbesøget. (VDRN FOT).

Anløbet af Finlandskajen i Odense den 27. maj foregik i sommerligt vejr med temperaturer op til 27° C. Forinden var der afgivet salut på 3 skud.

På kajen var marineforeningen mødt op for at byde skibet velkommen.

Skibet var vært ved en frokost for en række indbudte gæster fra amtet, byen, Fynske Livregiment og Marineforeningen. Samme aften afholdtes en reception i skibets hangar for ca. 40 gæster, hvor kabysens evner blev demonstreret på overbevisende måde.

I forbindelse med besøget gennemførtes en flyveopvisning af skibets LYNX-helikopter, og der vistes redningsøvelser med skibets dykkere som aktører.

VÆDDEREN var åben for besøg i weekenden fra kl. 1400-1700. Samtidig havde Forsvarets Oplysnings- og Velfærdstjeneste en udstillingsvogn stående på kajen, således at de besøgende havde mulighed for at hente yderligere viden om forsvarets virke.

Under VÆDDERENS besøg i Odense blev forbindelsen til Marineforeningen i byen stærkt udbygget. Således var der et særligt

besøgsarrangement for foreningens medlemmer om søndagen.

Besøget i Odense var vellykket og fandt sted i en varme, som VÆDDERENS ventilationssystem ikke rigtigt kunne hamle op med. Det er normalt væsentligt lavere temperaturer, som skibet befinder sig i.

Besøget har som umiddelbar konsekvens, at forbindelserne til Odense søges udbygget gennem tilknytning til skoler, herunder tilbud i forbindelse med ordningen om erhvervspraktik.

Øvelse RESOLUTE SUPPORT

Med visse mellemrum foretager NATO oceangrafiske/akustiske opmålinger i områder, hvor man finder, at oplysningerne er sparsomme. Således blev der i 1980-81 målt op i "The SW Approaches", i 1983-84 i Østersøen og i 1987-88 var turen kommet til området mellem Grønland og Norge ("Greenland-Iceland-UK-Norway Gap").

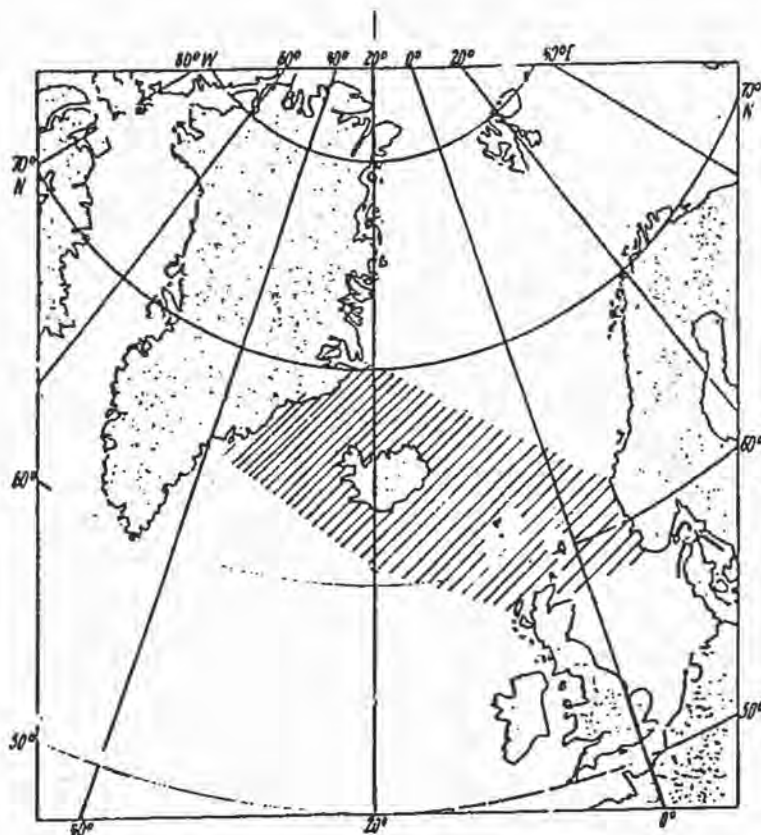
Chefen for de allierede flådestyrker i den østlige del af Atlanten (CINCEASTLANT) blev af chefen for de allierede flådestyrker i Atlanten (SACLANT) udpeget til at planlægge og lede operationen.

8 lande viste sig at være interesseret i operationen og var villige til at stille skibe og/eller fly til rådighed. Der deltog 13 skibe og 10 fly i operationen. Forsvaret deltog med to inspektionsskibe og to fly (1 G-III og 1 C-130) samt personel fra Søværnets Taktikskole og Forsvarets Forskningstjeneste. Inspektionsskibenes deltagelse var koordineret med deres primære opgaver således, at det skib, der havde station ved Færøerne, deltog i målingerne i dette område. Skibet stationeret ved Grønlands Østkyst deltog i målingerne i Danmarksstrædet. G-III blev anvendt til "Surveillance" i forbindelse med sine inspektionsflyvninger, C-130 blev anvendt til transportopgaver, bl.a. udlægning af bøger.

Første fase (Measured Stride), der som nævnt foregik i juli-august 1987, var heldig med vejret, alt gik planmæssigt, og der blev indsamlet mere end den planlagte datamængde.

Anden fase (Proud Runner) i april-maj i år startede med meget dårligt vejr (vindstyrke 8-9). Heldigvis blev vejret bedre og holdt sig på et acceptabelt niveau, således at det endelige

Det opmålte område er skraveret.

dataresultat blev ca. 85% af det planlagte. Iskoncentrationen i Danmarksstrædet var større end normalt, hvilket gjorde, at det var nødvendigt at justere de serials, der foregik i Danmarksstrædet.

I den kommende tid skal de store mængder af indsamlede data bearbejdes og via oceanografiske/akustiske modeller bruges til at fremstille billedet af undervandsklimaet på de andre årstider. I løbet af 1991 er det meningen, at der skal foreligge oplysninger, der kan anvendes af operatører i området.

JUNI

Inspektionsskibet HVIDBJØRNENS deltagelse i Den Islandske Sømandsdag

Hvert år afholdes i Island et større arrangement, som benævnes Sømandsdagen. I år er det 50 år siden, den første Sømandsdag blev afholdt. Dagen har stor opbakning i den islandske befolkning, hvor søfart og fiskeri igennem tiderne har været en væsentlig del af erhvervsgrundlaget.

Arrangementerne omkring Sømandsdagen blev afviklet i dage-

ne 3.-5. juni. Der var inviteret udenlandske fartøjer til Reykjavik, og også Grønlands Kommando var opfordret til at lade et inspektionsskib deltage. Inspektionsskibet HVIDBJØRNEN deltog således i forbindelse med et forsyningsmæssigt anløb af Reykjavik.

HVIDBJØRNEN fotograferet fra GEORG STAGE under indsejlingen til Reykjavik.

HVIDBJØRNEN deltog i slutningen af forrige århundrede udgjorde hovedparten af fiskeflåden ved både Island og Færøerne. Den Islandske Kystvagt deltog med inspektionsskibet TYR. Skibene sejlede i formation ind til Reykjavik.

Lørdag den 4. juni var der forskellige arrangementer for besætningerne, bl.a. roning og fodbold. Et hold fra HVIDBJØRNEN dystede i fodbold mod drengene fra GEORG STAGE.

Søndag den 5. juni var selve Sømandsdagen, som blev indledt med en højtidelighed ved et mindesmærke for islandske søfolk. Både den Islandske Kystvagt og HVIDBJØRNEN stillede en vagt på 6 mand, og fra begge sider blev lagt en krans ved mindesmærket, ligesom det islandske sømandsdagsråd og de færøske repræsentanter også lagde krans.

Senere på dagen var der forskellige arrangementer i Reykjavik Havn. Skibene havde offentligt besøg om bord, og i løbet af 2 timer besøgte 1500 islændinge HVIDBJØRNEN.

Det 5. Nordiske Orlogstævne

I dagene 3.-5. juni afholdtes "Det 5. Nordiske Orlogstævne" på Søværnets Eksercerskole i Auderød. Disse stævner indledes samme sted i 1980, og siden har der været afholdt stævne i Gøteborg 1982, i Horten 1984 og på Sveaborg ved Helsingfors i

1986. I stævnerne deltager medlemmer af "Flottans Män" i Sverige, "Norges Orlogsforbund", "Laivaston Kilta" fra Finland og "Danmarks Marineforening".

Fra åbningen af "Det 5. Nordiske Orlogsstævne" Inspektøren for Søværnet og chefen for Søværnets Eksercerskole sammen med de 4 nordiske landsformænd.

Fra venstre: Leif Andreassen, Norge, Göte Blom, Sverige, Inspektøren for Søværnet, V.P.Heise, Danmark, Bruno Ryyänen, Finland og chefen for Søværnets Eksercerskole. (MF FOT).

Øvelse DANEX I - BEREDSKAB

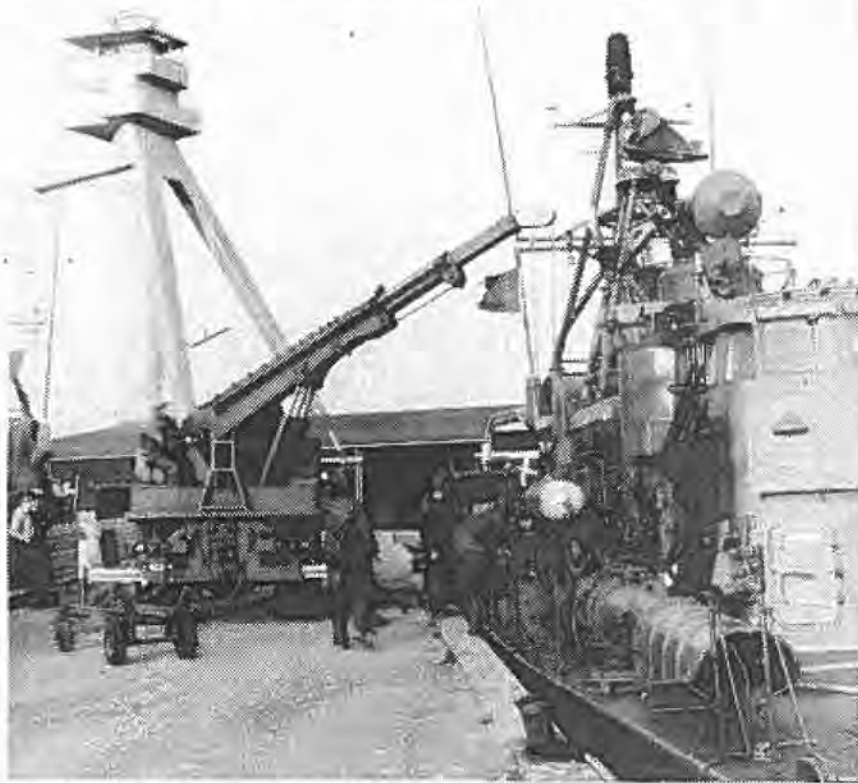
Den 6. juni om morgenen iværksatte Søværnets operative Kommando (SOK) en beredskabsøvelse med det formål at krigsudruste flåden. Øvelsen blev gennemført i stedet for den annoncerede og planlagte øvelse DANEX I/88 og blev benævnt DANEX I - BEREDSKAB.

I øvelsen deltog alle søværnets operative enheder, søværnets støttefunktioner med Søværnets Materielkommando, flådestationerne, Orlogsværftet og søværnets skoler samt Forsvarskommandoens Personelstab.

Efter modtagelse af SOK ordrer og direktiver påbegyndtes, på eskadre- og skibsplan, tilrettelæggelse af den beordrede øvelse, idet krigsudrustningen skulle omfatte såvel ombordtagning af forsyninger og supplerende personel som udtagning af overflødig grej. Rekvisitioner blev udfærdiget, og enhederne

afgik herefter til udpegede havn for ombordtagning af supplerende beholdninger af miner, torpedoer, missiler samt andet nødvendigt udstyr for udførelse af den stillede opgave.

Torpedobådenes mobile Base (MOBA) assisterer med ombordtagning af krigstorpedoer. (SVN FOT).

Flådestationerne med depoter samt Orlogsværftet blev alarmeret samtidig med de operative enheder, og FKO P-stab begyndte efter alarmeringen at tildele enhederne supplerende personel hovedsageligt ved overførsel fra skolestrukturen og fra hjemmeværende inspektionsskibs- og kutterbesætninger.

Udover søværnets egen støttestruktur ydede hærens landsdelskommando en værdifuld støtte til flådens krigsudrustning ved udførelse af transporter af forsyninger.

Efter krigsudrustningen afgik de enkelte enheder til en "WORK-UP"-fase omfattende sø- og luftmålsskydninger, flykontrol samt procedureøvelser og mindre taktiske øvelser. Øvelsen afsluttede med en taktisk øvelse, hvori en division missilbåde fra Den tyske Forbundsmarine deltog.

Samarbejdet mellem de operative enheder og søværnets støttestruktur forløb forbilledligt. Der blev fra alle deltagere i øvelse DANEX I - BEREDSKAB ydet en stor indsats for at løse de pålagte opgaver.

Inspektionsskibet INGOLF 25 år

I anledning af Inspektionsskibet INGOLFs forestående 25 års jubilæum anløb skibet fredag den 10. juni Københavns Havn i strålende solskin og lagde til ved den smukke Amaliehave.

INGOLF set agter ind med helikopteren til skue. (INGO FOT).

Trods et stramt forskoleprogram var det lykkedes at indpasse en reception for forhenværende besætningsmedlemmer og gode venner, inden skibet skulle afsejle til Færøerne for at varetage fiskeri-, stations- og redningstjeneste.

Efter endt forskole forlagde INGOLF til Færøerne, hvor skibets egentlige jubilæum kunne afholdes mandag den 27. juni.

Øvelse BRIGHT EYE 1988

Hvert år afvikles inden for NATOs Nordregion eftersøgnings- og redningsøvelser i serien BRIGHT EYE. I øvelserne deltager følgende NATO-lande med tilhørende eftersøgnings- og redningsfaciliteter:

Storbritannien, Holland, Forbundsrepublikken Tyskland, Danmark, Norge og Island. Desuden deltager USA med eftersøgnings- og redningsfaciliteter stationeret i Europa.

BRIGHT EYE-øvelser er "live-flying"-øvelser, som bl.a. har

til formål at træne samarbejds- og kommunikationsprocedurer. Med baggrund i den store katastrofe i Den engelske Kanal, hvor den engelske motorfærge HERALD OF FREE ENTERPRISE kæntrerede og forliste, blev det ved en BRIGHT EYE planlægningskonference vedtaget at afprøve Nordsø-landenes eftersøgnings- og redningsfaciliteter ved en simuleret, større skibskatastrofe. En simuleret kollision mellem to "passagerskibe" med efterfølgende totalhavari blev derfor planlagt til at finde sted i Nordsøen tæt ved den engelsk-dansk-norske grænse.

Øvelsen blev afviklet den 13. juni i tidsrummet 0700-2000. Søværnets minelægger FALSTER og stand-by-skibet ESVAGT ECHO fra selskabet ESVAGT skulle simulere de to skibe, som kolliderede. De dagen i forvejen i Esbjerg indskibede henholdsvis 199 mand fra Mainehjemmeværnsdistrikt 1 og 15 engelske "mountain rescue men" skulle simulere passagerer på to "passagerskibe" og tilskadekomne efter kollisionen. De to skibe afsejlede mod den fastsatte katastrofeposition, og undervejs blev 70 mand fra marinehjemmeværnet sminket således, at det meget livagtigt så ud som om de havde pådraget sig kvæstelser, som kunne opstå ved en kollision mellem større skibe.

Da både FALSTER og ESVAGT ECHO skulle simulere, at de var i fare for at synke, skulle de have 214 "passagerer" fra borde. Vejret i øvelsesområdet var fint, og ved ankomst blev 8 redningsflåder søsat med 10 "skibbrudne" i hver, hvorefter nødmelding blev afgivet.

Redningsflåder med skibbrudne. I baggrunden ESVAGT ECHO. (SOK FOT).

Ved første nødmelding til redningscentralen ved Søværnets operative Kommando (SOK), sendt via Blåvand Radio, blev egne og tilstødende landes redningscentraler alarmeret, og fastvingede fly og redningshelikoptere blev sendt til området. De "tilskadekomne" blev evakueret til "stand-by"-skibe og "off-shore"-installationer i området, og "alvorligt tilskadekomne" blev fløjet til Esbjerg Lufthavn, hvor Esbjerg Politi, som ansvarlig for katastrofeberedskabet for Nordsøen, havde aktiveret sygehusene i Esbjerg, Varde, og Ribe. Transporten fra lufthavnen til sygehuse-
ne blev foretaget af Falcks Redningskorps.

Øvelsen, der er den største af sin art, blev ledet af SOK. Redningscentralen i Karup koordinerede de indsatte fly.

Øvelsen sluttede kl. 1900 og må i det store og hele betragtes som en succes, idet det under øvelsen blev demonstreret, at der i landene omkring Nordsøen er et stående eftersøgnings- og redningsberedskab, der vil være i stand til med kort varsel at imødegå selv meget store katastrofer af ovennævnte art.

Honnør for flåden under FLYVEFISKENS adoptionsbesøg i Næstved

I dagene 15.-19. juni aflagde FLYVEFISKEN adoptionsbesøg i Næstved.

Næstved havde ikke haft et adoptionsskib siden 1975, hvor korvetten FLORA gæstede byen for sidste gang, så både byen og FLYVEFISKENS besætning havde derfor længe set frem til adoptionsbesøget. Derudover markerede Næstved under megen festivitas Borgmester Svend Hansens afgang fra borgmesterposten efter 27 år i embedet.

Den 14. juni sejlede FLYVEFISKEN til Karrebæksminde for at klargøre til adoptionsbesøget, og dagen efter om morgenen mødte Borgmester S.Hansen med frue op på skibet, for efter indbydelse at sejle med ind til Næstved.

Kl. 1000 den 15. juni ankom FLYVEFISKEN parademæssigt til Næstved, og på kajen var Søværnets Tamburkorps opstillet og musicerede under skibets ankomst.

Efter ankomsten til Næstved lå der et omfattende program forude for besætningen, herunder middag i Næstved Marineforening og besøg ved Gardehusarregimentet.

FLYVEFISKEN var vært for et beercall for 60 gæster fra Gar-

dehusarregimentet. Besætningen fik lejlighed til at hilse på Kronprins Frederik, som er tjenstgørende ved Gardehusarregimentet.

Fredag den 17. juni afvikledes skibets officielle frokost for særligt indbudte.

Om aftenen var Næstved by vært for en middag for besætningen i byens stadshus i en nyrestaureret købmandsgård. Her blev skibet officielt adopteret af byen, og gaver blev udvekslet mellem skibet og byen.

Lørdag den 18. juni var skibet åbent for offentligt besøg, og mange Næstved borgere benyttede sig af lejligheden til at se skibet. Derudover havde skibet forberedt en overraskelse til Næstveds afgående borgmester S.Hansen, da denne kl. 1000 mødte op på skibet. Borgmesteren blev iklædt marineuniform og fotograferet foran skibet sammen med besætningen, og mange Næstved borgere tog en ekstra tur ned til skibet for at se deres forhenværende borgmester i marinens klæder.

"Eresmedlem i Socialdemokratiet, forhenværende borgmester S.Hansen, gør honnør for Flåden". (FLYV FOT).

Lørdag eftermiddag var Næstveds nye borgmester H.Jensen vært for en rundvisning på rådhuset, hvor besætningen fik forevist byrådssalen og fik en orientering om Næstved kommune.

Søndag morgen kl. 0900 afgang skibet fra Næstved. Ca. 40 indbudte gæster sejlede med skibet til henholdsvis Karrebæksminde og København. Sejlturen gav deltagerne et lille indtryk af den sejlede hverdag i søværnets skibe.

Forsvarsministeren besøger SOK

Efter sin overtagelse af posten som forsvarsminister aflagde ministeren den 24. juni sit første tjenestestedsbesøg ved Søværnets operative Kommando (SOK). Forsvarsministeren, der var ledsaget af Forsvarschefen, modtog en orientering om SOK virksomhed og blev vist rundt i SOK krigshovedkvarter.

Forsvarsminister Knud Enggaard modtager skansevagtshonør ved ankomst til SOK krigshovedkvarter. Ved siden af ministeren ses chefen for SOK.

2. Fregatdivisions aktiviteter, herunder deltagelse i øvelse JOINT MARITIME COURSE 1988/2

Korvetten PETER TORDENSKIOLD var stadig i fuld gang med sit eftersyn på Orlogsværftet, da korvetterne OLFERT FISCHER og NIELS JUEL 2. pinsedag mandag den 23. maj kl. 2100 forlod Holmen for at indlede en måneds øvelsesaktivitet. Øvelserne begyndte med deltagelse i BRIGHT HORIZON 1988, der foregik sammen med NATOs stående styrke i Atlanten - STANDING NAVAL FORCE ATLANTIC og andre udenlandske overfladeenheder, et stort antal fly og norske, tyske og danske ubåde. Øvelsen, der primært var en anti-ubådsøvelse, var i år ledet af Søværnets operative Kommando.

Torsdag den 2. juni om aftenen ankom korvetterne til Kristianssand i Norge. Søndag aften forlagdes mod danske farvande for deltagelse i øvelse DANEX. Fredag 10. juni ankom korvetterne OLFERT FISCHER og NIELS JUEL til den britiske flåde-

Fregatdivision 2 (FGD 2) under formationssejlads - nærmest ses korvetten NIELS JUEL, derefter OLFERT FISCHER og øverst PETER TORDENSKIOLD. (SVN FOT).

base Rosyth for at klargøre til deltagelse i Joint Maritime Course 1988/2.

Denne øvelse former sig som et NATO-kursus for skibs- og flybesætninger, og FGD 2 har deltaget igennem en årrække. Som vanligt bød den indledende weekend på meget arbejde i form af møder, klargøring og tilrettelæggelse af de næste to ugers sejlads, men også for muligheder for at komme rundt i højlandet.

Der afholdes hvert år, netop på denne weekend, de såkaldte "Navy Days", hvor publikum mod entre kan bese flådestationen og skibene. Der var bl.a. demonstration af SEA HARRIERS (fly, der kan starte og lande lodret), helikopteropvisning og faldskærmsudspring. De udenlandske enheder holdt ligesom de britiske "åbent hus" om bord. Entreindtægten gives ubeskåret til velgørende formål, og mange tusinde mennesker fik her lejlighed til at komme tæt på skibene og på livet om bord.

Tirsdag 14. juni stod øvelsesdeltagerne til søs, ledet af staben om bord i amfibiekommandoskibet HMS INTREPID. Afgangen foregik ledet af ministrygere gennem et område med øvelsesminer. Efter sprængning af en rigtig krigsmine i sikker afstand var der

"opvarmning" med procedureøvelser, sø- og luftmålsskydninger, dybdebombekast m.m. Herefter var enhederne klar til Ocean & Tactical Phase, hvor konvojerung gennem områder med konventionelle ubåde og atomdrevne ubåde blev øvet.

Det britiske hangarskib HMS ILLUSTRIOUS gav luftstøtte til styrken med sine SEA HARRIERS og sine helikoptere, men størstparten af de mange fly opererede fra baser i Skotland.

OLFERT FISCHER havde fået et antal af de ældste overfladetil-luft-missiler af typen SEA SPARROW om bord med mulighed for at affyre dem ud over det, som udgør den årlige tildeling af ammunition. Der blev lejlighed til at affyre seks missiler, og der blev noteret seks træffere!!!

Under Joint Maritime Course 1988/2 kom besætningerne omkring i farvandene ved Orkneyøerne, Shetlandsøerne, Hebriderne og endda vest om Færøerne, undertiden i selskab med sæler, grindehvaler og søpapegøjer. Efter en udsejlet distance på over 8.000 sømil ankom korvetterne til Holmen natten mellem 24. og 25. juni klar til ferieafvikling og eftersyn.

Inspektionsskibet VÆDDEREN til 100 års jubilæum i St. Johns, New Foundland

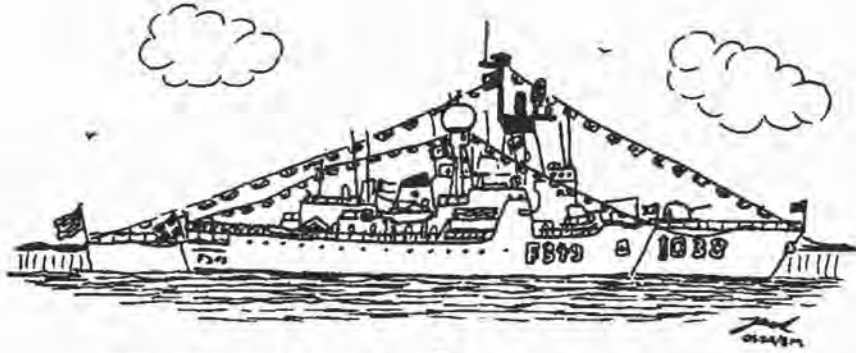
Efter Forsvarskommandoens bestemmelse aflagde VÆDDEREN efter invitation fra St. Johns flådebesøg i byen fra den 23. juni til 27. juni.

Anledningen var, at byerne på New Foundland og i Labrador fejrede 100 års jubilæum for indførelse af kommunalt selvstyre.

Havnen i St. Johns er velbeskyttet af fjeldet ud mod havet, og kun et smalt sund giver adgang til havnen. Det var bl.a. en af årsagerne til, at konvojerne til Europa under Den anden Verdenskrig afgik netop fra St. Johns.

Der var besøg af flere orlogsskibe i anledning af byjubilæet. De canadiske fregatter IROQUIS og NIPPIGON og U.S.Coast-guard NORTHWIND ankom 24. juni og afsejlede efter weekenden.

USS McCLOY ankom først med forsinkelse om lørdagen, hvorefter VÆDDEREN gik fra kaj og lagde sig uden på amerikaneren.

VÆDDEREN på siden af USS McCLOY i St. Johns. (Tegning BM VDRN).

Festlighederne i byen startede fredag morgen med åbningsceremoni på Signal Hill, den nordlige klippe i byen, med god udsigt over St. Johns. Herefter var starten gået for en mængde aktiviteter i løbet af weekenden.

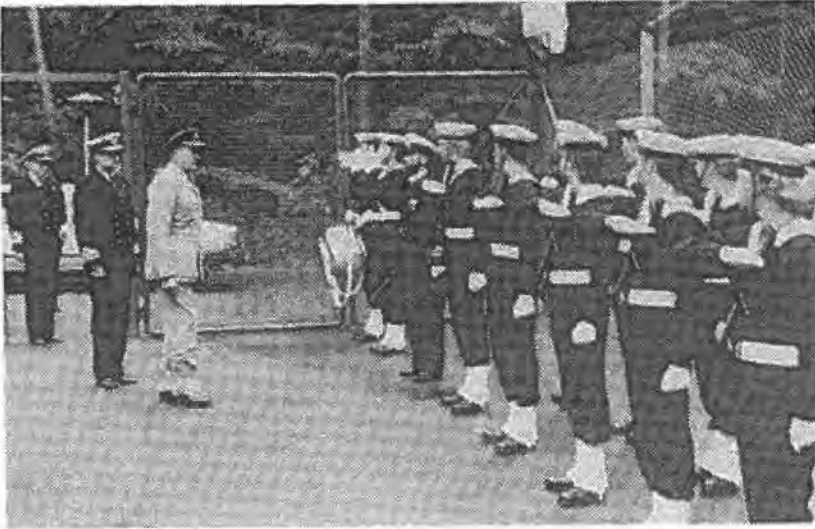
"Kiss the Cod" er meget populær på New Foundland. (Tegning BM VDRN).

Air Chief Marshall Sir Michael Knight besøger SOK

Under sin rundrejse i Danmark aflagde den engelske repræsentant i NATOs Militærkomite, Air Chief Marshall Sir Michael Knight den 29. juni besøg ved Søværnets operative Kommando (SOK).

Sir Michael Knight modtog en orientering om SOK virksomhed og blev vist rundt i SOK krigshovedkvarter.

Air Chief Marshall Sir Michael Knight modtager skansevagtshonnør ved ankomst til SOK krigshovedkvarter. Ved siden af Sir Michael ses chefen for SOK og i baggrunden Forsvarschefen.

JULI

Bjærgning af sovjetisk videnskabeligt udstyr

6. juli blev det af sovjetiske myndigheder meddelt, at en ballon med videnskabeligt udstyr var på afveje.

Samme dag blev bevogtningsfartøjet DRYADEN, da ballonen var identificeret, dirigeret til nedstyrtningspositionen i Kattegat.

Efter at have bjærget såvel ballon som faldskærm og ca. 120 kg videnskabeligt udstyr, afleverede DRYADEN dette på Flådestation Frederikshavn (FLS FRH).

Glimt fra afleveringen af udstyret på Den sovjetiske Ambassade. (SVN FOT).

Ballonens lange og utilsigtede rejse endte få dage senere, da en rutinevogn fra FLS FRH afleverede det opsamlede udstyr m.v. til Den sovjetiske Ambassade.

HUITFELDTs adoptionsbesøg i Køge under byens 700 års jubilæum

Torpedobåden HUITFELDT aflagde i dagene 8.-11. juli adoptionsbesøg i Køge efter 3 års fravær. Besøget faldt i år sammen med Køge bys 700 års jubilæum.

Torpedobåden HUITFELDT under forlægning.
(SVN FOT).

HUITFELDT blev under festlige former modtaget af Køges borgmester og repræsentanter fra Marineforeningen. Efter velkomsten blev afviklingen af weekendens arrangement iværksat.

Torpedobådseskadrens divisionsøvelse

Som sædvanlig gennemførte Torpedobådseskadren (TBE) en divisionsøvelse (DIVEX) i uge 28. Ideen med denne DIVEX er dels at få skibene ud at sejle mellem de to ferieperioder, dels at få systemerne om bord "kørt op" og at vedligeholde besætningernes rutine. Derudover bliver denne uge benyttet til at vise flaget i et område, hvor torpedobådene sjældent kommer, nemlig den østlige Østersø.

I år deltog 6 torpedobåde af WILLEMOES-klassen, delt i to grupper, således at de første tre afsejlede fra Holmen om mandagen og de sidste tre om tirsdagen. Denne ordning er etableret

for at give besætningerne fra første ferieperiode en dag til at klargøre skibene, og besætningerne til anden ferieperiode en dag til afrigning.

Hele ugen var vejret perfekt med sol og svag vind, så det var en fornøjelse at sejle i Østersøen. Det blev en interessant tur, idet der viste sig at være stor aktivitet med mange WAPA-enheder på havet.

Torpedobåd af WILLEMOES-klassen under passage af en sovjetisk destroyer af SOVREMENNY-klassen. (TBE FOT).

Besætningerne fik på denne tur mulighed for at se mange af de skibe, man kun kender fra billeder; således passeredes bl.a. OSA-, MATKA-, NANUCHKA-, TARANTUL-, SOVREMENNY-, KRIVAK-, KONI-, MIRKA-, PARCHI-, KONDOR-, FROSCH-, POLNOCNY- og FOXTROTT-klasse enheder.

De sidste to dage i ugen var afsat til forældresejlad, med deltagelse af i alt ca. 120 pårørende. Der blev herunder gennemført evolering i tæt formation med høj fart, demonstration af manøvfærdigheder, skydning med 76 mm kanon, ligesom Søværnets Flyvetjeneste var på pletten med en LYNX-helikopter og demonstrerede såvel flyvefærdighed som hejs af en person fra for-dækket af en torpedobåd.

INGOLF's besøg i Dublin under byens 1000 års jubilæum

I perioden 15.-18. juli aflagde inspektionsskibet INGOLF uofficielt besøg i Dublin i anledning af byens 1000 års jubilæum.

Inspektionsskibet INGOLF med flag over toppene i Dublin. (INGO FOT).

Om lørdagen var der arrangeret frokost om bord for gæster fra byen; blandt gæsterne, som chefen modtog, var Deputy Lord Mayor of Dublin Alderman Farry, chefen for den irske flåde, Commodore Brett, samt den danske forsvarsattache Oberst F.Tingleff. Samme dag var der åbent skib om bord, hvor mange af de besøgende udviste stor spørgelyst og interesse.

Søndag var der arrangeret reception for 220 personer om bord i forbindelse med "Dublin Millenium Viking Festival", hvor danske vikingeskibe deltog sammen med norske og irske vikingeskibe, samt 500 andre udsmykkede fartøjer. Hele flåden af udsmykkede fartøjer sejlede op ad The Liffey, hvor de passerede såvel INGOLF som det irske inspektionsskib L.E.EITHNE. På tilbagevejen blev INGOLF bordet af de to danske vikingeskibe CARLSBERG SEBBE ALS og IMME AROS, der fik hjælp af 19 Frederikssund-vikinger.

Under Dublin besøget var der 2 gange arrangeret busture for vagtfrit personel, og det blev til flotte naturoplevelser på den grønne ø.

Mandag formiddag afgik INGOLF nordpå for at genoptage inspektionstjenesten.

Glimt fra vikingeskibsparaden.
(INGO FOT).

Nijmegenmarchen 1988

Dansk Nijmegendelegation havde i år samlet 31 kvinder/33 mænd fra civilforsvaret, 8/299 fra hæren, 5/67 fra flyvevåbnet og 2/19 fra søværnet - i alt 464 uniformerede marchgængere, som gennemførte marchen under søværnets ledelse.

Marchen havde i år det hidtil største antal deltagere fra 43 nationer.

Over 32000 gængere fra alle dele af verden deltog.

For tilskuerne er marchens højdepunkt sikkert indmarchen den sidste dag.

Mange gængere havde gjort noget særligt for at se festlige ud de sidste kilometer gennem byen. De militære kontingenter var pudset op som til parade.

Det danske uniformerede kontingent med CF-Tamburkorpset i spidsen tog sig godt ud under honnøraflæggelsen for Inspektøren for Søværnet.

Danmark klarede sig flot og blev en af de bedst gående nationer med en meget lille frafaldsprocent, kun 10 måtte udgå.

Der er dog ikke tale om nogen nationskonkurrence. De danske hold konkurrerede om en vandrepokal udsat af firmaet IVECO Danmark i 1987.

Holdene under afgang fra en rasteplads. Dannebrog skimtes i baggrunden. (FOT Kim Petersen).

Pokalen tildeles ud fra en vurdering af holdenes sammenhold/kammeratskab, humør og evne til at glæde andre, samt påklædning og fremtræden. I år vandt holdet fra Sergentskolen i Sønderborg.

Nordisk Kadetstævne 1988

I perioden 28.-31. juli afvikledes i Odense for 41. gang Nordisk Kadetstævne (NOKA), med deltagelse af kadetter fra de 4 nordiske landes Søofficersskoler.

I år deltog det danske skoleskib MØEN og de finske skoleskibe POHJANMAA, RIHTNIEMI og RYMÄTTYLÄ, de svenske skoleskibe med CARLSKRONA (det største af de nordiske skoleskibe) og TURKÜ og ORNÖ, samt de norske skoleskibe HESSA og VIGRA.

Straks efter ankomsten af skibene gik man i gang med konkurrencerne. Resultaterne af disse blev:

	Danmark	Finland	Norge	Sverige
Volleyball	1	3	2	4
Svømning	4	3	1	2
Sejlads	1	3	2	4
Terrænløb	3	4	2	1
Skydning	1	4	2	3
Idræt	3	4	1	2
Sum	13	21	10	16

Det samlede resultat blev som følger:

Nr. 1 Norge

" 2 Danmark

" 3 Sverige

" 4 Finland.

Odense by havde arrangeret kadetbal på Odense rådhus for 15 kadetter fra hvert land + officerer + byens honoratiores. Arrangementet var yderst vellykket.

For den menige del af besætningerne var der arrangeret fodboldturnering, foranstaltet af en af de mange Odense klubber, Chang, på deres baner.

Endnu engang løb Sverige af med sejren, med Danmark som nr. 2 og Finland som nr. 3

Af mere kulturel og belærende arrangement for de menige besætninger var der arrangeret bustur til et af de smukkeste slotte på Fyn, Egeskov Slot, som bl.a. er i besiddelse af et veteranbils/fly museum, og en overdådig slotspark med fransk slotshave og labyrint bestående af hækkeplanter.

Søndag var så sidste dag, og her var der arrangeret kirkeparade og gudstjeneste i Sct.Knuds Kirke, med march fra Odense havn til kirken for kadetkorpse.

Kadetkorpse under afmarch fra enhederne med Søværnets Tamburkorps i spidsen. (SOS FOT).

Gudstjenesten afholdtes med prædiken af orlogsprovsten og medvirken af de øvrige nordiske orlogspræster.

Nordisk Kadetstævne 1988 var nu slut, og skibene afgik mandag morgen, endnu engang akkompagneret af Søværnets Tamburkorps.

Næste år er det Norges tur til at være værtsland.

AUGUST

Minelæggeren SJÆLLAND I Cutty Sark Tall Ships Race

Den 26. juli kl. 1700 gik startskuddet til sidste etape i årets Cutty Sark Tall Ships Race.

Dermed begyndte en spændende uge for minelæggeren SJÆLLAND, der skulle være dette års "STA (Sail Training Association) control-ship" i racet. SJÆLLANDs opgave som "control-ship" bestod i at udføre hvervet som meteorologiskib, yde assistance i tilfælde af uheld, være koordinator af den daglige rapportering om skibenes placering og yde moralsk støtte (sikkerhedsfølelse) til de mindre skibe.

Den engelske løbsleder, Peter Creek, var om bord i SJÆLLAND som løbskoordinator og rådgivende ekspert for SJÆLLAND i rollen som "control-ship".

De 83 deltagende sejlskibe var spredt over et stort område og kom i de næste 6 dage til at føre SJÆLLAND ud på en ca. 1400 sømil lang "rejse".

Blandt de mange skibe var også to danske, nemlig FDF/FPFs galease JENS KROGH og verdens mindste fuldrigger, skoleskibet GEORG STAGE. Netop GEORG STAGE blev det første skib, der for alvor fik behov for SJÆLLANDs hjælp. Den 27. juli kl. 4 om morgenen blev SJÆLLAND kaldt op af GEORG STAGE, der havde en elev med formodet blindtarmsbetændelse. En halv time senere blev patienten fra agterdækket af SJÆLLAND hejst op i en helikopter fra den svenske kystbevogtning og fløjet til sygehuset. SJÆLLAND havde vist sin berettigelse som hjælpeskib.

Dagen derpå optrådte SJÆLLAND i en mere velfærdspræget rolle, idet man tog Kaptajn Jørgen Berthelsen, GEORG STAGE, om bord på visit. Det var første gang, kaptajnen havde lejlighed til at se sit stolte skib for fulde sejl fra andet hold i de 25 år, kaptajnen har gjort tjeneste om bord.

Kaptajn Jørgen Berthelsen, GEORG STAGE, modtages om bord. (SJND FOT).

Også det russiske skib ZILVINAS fik behov for hjælp, da det ramte en "skæv sø" og fik en revne i skroget. SJÆLLAND eskorterede skibet til Neksø, efter det var blevet konstateret, at mængden af indtrængende vand var under kontrol. Skaden var dog så stor, at skibet måtte udgå og imødesee et længere værftsophold.

Racets sidste del forløb uden uheld eller større begivenheder.

Løbets vinder overalt blev det norske skib KRAKA, med dansk besætning, og den årlige præmie for bedste sømandskab og kammeratskab gik til det hollandske skib URANIA.

SJÆLLANDS opgave var slut - og det havde været 6 spændende dage i selskab med havets gamle og unge dronninger, de store sejlskibe, som endnu engang havde bevist, at de ikke kun er en reminiscens fra gamle dage - men en god uddannelsesplatform for kommende søfolk fra alverdens lande.

Søværnets Officersskole assisterer i CUTTY SARK Tall Ships Race 1988

I dagene 3.-6. august var Københavns Havn vært for deltagende skibe i Cutty Sark Tall Ships Race 1988. I alt 80 sejlskibe, der havde deltaget i den sidste sejlsads fra Mariehamn til København.

Søværnets Officersskole (SOS) havde fået opgaven at varetage forbindelsesofficersfunktionen, der blev løst ved, at 28 kadetter og kadetaspiranter fra SOS blev udstukket til at døgnbemande et forbindelsesofficerskontor på "Bommen" på Nordre Toldbod, samt til at betjene de enkelte skibe.

Udsnit af de deltagende sejlskibe i Københavns Havn. (SVN FOT).

Opgaverne var de sædvanlige for en forbindelsesofficer, at informere om arrangementet og være behjælpelig med kontakter til leverandører og reparatører.

Kadetterne var bl.a. med til at opstille og følge alle besætningsmedlemmerne fra de deltagende skibe - ca. 1100 M/K fra 11 nationer - fra Havnegade gennem Strøget til Københavns Rådhus, hvor der var præmieoverrækkelse. Eskorteret af motorcykelbetjente og med Søværnets Tamburkorps i spidsen.

Afslutningen af Tall Ships Race 1988 var en fantastisk sejlpisode lørdag formiddag, hvor de deltagende skibe, flere for sejl, passerede kongeskibet DANNEBROG, der lå i bøje i yderhavnen.

Alt i alt et spændende arbejde, der blev udført af kadetter/kadetaspiranter fra SOS godt bakket op af Flådestation København. Et utraditionelt islæt indpasset i kadetternes praktikperiode før påbegyndelse af et nyt teorisemester på SOS.

Bevogtningsfartøjet HAVFRUEN i redningsaktion

Tidligt fredag morgen den 5. august, medens bevogtningsfartøjet HAVFRUEN lå i Grenå på det sædvanlige 1 times sejlvar-

sel, blev skibet kl. 0148 alarmeret af vagthavende officer på Kattegats Marinedistrikt for at afgå på søredning. Det blev oplyst, at der var opfanget nødsignaler fra et synkende skib mellem Anholt og Fornæs.

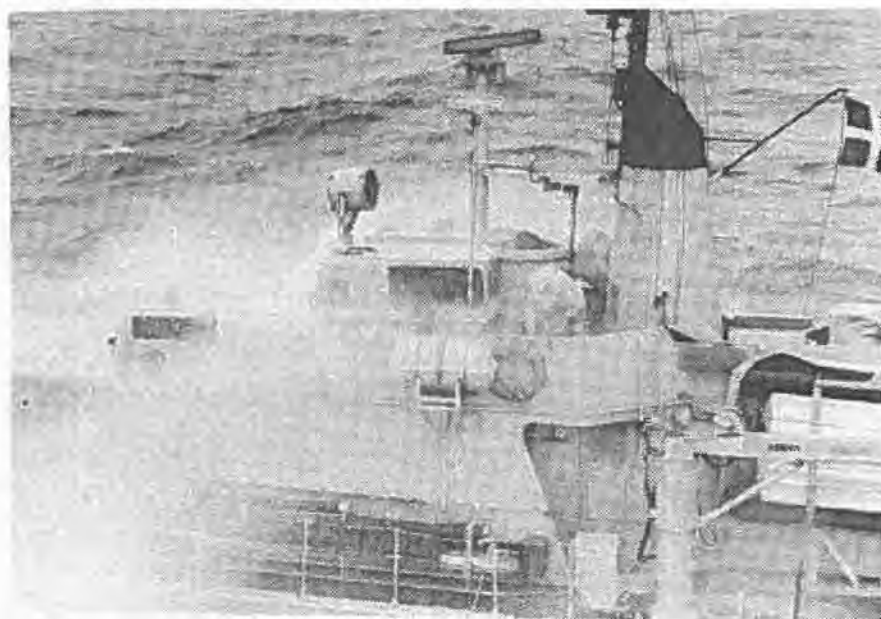
13 minutter efter alarmeringen stod HAVFRUEN ud af Grenå Havn med en forventet ankomst til den opgivne position 40 minutter senere.

På vej mod positionen var også orlogskutteren THURØ og flere civile skibe og fiskekuttere samt en redningshelikopter fra Flyvestation Aalborg. Endvidere var den tyske fregat KØLN og den canadiske destroyer GATINEAU også på vej mod området.

Da alle orlogsskibe var nået frem til positionen, koordinerede KØLN indsatsen således, at der blev sejlet og søgt i specielle eftersøgningsmønstre.

HAVFRUEN søgte med 4 udkigge på broen og med eftersøgningslys og projektører tændt. Kl. 0340 meldte en udkig til chefen, at han mente at kunne høre noget, der lignede en fløjte. Der blev straks drejet bi, og kort efter var det klart, at det var en trillefløjte, man kunne høre ude i mørket. HAVFRUEN blev manøvreret tættere på den formodede position, samtidig med at der spejdedes intenst ud i mørket. 4 minutter, efter at fløjten var hørt første gang, observeredes et kort blink fra en refleksbrik i søgeprojektøren.

På grund af søen med 1-1,5m høje bølger var det dog ikke muligt at fastholde refleksen i lysskæret.

Glimt af udkiggens forhold i HAVFRUEN under gang. (HAVF FOT).

Efter yderligere ca. 1 minuts søgen observeredes en person i vandet iført redningsvest med refleksbrik og blæsende på en trillefløjte.

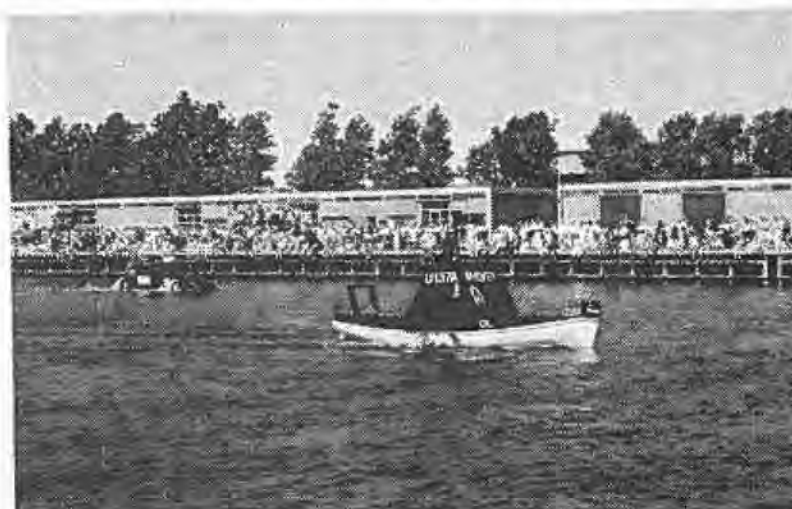
Helikopteren var i mellemtiden blevet dirigeret til HAV-FRUENS position, og kl. 0352 var han reddet op i helikopteren. Kl. 0357 meddelte helikopteren, at der kun havde været een mand om bord i den sunkne fiskekutter, og eftersøgningen blev herefter afblæst.

Åbent hus på Flådestation Frederikshavn

Den årlige Rødspætteuges "SJOV-BOAT" konkurrence blev den 6. august i år som noget nyt afviklet på Flådestation Frederikshavn (FLS FRH).

I alt var der 5 både tilmeldt: Larvik-Linje, Specialarbejderskolen, Frederikshavn brandvæsen, beboergruppen SOLVANG og søværnet. (Søværnets tjenstesteder i Frederikshavn deltager på skift).

I år var det Kampinformationsskolen AIS' tur; de havde ombygget en travalje til en "ubåd" af WHISKEY-klassen.

Kampinformationsskolens "ubåd" af WHISKEY-klassen. (FLS FRH FOT).

Ubåden var udstyret med en nyskabelse. En speciel postbox til fodnoter, der tilmed var bundløs, så den slags straks ville blive ekspederet direkte i havet.

Dette blev også efterprøvet, idet en gummibåd mrk. GREEN PEACE forsøgte at aflevere en fodnote.

Frederikshavn kajakklub beviste, at man kan stå på vandski efter en kajak. Den 10 årige Kenneth Larsen blev trukket af en

toer- og en fire-kajak.

FLS FRH værnepligtige og Frederikshavn brandvæsen demonstrerede brug af vandslange og skum.

Mange børn benyttede chancen og fik et skumbad.

Danmarks næstældste skib W.KLITGAARD gæstede også FLS FRH. Skibet er bygget i år 1892 i Frederikshavn og skal bruges til at repræsentere byen.

Der var endvidere folkedans, hundeopvisning, CS - Søværnet udstilling og rundvisning på marinehjemmeværnsskutteren MHV 71.

Åbent hus arrangement var besøgt af 6000 personer, som fik en hyggelig dag på FLS FRH.

STANAVFORLANT-øvelse i Østersøen

Standing Naval Force Atlantic's årlige øvelsesperiode i Østersøen - STANAVFORLANT BALTIC OPS - er netop afsluttet. Selve øvelsen fandt sted i Østersøen 9.-17. august og blev indledt med et besøg i Århus i weekenden forud for øvelsen.

STANAVFORLANT samt korvetterne NIELS JUEL og OLFERT FISCHER under formationssejls i Østersøen. (FGE FOT).

STANAVFORLANT - NATOs stående Atlanterhavsstyrke - består for tiden af fregatterne GATINEAU (Canada), ABRAHAM CRIJNSSEN (Holland), COMMANDANTE SACADURA CABRAL (Portugal), PENELOPE (Storbritannien), KØLN (Vesttysland) samt destroyeren HAYLOR (USA), der samtidig er kommandoskib for styrkechefen, den amerikanske kontreadmiral J.S.Reed.

Øvelsen blev på chefen for Søværnets operative Kommandos vegne planlagt og ledet af chefen for Fregateskadren om bord i korvetten NIELS JUEL. Desuden deltog fra dansk side OLFERT FISCHER, Torpedobådseskadren med Torpedobådenes mobile Base (MOBA) og 7 torpedobåde af WILLEMOES-klassen, undervandsbåden SPRINGEREN, en LYNX-helikopter fra Søværnets Flyvetjeneste samt Sundets og Bornholms Marinedistrikter. Endvidere deltog fly og ubåde fra Vesttyskland og Danmark samt NATOs luftvarslingsfly - de såkaldte AWACS.

Formålet med øvelsen var at øve samarbejde mellem NATO-styrken og de danske og tyske enheder og at vænne NATO-styrkens enheder til de specielle forhold i Østersøen. I løbet af de 10 dage gennemførte enhederne en lang række øvelser fra simple våben- og procedureøvelser til komplicerede taktiske øvelser med fly, overfladeskibe og undervandsbåde.

Under den afsluttende øvelsesgennemgang om bord i NIELS JUEL drog chefen for Fregateskadren paralleller mellem samarbejdet med STANAVFORLANT og admiral NIELS JUELS samarbejde med hollandske flådestyrker i samme område for 300 år siden, og kunne ved afslutningen af gennemgangen konstatere enighed om, at det havde været en vellykket og udbytterig øvelse, der havde opfyldt sine formål.

Dansk suverænitet hævdet i nord

Inspektionskutteren TULUGAQ har i august måned anløbet Hans Ø for hævde af dansk suverænitet.

Hans Ø er en lille ø beliggende i Nares Strædet mellem den canadiske og den grønlandske kyst på positionen 8049N, 6630W. Øen gennemskæres af midtlinjen mellem Canada og Grønland, og der er endnu ikke officiel enighed om øens tilhørsforhold.

Idet Nares Strædet kun yderst sjældent besejles på grund af de herskende is- og vejrforhold, krævedes der et stort forbedrende arbejde, inden farvandet kunne anduves.

En egentlig isrekognoscering blev foretaget med Luftgruppe Vests GULFSTREAM III den 9. august, hvor bl.a. chefen og næstkommanderende på TULUGAQ fløj med. Denne flyvning tilkendegav ligeledes, at de eksisterende isforhold i Nares Strædet muliggjorde sikker sejlads til Hans Ø. Derfor kunne TULUGAQ, der var ankom-

met til Thule Air Base ved midnatstide den 8. august, efter at chef og næstkommanderende var returneret, afgå på den 325 sømil lange rejse.

Den 11. august kl. 0420 blev Hans Ø varskoet i sigte ret forude. Dette varsko skabte i løbet af få øjeblikke hyper-aktivitet om bord i kutteren. Gummibåden blev klargjort - flagstang, cement, vand, wirebarduner m.v. blev lagt klar - boardingdragter samt redningsveste anlagt og en forventningsfuld, omend noget utålmodig stemning faldt over skibet, idet Hans Ø blev anduvet under nøje overvågning af navigationssonar samt ekkograf.

Suveræniteten hævdet - Dannebrog rejst på Hans Ø. (TULUGAQ FOT).

For at markere, at TULUGAQs besætning havde betrådt øen, blev der nedlagt besætningsliste samt en flaske "Gammel Dansk" i en rejst varde. Desuden udfærdigedes en meddelelse med følgende ordlyd: "We are here today, to plant our flag on our island - The Royal Danish Navy".

Dansk Militær Idrætsforbunds konkurrence i faldskærmsudspring

Dansk Militær Idrætsforbunds konkurrence i præcisionsfaldskærmsspring blev afholdt 12.-14. august. Der var rekorddeltagelse, så det var en fornøjelse, og for første gang stod søværnet for arrangementet, in casu Søværnets Idrætsforening afd. Korsør og Søværnets Frømandskorps. Vejret var smukt med solskin og skyfri himmel, men vindhastigheden var for høj i starten.

Åbningsceremonien var vellykket, ikke mindst fordi Søværnets Tamburkorps musicerede og optrådte med deres fremragende

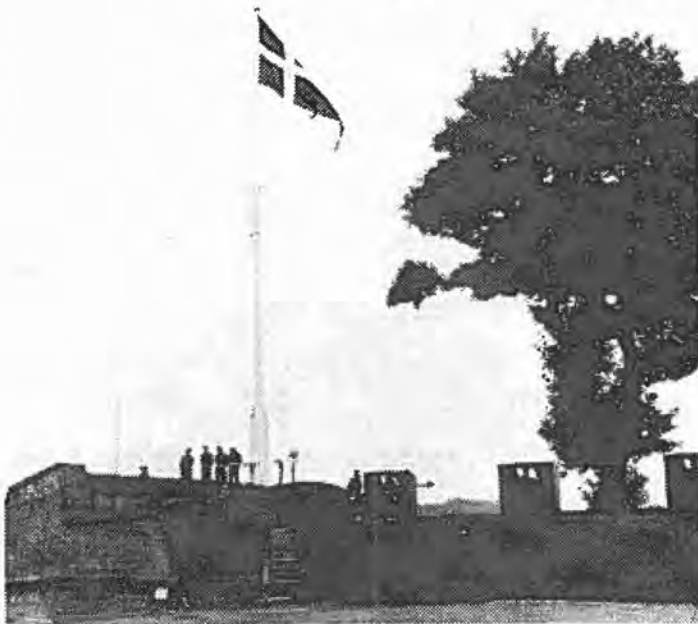
præcision. Vinden var stadig for kraftig, og først ved 18-tiden kom springerne igang, men så gik det også fint i et par timer med 2 fly i luften næsten konstant, og første springerrunde samt lidt af anden blev afviklet inden mørkefald.

(FOT.B.Vangsgaard).

Så kom lørdagen med blæst og regn, og der måtte aflyses.

Søndag blev det springervejr, og på godt 3 timer blev de sidste runder afviklet på den mest spændende vis, hvor 2 endte op med at have 3 cm afvigelse i alt på samtlige 4 runder.

Flagbastion på batteriet SIXTUS efter flaghejsningen på 200-årsdagen. (SVN FOT).

Rigets flag på

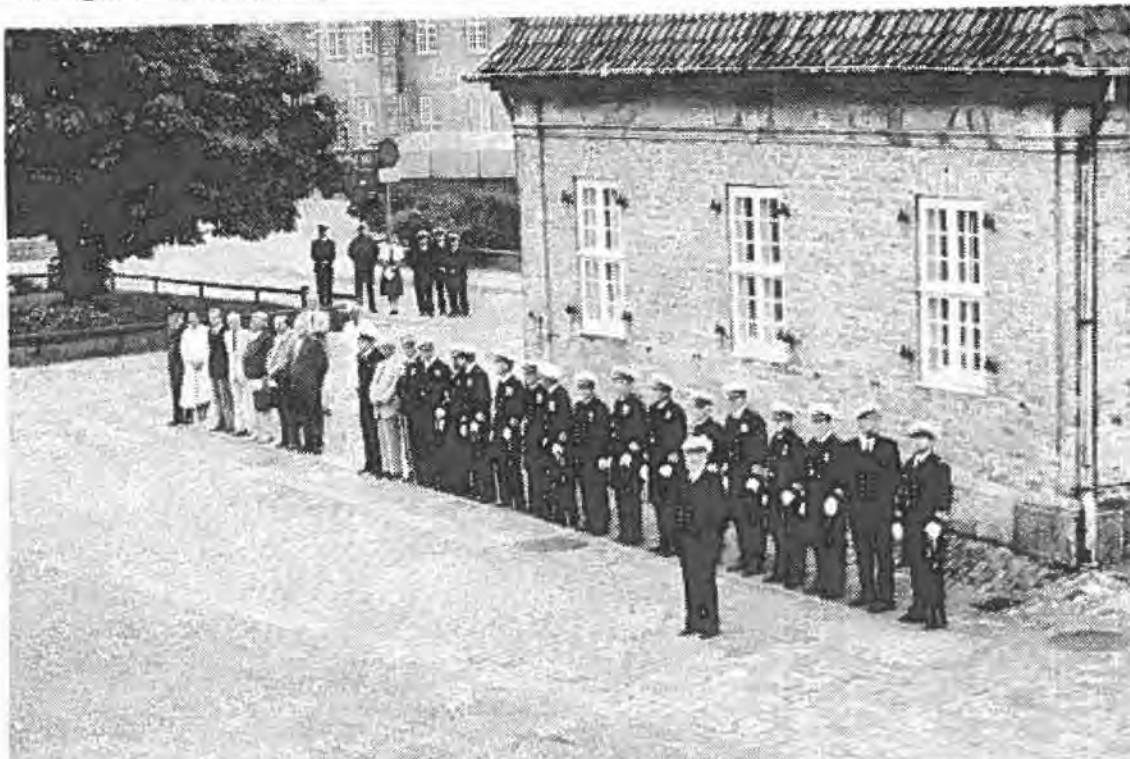
Batteriet SIXTUS - 200 år

Den 15. august fejrede søværnet 200-årsdagen for den første flaghejsning på Nyholm. Flaghejsningen fandt sted ved solopgang klokken 0542.

Efter flaghejsningen blev der mod sædvane sunget, idet afsyngelse af flagsangen, "Der er ingen ting, der maner", skrevet af Axel

Juel og under musikledsagelse af Søværnets Tamburkorps, fandt sted.

Efter tale og sang var Inspektøren for Søværnet vært ved et morgentraktament.

Gæsterne opstillet foran Nyholms Hovedvagt med front mod flagbastionen. Blandt gæsterne var Overborgmester Egon Weidekamp, Havnekaptajn E.Løber, Kommandanten i København, Oberst P.Jessen, cheferne for Søværnets operative Kommando og Søværnets Materielkommando, Dronningens Jagtkaptajn, eskadrecheferne, Marinehjemmeværnsinspektøren, Holmens Provst, formændene for Søværnets Personelorganisationer m.fl. (SVN FOT).

Landskamp i kapsejlads

I dagene fra den 15. til den 19. august afvikledes i Horten, Norge, den 20. landskamp i kapsejlads mellem Det norske Sjøforsvar, Den svenske Marine og Det danske Søværn.

Hver nation stillede med 3 besætninger, og sejladserne foregik i Yngling i området ud for Horten.

Det lykkedes at gennemføre alle planlagte holdsejladser, selv om vinden drillede indimellem. Derimod blev der kun gennemført 1 ud af 3 planlagte individuelle sejladser. Også i denne individuelle sejlads markerede Danmark sig, idet man besatte 1. og 2. pladsen med Norge på 3. og 4. pladsen.

Følgende besætninger besatte 1. og 2. pladsen i den indivi-

duelle sejlads:

1. Løjtnant (R) S.R.Larsen,
" (R) P.Hesselberg,
" (R) L.S.Christensen.
2. Mekaniker J.Bendtsen,
Seniorsergent M.Pedersen,
Mekaniker E.Persson.

Den sidste aften var der præmieuddeling, og det danske hold kunne altså tage den medbragte vandrepokal med hjem igen sammen med de øvrige præmier og souvenirs fra et godt ophold i Horten.

I 1989 er det igen Danmark, der står som arrangør, idet kapsejladserne for fremtiden skal indgå som en del af "Nordisk Sea-Week".

Øvelse BOLD GROUSE startede i Esbjerg

Store, tunge, britiske Chieftain-tanks buldrer ind over kajkanten, og den enlige MP'er, der står midt i virvaret og roligt og sikkert dirigerer trafikmylderet, bliver gang på gang skjult af blålige dieseltåger fra de vældige lastvogne, opklaringskampvogne og Land Rovers.

Glimt fra landsætningen. (SDA ESB FOT).

Det vrimler med britiske soldater overalt, og det er smukke, hvidmalede DFDS-færger, de kommer vrimlende ud af, og ser man nærmere efter, opdager man, at MP'eren, der står støt som en klippe midt i det mylde, der ikke giver New York i mylde-retiden noget efter, er en MP'er fra søværnet.

For besætningen på Marinestation Esbjerg - der nu hedder

Sødefensionsafsnit Esbjerg, SDA ESB - er det ganske normal dagligdag. Øvelse BOLD GROUSE er såmænd ikke anderledes end de andre forstærkningsøvelser, der jævnligt gennemføres i Esbjerg havn.

I løbet af ganske få dage er samtlige 8.000 mand og 4.000 køretøjer taget i land og ført uden om Esbjerg by, så de lokale næsten ikke har mærket noget som helst til de lange vognkolonner, og nu er der tid til at trække vejret lidt, mens "krigen" raser på Sjælland.

Torpedobåden RODSTEENs adoptionsbesøg i Hanstholm

Torsdag 11. august forlagde RODSTEEN fra et øvelsesområde omkring Bornholm via Holmen til Aalborg. Fredag morgen gik ti gæster fra Hanstholm - heriblandt borgmester Verner Gregersen - om bord for at deltage i den videre sejlads til Hanstholm.

Efter en smuk tur gennem Limfjorden ankom torpedobåden til sin adoptionsby i silende regn og stiv kuling fra sydvest.

Fredag aften deltog 40 gæster fra Hanstholm Kommune og Hanstholm-Thisted Marineforening i skibets officielle modtagelse om bord.

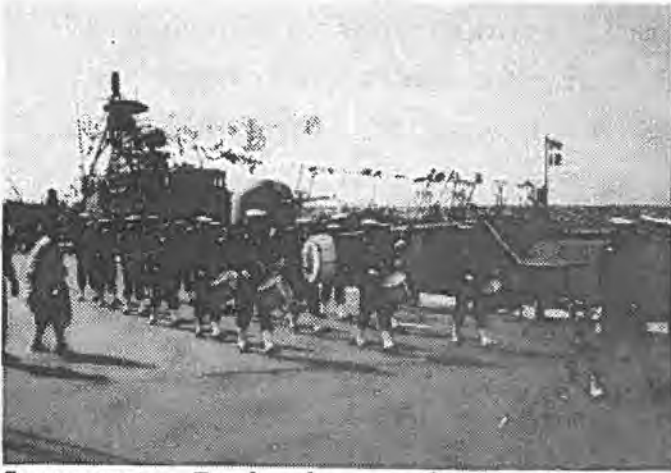
Lørdag deltog torpedobådens besætning i den officielle modtagelse på Hanstholms nye, smukke rådhus.

En fodboldkamp mod et udvalgt hold endte 21-21 efter fire halvlege og to straffesparkturneringer.

Lørdag aften var besætningen inviteret til kommunens midt-dagsarrangement i den nyindrettede, meget hyggelige marinestue på hotel "Pynten".

Søværnets Tamburkorps deltog i anledning af besøget hele lørdagen.

Bespisningen af musikerne sørgede marineforeningen for, idet et anseligt antal panerede rødspætter blev stillet til rådighed ved frokosttid. Således styrket gennemførte Tamburkorpsen sit store, flotte tattoo på havnegaden umiddelbart ved siden af RODSTEEN, hvilket tiltrak mange ekstra besøgende til det offentlige besøg om bord. I alt var der under besøget knap 600 gæster om bord. Deltagelsen af Søværnets Tamburkorps var i høj grad med til at festliggøre adoptionsbesøget.

Søværnets Tamburkorps foran RODSTEEN i Hanstholm. (RODS FOT).

gennemførte fire F-16 fly et af sine sædvanlige halsbrækkende angreb, hvorefter flyene to gange viste deres evne til imponerende flot formationsflyvning.

Efter et særdeles vellykket besøg forlod RODSTEEN sin adoptionsby mandag morgen - atter i stiv kuling fra sydvest. Til ære for de ombordværende gæster fra Hanstholm havde Eskadrille 723 fra Flyvestation Aalborg indvilget i at lave en lille opvisning under torpedo-bådens forlægning mod Grenen. Præcis "on time" gen-

2. Minelæggerdivision på adoptionsbesøg i Sønderjylland

Minelæggeren LINDORMEN gæstede for 10. år i træk adoptionsbyen Åbenrå i perioden 25.-29. august.

Minelæggeren LINDORMEN. (SVN FOT).

Torsdag aften var den vagtfrie del af besætningen gæster hos marineforeningen i deres marinestue.

Chefen overrakte marineforeningen et gammelt navneskilt fra den forrige LINDORMEN, der gik ud af flådens tal i 1970. Besætningsmedlemmerne havde fundet dette navneskilt i marinestuen i Korsør, og efter aftale med den lokale marineforening blev det bestemt, at en overførsel til Åbenrå var på sin plads.

Blandt gæsterne var borgmesteren og repræsentanter fra

byen.

Lørdag bød på konkurrencer mellem marineforeningen og LINDORMEN, og resultatet blev som året før, at marineforeningen løb af med sejren i skydning, mens LINDORMEN sejrede i kappadling og tovtrækning.

Søndag fik en del af besætningen en interessant oplevelse, idet de var på rundvisning på Sønderjyllands største elektricitetsværk, Enstedværket.

Mandag morgen fik indbudte gæster fra byen en demonstrationssejlsads på Åbenrå Fjord, og kort efter middag sluttede adoptionsbesøget med LINDORMENS afgang hilst af vinkende Åbenråborgere på kajanlægget.

Kabelminelæggeren LOSSEN aflagde i samme periode sin adoptionsby - Sønderborg - det årlige besøg.

Minelæggeren LOSSEN. (SVN FOT).

Besøget startede med, at LOSSEN tog to udvalgte skoleklasser op ud for Ballebro. Børnene gjorde turen til Sønderborg særlig festlig, ligesom ankomsten var præget af vinkende børn og mange flag. Weekenden forløb i en venskabelig ånd med en mængde visitter og genvisitter, ligesom LOSSENS fodboldhold fik sat sine begrænsede kvaliteter i relief i en dyst med et hold fra Sønderborg kommune. Lørdag og søndag var der "åbent skib", hvor byens borgere i stort antal "påmønstrede" deres "adoptivbarn".

Marineforeningens jubilæumstævne

Den 28. august afholdt Marineforeningen sit årlige jubilæumstævne på Holmen, hvor et par hundrede gamle orlogsgaster mødte op.

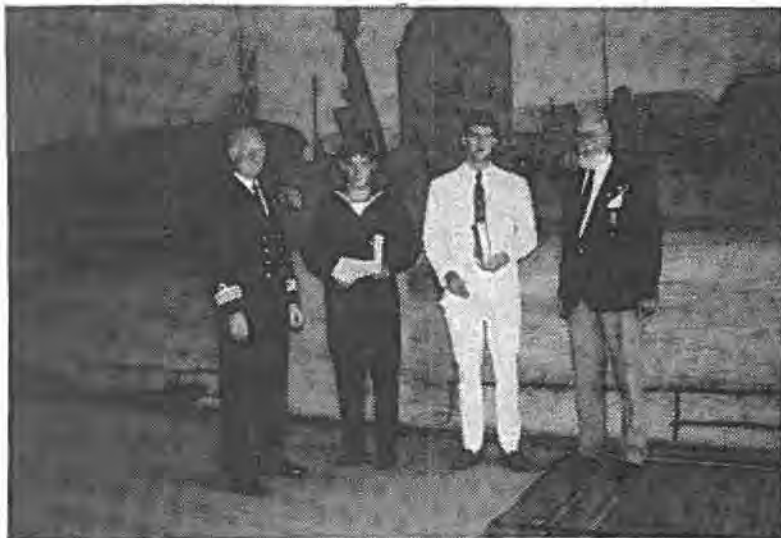
Marineforeningen benyttede jubilarstævnet til at overdrage søværnet et malet bagtæppe på 6 x 11 meter forestillende Nyholms kran med kystforsvarsskibet NIELS JUEL og kaserneskibet FYEN set fra Toldboden.

Tæppet, der for at skabe den rette maritime stemning under 75-års jubilæumsmiddag prydede scenen i Odd Fellow Palæets store sal, var blevet til takket være et ganske betydeligt tilskud fra Østasiatisk Kompagni (ØK), der ved overdragelsen var repræsenteret ved direktør Erik Petersen.

Overdragelse af bagtæppet. Fra venstre: Chefen for Flådestation København, chefen for Søværnets Materielkommando, Marineforeningens Landsformand og direktør Erik Petersen fra ØK. (MARFOR FOT).

Søværnets Våbeninspektør foretog som søværnets repræsentant i "Admiral Carstensens fond" sammen med landsformanden uddeelingen af fondens mindebægre for god håndvåbenskydning og udmærket tjeneste i søværnet.

Overrækkelse af "Admiral Carstensens mindebægre". Fra venstre: Søværnets Våbeninspektør, marinekonstabel Mads Pedersen, hjemsendt værnepligtig Lars Schmidt og Marineforeningens landsformand. (MARFOR FOT).

I år tilfaldt disse hjemsendt værnepligtig Lars Schmidt fra Tinglev og marinekonstabel Mads Pedersen fra minestrygeren VILSUND.

SEPTEMBER

Søværnets mesterskaber i tennis og atletik

Resultatet af søværnets mesterskaber i tennis blev:

Herre single nr. 1 OS C.K.Nielsen FKP
" 2 MOKS K.Christensen MP KBH
" 3 OK P.Møller FGE
" 4 OK S.Barlebo FKO

Herre double nr. 1 MOKS K.Christensen/LT P.Jensen MP/SDS
" 2 OK S.Barlebo/OS B.Petersen FKO/MKS KBH

Mesterskaberne blev afviklet den 31. august og 1. september i strålende solskinsvejr med 19 kampe i single og 8 kampe i double.

Den 2. september afholdtes søværnets mesterskaber i atletik på Holmens Idrætsanlæg.

Med 156 tilmeldte deltagere var den første rekord i hus, fordi det var mesterskabernes højeste antal nogen sinde.

Nye søværnsrekorder blev det ikke til i år på herresiden.

Til gengæld var der tilmeldt så mange damer, at der kunne afholdes følgende discipliner: 100 m løb, kuglestød, længdespring og spydkast.

Glimt fra præmieoverrækkelserne, her lykønsker Inspektøren for Søværnet nr. 1 og 2 i 100 meter løb for damer MAEL C.Bruun, SES og MAEL K.V.Lomholdt, MØEN. (SVN FOT).

I disse fire damediscipliner blev der sat søværnsrekorder:

100 m løb	14.53 sek.	MAEL C. Bruun, SES
Længdespring	3.94 m	MAEL T.H. Jensen, MØEN
Spydkast	26.04 m	MAEL B. Asmussen, MØEN
Kuglestød	9.18 m	MAEL B. Asmussen, MØEN.

PRÆMIE OG RESULTATLISTE
SØVÆRNETS ATLETIKMESTERSKAB
1986

Disciplin	Premie	Individuel 1. pr. udsat af:	Vundet af	Tj.sted	Resultat
100 m. Herrer	1	Søværnets	LT H.C.K. Andersen	SOS	11.97 sek.
	2	Idrætsforening	MOKS S. Thyssen	FALS	12.06 -
	3		MOKS H. Jensen	FALS	12.13 -
	4		SG T.S. Jensen	MØEN	12.16 -
100 m. Damer	1	Søværnet	MAEL C. Bruun	SES	14.53 sek.
	2		MAEL K.V. Lymholdt	MØEN	15.23 -
200 m.	1	Denmarks	LT V. Beck	SOS	25.66 sek.
	2	Marineforening	LT P. Krogh	SOS	26.99 -
400 m.	1	Marineforeningen	VPL G. Müller	SES	58.53 sek.
	2	Københavns afd.	MOKS J. Arentoft	SKS	58.85 -
	3		MAEL J. Behnke	SES	59.56 -
1500 m.	1	Søofficersforeningen	VPSB C. Harboe-Hansen	SES	4.36.75 min.
	2		MAEL J. Mathiesen	FKP	4.38.00 -
	3		VPL P. Andersen	DRG	4.43.70 -
5000 m.	1	Marineforeningen	MOKS P. Andersen	FKP	16.06 min.
	2	Københavns afd.	VPL P. Andersen	DRG	16.56 -
	3		MOKS L. Christensen	FKP	17.13 -
1000 m. Stafet	1	Centralforeningen for Støtpersonel	Søværnets Eksercerakole		2.19.18 min.
	2		Søværnets Officerakole		2.21.37 -
Anfjeldløb	1	Centralforeningen for Støtpersonel	MOKS L. Christensen	FKP	8.31 min.
	2		OS O. Olesen	SES	8.37 -
	3		SG K. Berg	VBS	8.56 -
	4		MOKS J. Winther	HP KBH	9.18 -
Højdespring	1	Centralforeningen for Støtpersonel	SG T.S. Andersen	MØEN	1.65 m.
	2		MAEL J.V. Eriksen	MØEN	1.60 -
	3		ESG J.M. Douglas	OLFI	1.60 -
Længdespring Herrer	1	Søværnets	LT J. Jørgensen	SOS	5.75 m.
	2	Idrætsforening	MOKS J. Fabricius	SPT	5.48 -
	3		MAEL J.V. Eriksen	MØEN	5.21 -
Længdespring Damer	1	Søværnet	MAEL T.H. Jensen	MØEN	3.94 m.
	2		MAEL H.F. Jensen	MØEN	3.84 -
Kuglestød Herrer	1	Centralforeningen for Støtpersonel	SSG F. Jensen	SES	12.81 m.
	2		MOKS C. Larsen	OLFI	10.51 -
	3		VPL R. Pedersen	SES	9.45 -
	4		MOKS N. Johansen	FALS	9.21 -
Kuglestød Damer	1	Søværnet	MAEL B. Asmussen	MØEN	9.18 m.
Diskkast	1	Søværnet	ESG F. Jensen	SES	39.29 m.
	2	Hovedorganisationen af Officerer i Forsvaret/Søværnet	MOKS J. Cordes	OLFI	66.75 m.
	3		VPSB M. Stilling	SES	60.72 -
	4		MOKS N.C. Jørgensen	OLFI	56.03 -
Spydkast Herrer	1	Søofficersforeningen	MOKS J. Cordes	OLFI	56.21 m.
	2		MOKS B. Bangsner	NOBA	48.71 -
	3		SSG F. Jensen	SES	44.80 -
	4		MAEL J.V. Eriksen	MØEN	37.00 -
Spydkast Damer	1	Søværnet	MAEL B. Asmussen	MØEN	26.04 m.
Atletik	Vandre-pokal	Marineforeningen	Søværnets Eksercerskole		33 point
	1. pokal	Søværnet	Søværnets Eksercerskole		33 point
	2. pokal		Korvetten OLFERT FISCHER		20 -
Atletik	3. vandrestøj		Søværnets Fremadskorps		16 -
	Individuel premie	Vandre-Søværnets Fremadskorps	MOKS J. Cordes	OLFI	714 point Spydkast

Mønstring af 150 mm halvatteri ved Langelandsfort

I perioden 23. august til 3. september afholdt Langelandsfort (LFT) mønstring af ildledelses- og kanonbesætning for et halvatteri.

Efter forudgående klargøring af materiellet mødte designerede og genindkaldte befalingsmænd ved LFT tirsdag den 23. august, samme dag mødte det genindkaldte personel til kabyssen. Ugen blev brugt til at genopfriske de færdigheder, som skulle

anvendes ugen efter.

Alle tog hjem på weekend for igen at møde mandag den 29. august, hvor resten af mønstringsholdet mødte.

Gruppebillede af det designerede og indkaldte mandskab. (LFT FOT).

Det var et meget presset program med øvelser fra 0600 til 2200 hver dag.

Allerede tirsdag eftermiddag var der kaliberskydning, som trods megen trafik i Langelandsbæltet blev afviklet meget tilfredsstillende.

De følgende dage gik med håndvåbenskydning, sanitetsøvelser samt ABC-øvelser incl. gaskammer. Torsdag aften var afsat til planlægning af en afsluttende døgnøvelse, hvor alle indlærte momenter var koblet sammen.

Under den afsluttende øvelse var der inspektion af chefen for Marinestabens Uddannelsesafdeling, der på Inspektøren for Søværnets vegne med inspektionshold bl.a. overværede måludpegning og skydning med 150 mm, hvor der var fuld dækning i første salve. Senere overværedes luftangreb med simuleret gasangreb, som gav lejlighed til at afprøve de nye ABC-dragter. Øvelsen afsluttedes med et angreb af det lokale hjemmeførn, hvor indlærte Bevogtning og Nærforsvars (BON) principper blev afprøvet.

Lørdag den 3. september kl. 1200 var der efter endt afrigging parade og hjemsendelse.

Navngivning af hjemmeførnets fartøjer

Lørdag den 3. september navngav Hans Kongelige Højhed Prinsen tre af Marinehjemmeførnets 37 fartøjer. Navngivningen

fandt sted på Honnørkajen i Århus, hvor der i dagens anledning var opstillet et receptionstelt til de mange indbudte gæster. De tre fartøjer, som skulle navngives, tog sig smukt ud med flag over toppene og besætningerne linet op på dækket.

De tre fartøjer var MHV 95 fra hjemmeværnsflotillen i Århus, der blev givet navnet "SPEDITØREN", et navn, der er taget fra modstandsbevægelsen under besættelsen 1940-45, MHV 64 fra hjemmeværnsflotillen i Hundested, der blev givet navnet "CRUX", et navn, der er taget fra astronomien, og måske er bedre kendt som stjernebilledet Sydkorset, og endelig MHV 22 fra hjemmeværnsflotillen i Korsør, der fik navnet "KUREREN", et navn, der er taget fra den illegale presse under besættelsen.

Chefen for Hjemmeværnet holder tale for de mange deltagere og gæster. I baggrunden ses "SPEDITØREN" med det nye navneskilt. (MHI FOT).

Søværnsmesterskabet i kapsejlad 1988

Den 5., 6. og 7. september afvikledes, med Søværnets Konstabelskole som arrangør, søværnsmesterskaberne i kapsejlad.

Der var tilmeldt 4 besætninger i Folkebåd og 4 besætninger i Yngling.

Det lykkedes at gennemføre 5 sejladser i begge bådtyper. En 6. sejlad, der var planlagt til den 7. september, måtte aflyses på grund af svigtende vind.

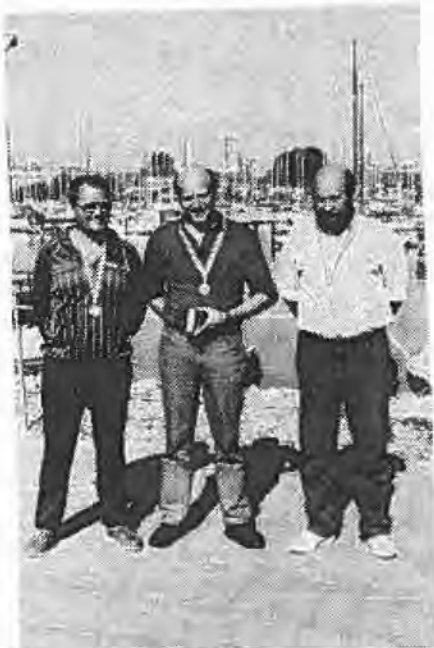
Søværnsmesterskabet i kapsejlad, 1988, blev i Folkebåd

vundet af:

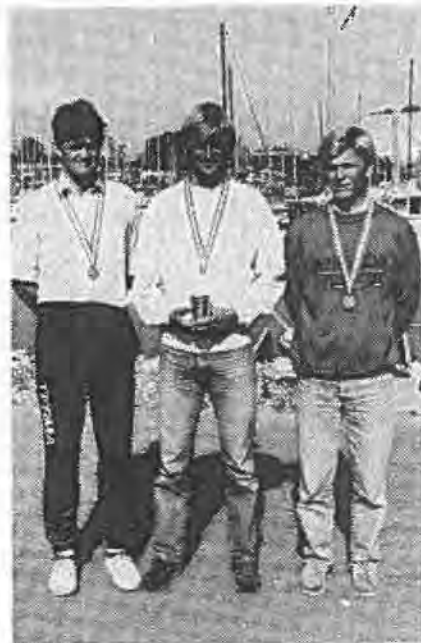
Mekaniker J. Bendtsen,
Seniorsergent M. Pedersen,
Mekaniker E. Persson,

og i Yngling af:

Marineoverkonstabel P. Sebbelov,
Seniorsergent B. Bendix,
Oversergent J. Meisner Larsen.

Det vindende hold i Folkebåd ved søværnsmesterskabet i kapsejlad 1988. (SVN FOT).

Det vindende hold i Yngling ved søværnsmesterskabet i kapsejlad 1988. (SVN FOT).

De 5. Militære Nordiske Mesterskaber i Marinefemkamp

Fra 5.-10. september var marinefemkæmperne i ilden internationalt for sidste gang i år.

Denne gang gjaldt det De Nordiske Mesterskaber (Finland, Norge, Sverige og Danmark), som blev afviklet ved Stockholms kustartilleriregimente på Rindö, Vaxholm.

Det danske landshold omfattede 11 femkæmpere, 9 mænd og 2 kvinder.

Selv om kvinderækken var opstillet uofficielt, skal kvinderne omtales først.

I alt 8 kvinder deltog. Sverige og Norge stillede med 3 kvinder, Finland deltog ikke.

Det blev norsk sejr, men de danske kvinder klarede sig flot på trods af, at de endnu er usikre i flere discipliner.

De danske kvinder kunne således ved deres første optræden internationalt hjemføre sølvmedalje i livredning og bronzemedalje i amphibiølb.

Den danske observatør nedfælder de deltagende danske kvinders resultater. (IKO FOT).

Mændenes holdresultat rakte stadig kun til sidstepladsen. Vore bedste femkæmpere blander sig dog nu med de dygtigste i flere discipliner, og landsholdets resultat er stadig stigende:

1985	1986	1987	1988
29665	31276	32638	32881

Danmark er vært for næste års nordiske stævne, som skal afholdes ved Søværnets Eksercerkole i Auderød. Her indrettes anlæg, som vil stå færdige i begyndelsen af 1989.

På billedet til venstre ses chefen for UKMF, brigadegeneral D. P.Thomson; chefen for logistik, oberst M.S.White; H.M.Dronningen; chefen for Østre Landsdelskommando, generalmajor H.T.Havning; chefen for SES og oberstløjtnant Cowan og oberst Tatler.

H.M. Dronningens besøg i Auderødlejren

Hendes Majestæt Dronningen besøgte 13. september UK General Hospital, der var etableret på Søværnets Eksercerskole (SES) under øvelse BOLD GROUSE. Af sikkerhedsgrunde deltog personel fra søværnet, den britiske mobiliseringsstyrke (UKMF) og politiet i bevogtningen under besøget.

Dronningen besøgte "Surgical Complex", der var indrettet i Eksercerhallen og derefter "Reception" og "Evacuation" med patienter i 2 store telte udstyret med alt tænkeligt udstyr for et felthospital.

Dronningens besøg varede 40 minutter og fandt sted i det smukkeste sommervejr.

Det er 21 år siden en regerende monark sidst besøgte Søværnets Eksercerskole, idet Kong Frederik IX den 4. juli 1967 inspirerede Eksercerskolen i anledning af 50-årsdagen for sin indtræden i den Kgl. Marine på krydseren HEIMDAL.

Nordisk skolechefmøde i Danmark

I fortsættelse af en årrække af Nordiske Skolechefmøder, der skifter mellem Norge, Sverige og Danmark, var det i år Danmarks tur til at påtage sig værtskabet.

Hensigten med møderne er hovedsagelig at gennemgå og behandle fælles faglige pædagogiske problemstillinger, samt at udveksle orienteringer og erfaringer i uddannelsesmæssige forhold vedrørende det menige stampersonel.

Besøget strakte sig over 3 dage fra 13. september til 15. september.

Mødet omfattede besøg og orienteringer ved Søværnets Sergeant- og Reserveofficersskole, Søværnets Taktikskole, Kampinformationskursus, Søværnets Eksercerskole og Søværnets Officersskole.

SKS stod for Skolechefmødets sidste programpunkt 15. september, hvor gæsterne blev orienteret om skolens uddannelser og fik rundvisninger på såvel Margretheholm som på fagskolen på Holmen. Dagen afsluttedes med en debriefing, hvor såvel de norske som de svenske gæster udtrykte stor tilfredshed med hele arrangementet.

Næste Nordiske Skolechefmøde er planlagt til at finde sted i Sverige.

Torpedobåden BILLEs adoptionsbesøg i Vejle

Torpedobåden BILLE deltog i perioden 12.-16. september i øvelsen TEAM WORK, og i forlængelse af øvelsen aflagde BILLE besøg i sin adoptionsby Vejle i weekenden 16.-19. september.

Fredag aften deltog gæster fra Vejle Kommune og Vejle Marineforening i skibets officielle modtagelse om bord.

Lørdag formiddag deltog torpedobådens besætning i en sejlads konkurrence arrangeret af sejlklubben Neptun. Endvidere var

der besøg på herregården Tirsbæk. Ved middagstid var der frokost på Vejles rådhus, hvor der blev udvekslet gaver mellem besætningen og kommunen. Lørdagens arrangementer blev afsluttet med en fodboldkamp mod et udvalgt kvindehold fra Vejle Boldklub.

Søndag var der morgensang om bord, hvori gæster fra Vejle Marineforening deltog. Søndag eftermiddag var der med stor forventning set frem til et besøg på Tørring Ferielands gocartbane, og forventningerne blev da også indfriet. Alle fra besætningen fik mulighed for at prøve deres evner som racerfører under arrangementet med indledende heat, finaleheat og en præmieoverrækkelse som afslutning.

Glimt fra gocartbanen i Tørring. (BILLE FOT).

Under besøget blev der udvist stor interesse, fra Vejles borgere, omkring deres adoptionsskib BILLE, og over 600 gæster kom om bord under åbent skib-arrangementerne.

Mandag morgen gik seks gæster om bord for at deltage i en demonstrationssejls, hvor torpedobådens manøvreegenskaber blev demonstreret.

Søværnets EW-konkurrence

Faget Elektronisk Krigsførelse - Electronic Warfare - (EW) har efterhånden udviklet sig til at være en vigtig del af krigs-

førelsen, såvel til lands, til vands som i luften.

I det danske søværn er der i de senere år indført gode tidssvarende EW-systemer. Denne udvikling finder fortsat sted. Taktikskolens Kampinformationskursus (AIS) afholdt den 26. september i samarbejde med Søværnets operative Kommandos EW-gruppe søværnets første konkurrence for EW-operatører.

Til konkurrencen, der blev gennemført på Søværnets Signalskole koordineret med søværnets signalkonkurrence, var tilmeldt 17 deltagere fra henholdsvis Fregateskadren, Torpedobådseskadren og Undervandsbådseskadren.

Vinder af konkurrencen blev MOKS KI F.R.A.Jensen, torpedobåden BREDAL, med 79 points af 100 mulige, et særdeles flot resultat. På andenpladsen kom MOKS KI D.Petersen, torpedobåden HUITFELDT.

Ved præmieoverrækkelsen i Planbygningen på Holmen overrakte chefen for Marinestabens Uddannelsesafdeling vinderen et sølvbæger til ejendom, medens Project Manager Ken Ewans fra firmaet RACAL overrakte vinderen en vandrepokal i form af et forsølvet EW-udstyr i mini-

Chefen for Marinestabens afdeling overrækker sølvpokalen til vinderen MOKS KI F.R.A. Jensen. (SVN FOT).

Firmaet RACAL har leveret søværnets nyeste EW-udstyr DESMO. Ken Ewans overrakte ligeledes til MOKS KI Dorte Petersen en gave og en stor buket blomster for opnåelse af det næstbedste resultat. Ken Ewans udtalte, at selv om firmaet RACAL efter egen mening leverede det mest avancerede tidssvarende udstyr i den vestlige verden, var det dog nødvendigt at have en dygtig operatør til at betjene det.

Direktør K.Ewans overrækker blomster og gave til MOKS KI D.Petersen. (SVN FOT).

Erhvervelse af udmærkelsestegn i Kampinformation

Tirsdag den 27. september var en rigtig mærkedag for Kampinformationskursus (AIS). 31 menige (VPL, MAEL, MAKS og MOKS) var mødt op på Signalskolen for at deltage i den første AIS prøve i at erhverve sig et udmærkelsestegn i guld, sølv eller bronze.

Mærket er af samme størrelse som de kendte skydemærker og kommer til at se sådan ud.

Prøven var opdelt i specialerne: Kampinformation (KI), Sonar (SN), CEPLO/DEPLO (TDS), Farvandsovervågning (FAV) og Ubåd, men der havde kun tilmeldt sig deltagere i KI, SN og TDS.

Der blev ikke erhvervet nogle guldmærker. Det blev til 1 sølv, opnået i Torpedobådseskadren (TBE) for 89½ point af 100, og 4 bronze fordelt i Fregateskadren (2), TBE og Mineskibseskadren.

Øvelse TEAM WORK 88

Den nu afsluttede NATO-flådeøvelse TEAM WORK 88 blev afviklet fra 31. august til 21. september med deltagelse af ca. 45.000 mand fra Belgien, Canada, Danmark, England, Frankrig, Holland, Island, Norge, USA og Vesttyskland. Det overordnede formål med øvelsen var at afprøve NATOs forsvar af de nordlige områder, bl.a. ved overførsel af forstærkninger over Atlanten. Dette formål blev opfyldt med et godt resultat.

Danske og vesttyske flådestyrker deltog i øvelsen under ledelse af chefen for de allierede flådestyrker i den sydlige del af NATOs Nordregion (COMNAVBAJTAP), den danske viceadmiral J. Philip Rasmussen.

Vurderingen af øvelse TEAM WORK fandt i år sted i Danmark. Søværnets operative Kommando i Århus, som har ledet danske flådestyrker under øvelsen, har planlagt arrangementet, som afvikledes i Udenrigsministeriets konferencecenter, Eigtveds Pakhus, på

Midt i billedet ses chefen for de allierede flådestyrker i Atlanterhavet (SACLANT), den amerikanske admiral L. Baggett, jr. i samtale med chefen for de allierede flådestyrker i Kanalområdet (CINCHAN), den britiske admiral Sir Julian Oswald og til venstre i billedet Forsvarschefen, admiral S.E. Thiede. (SVN FOT).

Christianshavn, den 28. september med deltagelse af over 300 højtstående officerer fra de 10 nævnte NATO-lande.

Søværnets Kommunikationskonkurrence 1988

I dagene 28., 29. og 30. september afvikledes Søværnets Kommunikationskonkurrence ved Søværnets Taktikskole, Kommunikationskursus (SIS) på Holmen. I konkurrencen deltog 35 operatører fordelt på 9 hold.

Vinder af Søværnets Kommunikationskonkurrence 1988 blev Torpedobådenes mobile Base (MOBA). Holdet fik overrakt SØVÆRNETS VANDREPOKAL FOR GOD KOMMUNIKATION for det højeste holdgennemsnit, som var 94 points af 100 opnåelige. Det skal bemærkes, at 94 points er det bedste resultat, der er opnået i konkurrencens levetid.

Tidligere rekord var på 93 points.

Vinderne af Vandrepokalen og 1. præmien MOBA holdet. Det vindende hold lykønskes af chefen for Marinestabens Udviklings- og Uddannelsesafdeling. (SVN FOT).

Årets bogpræmie/-gaver til de bedst placerede hold blev tildelt med 1. præmien til det samme hold, som vandt vandrepokalen.

2. pladsen blev vundet af 3. Torpedobådsdivision med 71 points.

Vinderne af 2. pladsen 3. Torpedobådsdivision træder tilbage efter at have modtaget boggaven. (SVN FOT).

Samme points opnåede vinderne af 3. pladsen, et hold fra Søværnets operative Kommando.

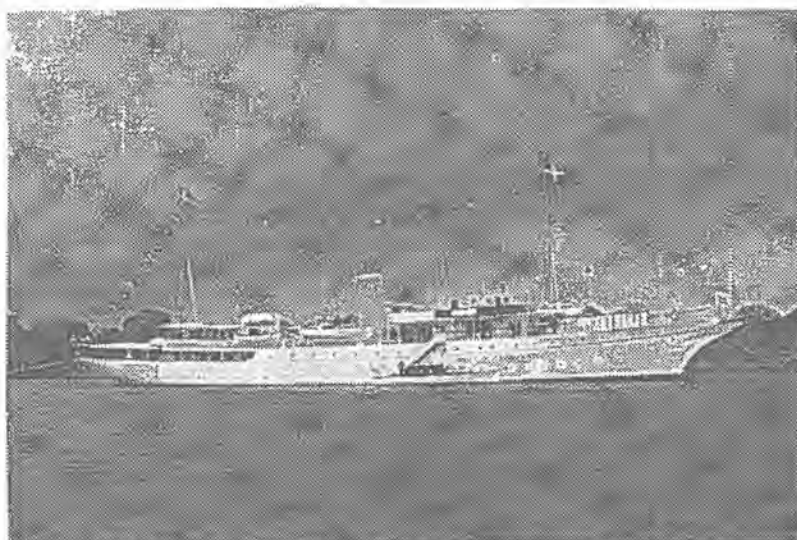
Vinderne af 3. pladsen ønskes til lykke. (SVN FOT).

Efter paradens afslutning deltog alle i konkurrencen impli- cerede i den obligatoriske fællesspisning, som fandt sted på Søværnets Signalskole under hyggeligt samvær.

Nyt fra DANNEBROG

Kongeskibet højste kommando den 25. april. Samme dag påbe- gyndtes forskole til søs. Under forskolen aflagde Inspektøren for Søværnet tjenestestedsbesøg om bord den 5. maj, medens DANNE- BROG afviklede søtræning under gang og til ankers i Sundet.

Den traditionelle officielle ombordstigning fandt sted den 10. maj med kongeskibet fortøjet til bøje 7 i Københavns Havn.

Kongeskibet DANNEBROG fortøjet i bøje i Københavns Havn. (SVN FOT).

Hendes Majestæt Dronningen, Hans Kongelige Højhed Prinsen og Hans Kongelige Højhed Kronprinsen ankom kl. 1200 til Nordre Toldbod og gik om bord i den kongelige chalup. Kongeflag blev sat i chaluppen, og salutbatteriet SIXTUS salutede med 27 skud. Da chaluppen passerede kongeskibet, paraderede DANNEBROGs besætning, hvorefter chaluppen lagde til DANNEBROGs styrbord faldreb. Da H.M.Dronningen gik om bord i kongeskibet, højstes Kongeflaget, og SIXTUS salutede igen med 27 skud.

Denne årligt tilbagevendende begivenhed markerede indledningen af sommerens togter. Således var der anløb af Røn- ne i dagene 17. og 18. maj med H.K.H.Prinsen om bord. Torsdag den 9. juni aflagde H.M.Dronningen og H.K.H.Prinsen besøg i Odense i forbindelse med åbning af en særudstilling i museumskomplekset Hollufgård samt afholdelse af finalekoncert i den 3. internatio-

nale Carl Nielsen violinkoncert. Den næste dag formeredes kongedeling (KDL) I/88 bestående af Kongeskibet DANNEBROG og Skoleskibet MØEN. KDL I/88 aflagde herefter besøg i Norge og Sverige i perioden 11.-16. juni i anledning af H.M.Dronningens deltagelse i officielle arrangementer i forbindelse med Christian den Fjerde året. Kommandostrygning i KDL fandt sted ved ankomst til København den 17. juni.

Onsdag den 22. juni stod Kongeskibet DANNEBROG ud under Kongeflag. Ved passage af Helsingør afgav salutbatteriet på Kronborg salut med 27 skud. Den følgende dag foretog kongeskibet det årlige officielle anløb af Århus, hvor der oprettedes residens på Marselisborg Slot.

Den 2. juli og 4. juli aflagdes officielt besøg i henholdsvis Bogense og Køge. Ved besøget i Bogense ankrede kongeskibet ud for Æbelø, og de kongelige blev sejlet i land med chalup. Under besøget indviedes bl.a. et nyt klokkespil på Bogense Rådhus. Besøgene i Bogense og Køge fandt sted i anledning af byernes 700 års jubilæum.

Som afslutning på sommerens togter besøgte Århus i anledning af byens festuge.

Den officielle ilandstigning fandt sted i september måned i Københavns Havn med kongeskibet fortojet i bøje 7. Hermed var årets togter afsluttet, og kommandostrygning fandt sted på Holmen.

OKTOBER

Kransenedlægning ved mindestenen på Tordenskiolds dødssted i Gleidingen

Den 1.-2. oktober foretog Marineforeningens forretningsudvalg en rejse til Gleidingen syd for Hannover for at nedlægge en krans ved den af Norges Orlogsforbund og Danmarks Marineforening i 1958 rejste mindesten på stedet, hvor Peter Tordenskiold døde i duellen den 12. november 1720. Besøget var aftalt med og tilrettelagt i samarbejde med ordsbürgermeister i Gleidingen, Rolf-Jürgen Gruner, der havde kombineret det med afsløringen af en nyopsat mindetavle, hvorpå hovedtræk af Tordenskiolds levned er anført på tysk, engelsk, fransk og dansk/norsk, ligesom der med den givne anledning var opsat et nyt vejviserskilt til

mindestenen ved hovedgaden i Gleidingen.

Efter afsløringen af mindetavlen og en tale af Marineforeningens landsformand nedlagdes krans ved mindestenen, der i dag er omgivet på de tre sider af parcelhushaver, men på den fjerde åben ud mod "Sehlwiese". To medlemmer af "Deutsche Marinebund" Hannover afdeling nedlagde ligeledes en krans.

Fra kransenedlæggelsen ved mindesten for Peter Tordenskiold på Sehlwiese i Gleidingen. Ved mindestenen, der på forsiden bærer inskriptionen "TORDENSKIOLD" og på bagsiden: ">< Trondhjem 28. oktober 1690 + Sehlwiese 12. november 1720", ses Marineforeningens forretningsudvalg, samt ordsb rgermeister i Gleidingen og et medlem af "Deutsche Marinebund". (MF FOT).

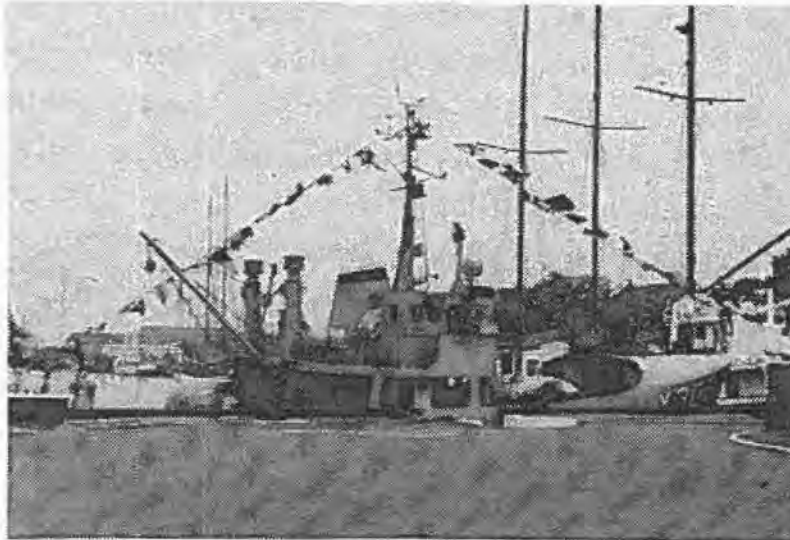
Marineforeningen har indbudt ordsb rgermeister og repræsentanter for ordsrat Gleidingen til et genbesøg i København i sommeren 1989, hvor man bl.a. vil nedlægge krans ved Tordenskiolds sarkofag i Holmens Kirke.

Orlogskutteren VEJR s adoption i Marstal

Efter nogle hektiske dage med mange opgaver kunne VEJRØ tidligt om morgenen 4.oktober ankre op nord for Rudkøbing. Efter nogle timers hvile påbegyndtes den afsluttende klargøring, således at VEJRØ kunne ankomme paradem ssigt til Marstal.

Ved middagstid lettede VEJRØ for at påbegynde sejladsen gennem Rudkøbing Løb videre til Marstal. Efter en fin tur ankom

VEJRØ kl. 1400 til Marstal, hvor borgmesteren og repræsentanter fra byen, byrådet og marineforeningen tog imod. Efter velkomsten var der afgang for hele besætningen, der sammen med borgmesteren gik gennem Marstals gamle gader op til rådhuset.

VEJRØ med flag over toppene i Marstal. (VEJR FOT).

På rådhuset blev VEJRØ så officielt adopteret af Marstal, i sin tale udtrykte borgmesteren sin glæde over, at en søfartsby som Marstal nu havde adopteret et af søværnets skibe, og at glæden ikke blev mindre af, at der vartale om en af søværnets arbejdsheste, tværtimod.

Efter en hyggelig time på rådhuset, var det tid for besætningen at returnere til VEJRØ for at være til stede ved det offentlige besøg om bord.

Næste dag begyndte programmet med besætningens deltagelse i kransenedlæggelse ved mindesmærkerne for de faldne sømænd, mindesmærker, der nyder stor respekt i Marstal. Inden dagens næste officielle programpunkt var der mulighed for et besøg på det meget imponerende museum i Marstal.

Besøget i museet måtte afbrydes, før det havde været muligt at se det hele, da besætningen var indbudt til indvielse af Marstal marineforenings nye lokaler. Efter den officielle indvielse var marineforeningen værter ved en reception, og her var der så atter rig lejlighed til at stifte nærmere bekendtskab med byen og dens traditioner, samt at fortælle om noget af hverdagen i søværnet.

6. oktober var det så atter blevet hverdag for VEJRØ, der afgik for igen at optage patruljetjenesten. VEJRØ kunne således se tilbage på et yderst behageligt afbræk i den daglige rutine,

med forventningerne til næste års besøg i Marstal.

Videruddannelse trin 2 for mellemledere (stam- personel) på Søværnets Sergent- og Reserveofficers- skole

For anden gang kunne Søværnets Sergent- og Reserveofficers-
skole (SRS) den 7. oktober sende et hold - denne gang 16 elever
- tilbage til aktiv tjeneste, efter at de havde gennemført den
administrative del af kursus for videreuddannelse trin 2 for mel-
lemledere (stampersonel) (VUT 2).

VUT 2 ML-holdet og kursusofficer fotograferet
foran klokkestabelen på SRS. (SRS FOT).

VUT 2 blev overstået med et godt resultat, men en paneldis-
kussion viste også, at der skal foretages nogle justeringer,
både i tid og indhold.

Øvelse DANEX II 1988

Anden del af den årlige øvelse DANEX afvikledes i perioden
3.-12. oktober i Kattegat, bæltterne og Østersøen med deltagelse
af enheder fra alle eskadrer og marinedistrikter samt af marine-
hjemmeværnet.

Minelæggeren SJÆLLAND fungerede som flagskib og kommando-
platform for chefen for Søværnets operative Kommando (SOK) med
stab.

Sideløbende med DANEX II afvikledes øvelse US-BALTOPS med
deltagelse af de amerikanske enheder SPRUANCE, DAHLGREEN og SA-

VANNAH samt tyske, engelske og hollandske fregatter.

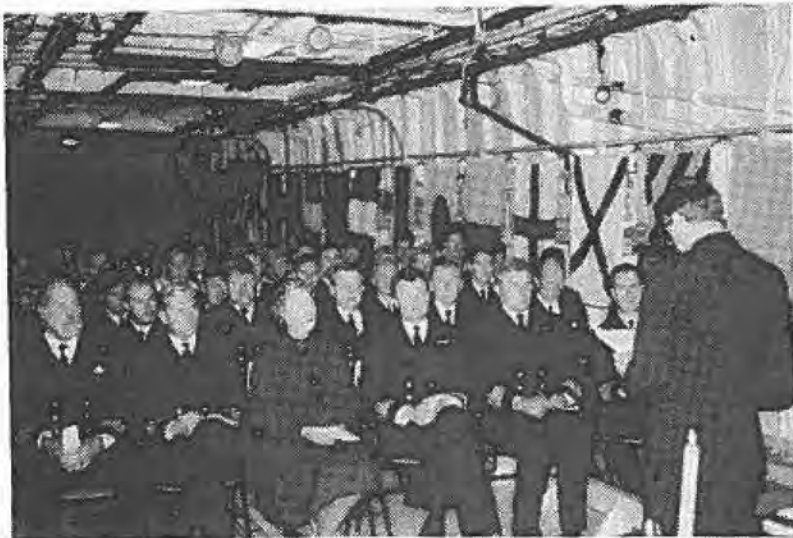
Minelæggeren SJÆLLAND - kommandoskib under øvelse DANEX II 1988. (SVN FOT).

I den første uge gennemførte enhederne fra de to styrker i glimrende samarbejde procedure- og taktiske øvelser samt luftforsvarsøvelser, hvor de var mål for de i flyvevåbnets årlige TACTICAL FIGHTER WEAPONRY (TFW) deltagende fly.

Den 5. oktober besøgte chefen for Flyvertaktisk Kommando DANEX-enhederne for at observere TFW såvel fra sø-siden, hvor han sammen med chefen for Søværnets operative Kommando besøgte enheder fra fregat- og torpedobådseskadren, som fra land-siden, hvor han besøgte MOBA OPS og et HAWK-batteri placeret på Fornæs.

Ligeledes gennemførtes i første uge øvelse BLIND FAGOT, der bestod i indøvelse af overførelse og beskyttelse af en HAWK-eskadrille. En tysk styrke af landgangsfartøjer forestod transporten af HAWK-eskadrillen, mens DANEX-enheder optrådte som henholdsvis angribere og beskyttere.

Den travle øvelsesaktivitet blev afbrudt 8.-10. oktober af et kort weekendophold på flådebasen i Kiel. Her afholdtes søndag den 9. oktober gudstjeneste på minelæggeren SJÆLLANDs minedæk, hvorunder orlogsprovsten indsatte Søværnets operative Kommandos nye orlogspræst Hemming Nielsen, der til daglig er sognepræst i Hyllested ved Ebeltoft.

Orlogsprovsten taler ved indsættelsen af orlogspræst Henning Nielsen. (SOK FOT).

Løbende gennem øvelse DANEX II besøgte styrkechefen de deltagende enheder, for på nærmeste hold at vurdere det operationelle og uddannelsesmæssige stade.

Den 11. oktober besøgte chefen for Forsvarets operative Styrker enheder fra Fregateskadren og Torpedobådseskadren, hvor han efter rundvisning og observation af bl.a. sø- og luftmålsskydninger udtrykte sin tilfredshed med besøget.

DANEX II afsluttedes den 13. oktober ved kommandostrygning på Holmen.

Redningsoperation under Inspektionsskibet BESKYTTERENS efterårstogt

Medens BESKYTTEREN var til tjeneste under Færøernes Kommando blev skibet den 1. oktober sendt til assistance for det færøske fiskeskib EYSTFELLI, der havde fået en læk ca. 100 sømil

Det færøske fiskeskib EYSTFELLI - til venstre i billedet ses skibets redningsflåde. (BSKN FOT).

vest for Sudurø. Skibet tog vand ind i lastrum og maskinrum. Samtidig passerede orkanen HELENE gennem området med vind af stormstyrke. Den tre mand store besætning forlod skibet i redningsflåden umiddelbart før solnedgang.

Selv om vinden var 25 m/s og søen fuldt udviklet med bølgehøjder på op til 20 meter, hvilket gav BESKYTTEREN rulninger tværs i søen på 60 grader, lykkedes redningen ved hjælp af BESKYTTERENS redningskurv med de tre skibbrudne i god behold.

De tre besætningsmedlemmer bjærges om bord i BESKYTTERENS redningskurv. (BSKN FOT).

Eneste kvæstede under redningsaktionen var BESKYTTERENS tømmer, der blev slynget over i en capstan på agterdækket af en sø, mens der blev gjort forsøg på at tage EYSTFELLI under slæb om eftermiddagen. Heldigvis var kvæstelsen ikke en brækket hofte som frygtet, men "kun" et meget kraftigt slag.

Som redningsmand i redningskurven ydede skibets maskinregnskabsfører en ekstraordinær indsats, hvorfor der blev indstillet til Inspektøren for Søværnet om en påskønnelse.

Umiddelbart efter skibets ankomst til Frederikshavn afholdtes den 26. oktober en parade, hvor maskinregnskabsføreren, Oversergent S.-Å. Søbygge, fik overrakt Inspektøren for Søværnets Diplom med følgende tekst:

"Inspektøren for Søværnet udtrykker hermed sin anerkendelse af den udmærkede indsats, som blev ydet af Dem den 1. oktober 1988 under redningen af 3 skibbrudne fiskere ved Færøerne.

Jeg finder, at De under særdeles vanskelige vejrforhold

optrådte snarrådigt og professionelt samt udviste personligt mod, og påskønner, at De dermed afværgede en alvorlig ulykke".

Inspektøren for Søværnets Diplom blev sidst uddelt i 1983.

Mønstringsuddannelse ved Sødefensionsafsnit Grønsund

I perioden 17.-29. oktober blev der afholdt mønstringsuddannelse ved Sødefensionsafsnit Grønsund (SDA GRNS).

SDA GRNS omfatter Borgsted Batteri (BOB), Hårbølle Skanse (HAS) og Kystradarstation Møn (KRS MØN). SDA GRNS aktiveres af Søværnets operative Kommando og bemannes med tjenstgørende officerer og befalingsmænd samt genindkaldte menige.

Mandag den 24. oktober kl. 1200 mødte 28 genindkaldte på KRS MØN, hvor alle efter en briefing blev transporteret til Stevnshuset, hvor indkaldelsesproceduren samt vedligeholdelsesuddannelsen skulle foregå. Mobiliseringspersonellet var udstykket inden for kategorierne O-rumspersonel, 76 mm uddannet våbenpersonel samt ammunitionstransportgaster (chauffører m.v.). De følgende 2 dage blev anvendt dels på skydebanen med vedligeholdelsesuddannelse i skydning med maskinpistol, maskingevær samt gevær samt repetitionsuddannelse i ABC tjeneste og krigssanitet.

Onsdag eftermiddag afgik den første fortrop til BOB for at indrette O-rummet samt stuve ammunitionen og afkonservere pjece 1 og 2.

Næste formiddag gik med klargøring og skydningen fra begge 76 mm pjecer påbegyndt.

Inden skydningen blev afviklet modtog O-rummet et øvelses-signal vedrørende et sandsynligt flyangreb med kemiske våben, hvorefter personellet iklædte sig ABC-maske, sporpapir m.v. Om eftermiddagen blev BOB overfløjet i lav højde af 2 F-16 fly, som supponerede angreb med kemiske våben.

Figurenter var til lejligheden på livagtig vis blevet "sminket" af den tilkommanderede sanitetsbefalingsmand. De tre "sårede" modtog efter det kemiske våbens fastlæggelse behørig hjælp, hvorefter skydningen kunne fortsættes.

Behandling af "sårede" efter angreb fra fly. (SUM FOT).

Pjecebesætninger opnåede et særdeles flot resultat bl.a. ved i 3. løb at notere 10 træffere ud af 16 skud.

Udover chefen for Sundets Marinedistrikt (SUM) blev skydningen overværet bl.a. af chefen for 3. Sjællandske Kampgruppe, Oberst Munstberg, med følge, oberstløjtnant O. Marcussen fra 14. Artilleriafdeling Sjælsmark Kaserne samt lokalboende hjemmeværns-kompagnichefer.

Efter at pjecerne var afrigget til daglig orden overgik BOB til 3. krigsvagtsgrad.

Chefen for Sundets Marinedistrikt i samtale med oberst Munstberg fra 3. Sjællandske Kampgruppe. Til venstre i billedet ses oberstløjtnant Marcussen fra 14. Artilleriafdeling. (SUM FOT).

Efter mørkefald blev der afholdt en krigssanitetsøvelse, hvorunder "sårede" modtog den nødvendige hjælp i det på stedet oprettede feltlazaret.

Fredag morgen modtog BOB et øvelsessignal, som gav melding vedrørende observeret landgang af formodede fjendtlige specialen-

heder. Et "angreb" på vitale objekter kunne således forventes, hvorfor mobiliseringspersonellet påbegyndte forstærkninger af den indre sikring samt nærforsvaret af BOB.

Eftermiddagen var afsat til vedligeholdelsesskydning med 40 mm kanon fra HAS. Skydningen blev afviklet med personel fra HVF 282 Vordingborg.

Aftenens Bevogtning og Nærforsvars (BOB) øvelse med deltagelse af ca. 35 mand fra forskellige hjemmевærnskompagnier forløb godt, hvorunder BOB med tilfredshed fik afprøvet de til bevogtningen hørende forsvarsgrader.

Den følgende morgen, efter udpurring kl. 0530, begyndte alle at afrigge det medbragte udstyr.

Ved ankomst til Stevnsfortet (SFT) fik alle, efter soignering af det udlånte grej, et tiltrængt varmt bad. Selve hjemsendelsesproceduren blev afviklet på en smidig måde under kyndig vejledning og assistance fra SFTs personel.

Ved den samlede mønstring kl. 1100 gav chefen for SDA GRNS udtryk for den positive måde, mønstringen var blevet afviklet på, hvor alle med deres indsats inden for deres speciale havde givet de opgaver, der stilles et SDA, den nødvendige troværdighed.

Mobiliseringspersonellet var herefter igen indtrådt i de civiles rækker, hvorefter mønstringsuddannelsen SDA GRNS 88 var afsluttet.

NOVEMBER

Uddeling af legater på Forsvarsakademiet

I forbindelse med Forsvarsakademiets årssdag den 1. november uddeltes to legatportioner på hver 1.500,- kr. af Hovedorganisation af Officerer af A-liniens legat for kursusdeltagere på Forsvarsakademiet.

De to officerer var major L.Eiming og orlogskaptajn K.B.Jensen. Begge officerer har afsluttet Stabskursus II med et særdeles tilfredsstillende resultat og har dertil formidlet et særdeles godt samarbejde. Major L.Eiming tillige et forbilledligt arbejde som klasseformand.

De to legatmodtagere. (FAK FOT).

Orlogskaptajn K.B.Jensen er tildelt legatet med begrundelsen:

"Orlogskaptajnen er i besiddelse af såvel en særdeles god almen- som også specifik viden, som han med en grundig og stabil arbejdsindsats har udbygget, og som har ført ham til et særdeles godt kursusudbytte. Han evner at formidle et godt samarbejde og har demonstreret stor interesse også for andre værns forhold. Orlogskaptajnen har gennemført kursus som helhed med særdeles tilfredsstillende resultat".

Bornholms Hejmmeværn på stor opgave

"Efter hårde kampe med fly og patruljefartøjer ankom korvetten NIELS JUEL til Rønne lørdag morgen.

Skibet var lettere beskadiget og havde enkelte sårede om bord. Dette sammen med mangel på missiler og olie havde gjort, at korvetten var blevet dirigeret til Rønne".

Sådan lød det dramatiske oplæg til en anløbsøvelse, som blev afholdt 5. november med deltagelse fra marinehjemmeværnet med kutteren BRIGADEN, hærhjemmeværnet, Bornholms Marinedistrikt, Bornholms Region samt naturligvis korvetten NIELS JUEL. I alt medvirkede små 200 personer på selve dagen.

Efter at have oprettet en fælles kommandocentral med forbindelse til alle parter kunne øvelsen gå i gang.

NIELS JUEL skulle ligge i Rønne Vesthavn, og dykkere fra

marinedistriktet ryddede havnen for miner og lign., mens hjemmevernskompanier afspærrede havneområdet og rensede dette samt den nærmeste del af byen for orange styrker.

Mens havnen og det tilstødende område blev sikret, mødtes NIELS JUEL og BRIGADEN i nærheden af anduvningsbøjen, hvor kutteren skulle forsøge at slæbe korvetten. Det blæste kraftigt, og der var svær sø. Efter slæbetrossen var gjort fast, besluttedes det blot at påbegynde slæbningen for ikke at løbe nogen unødigt risiko.

Marinehjemmeværnets kutter BRIGADEN under klar-
gøring til slæbning af NIELS JUEL. (NIJU FOT).

Da korvetten var forløjet i Vesthavnen, myldrede sanitetspersonel om bord for at bringe de sårede til forbindepladsen. Alle var sminket til ukendelighed. Dette sammen med synet af kampberedte og slørede hjemmevernsfolk fordelt i Rønne by var med til at give øvelsen et realistisk skær.

På NIELS JUEL bemandede besætningen 76 mm pjecen, SEA SPARROW, og de fire 20 mm maskinkanoner. Sammen med marinehjemmeværnet bemandedes også de fire 7,62 mm maskingeværer, og endelig udsendtes bevæbnet havnepatrulje med korvettens gummibåd. For uddannelsens skyld deltog besætningen også i bevogtningsopgaver i land sammen med hærhjemmeværnet.

Gennem de lokale medier var befolkningen blevet orienteret om øvelsen og om skydning og lign. med løs ammunition. Interessen var betydelig, og fra mange sider udtryktes glæde over, at netop Bornholm var valgt til denne øvelse.

Udover afprøvning af en række praktiske færdigheder og ansvarsfordeling resulterede øvelsen først og fremmest i, at deltagerne fik udbygget den gensidige respekt og tillid, samt at befolkningen kunne overvære forsvarets effektivitet også ude i et af de yderste led.

Minelæggeren FALSTER fejrede sit og FALSTER-klassens 25 års jubilæum

Mandag den 7. november kl. 0900 havde minelæggeren FALSTER inviteret tidligere tjenstgørende officerer og sergenter samt repræsentanter fra adoptionsbyen Nakskov til "morgensang" i anledning af 25 årsdagen for første kommandohejsning i FALSTER.

De tre udrustede enheder af FALSTER-klassen under formationssejls. (FALS FOT).

Chefen for minelæggeren FALSTER, orlogskaptajn B.Zittan, sagde i sin jubilæumstale bl.a. følgende:

"Da FALSTER har givet navn til FALSTER-klassen, må det samtidig være os tilladt her i dag at fejre FALSTER-klassens 25 års jubilæum, selv om vi ved, at FYEN - der ikke er under kommando - indgik i flådens tal 18. september 1963.

FALSTER-klassen markerede ved skibenes tilkomst en afgørende nytænkning i søværnet, idet man her for første gang rådede over store enheder, der som primær opgave havde udlægning af selvvirkende miner.

Allerede før første Verdenskrig havde søværnet haft skibe med den primære opgave at lægge miner, men det var små fartøjer,

hvis opgave var udlægning af kontrollerede miner.

På det tidspunkt og i perioden imellem verdenskrigene anvendte søværnet det koncept, at alle egentlige krigsskibe med undtagelse af undervandsbådene bar mineskiner og planlagdes anvendt til lægning af selvvirkende miner.

Først efter anden Verdenskrig fik søværnet rådighed over skibe, hvis primære rolle var lægning af selvvirkende miner, idet to amerikanske landgangsskibe (LSM) blev overtaget. De fik navnene VINDHUNDEN og BESKYTTEREN. Disse havde dog langt fra FALSTER-klassens kapacitet, og må i sammenligning hermed betegnes som mellemstore minelæggere.

Søværnet har nu i 25 år rådet over store egentlige minelæggere - og med den planlagte levetidsforlængelse er det nok ikke helt forkert at regne med, at søværnet også i nogle år efter årtusindskiftet vil anvende FALSTER-klassen. Hvad der herefter sker, er det vanskeligt at sige noget sikkert om, men meget tyder på, at søværnet derefter vil overgå til tidligere tiders koncept, hvorefter alle kampenheder udrustes med mineskiner som afløsning for de store minelæggere.....

Det er da vist nu på tide, at vi synger vores morgensang - Nu titte til hinanden - og med den ønsker FALSTER og hele FALSTER-klassen til lykke med de 25 år."

Efter "morgensangen" afgik FALSTER, MØEN og SJÆLLAND - der for tiden er de udrustede enheder af FALSTER-klassen - til en 5 dages øvelse i danske farvande.

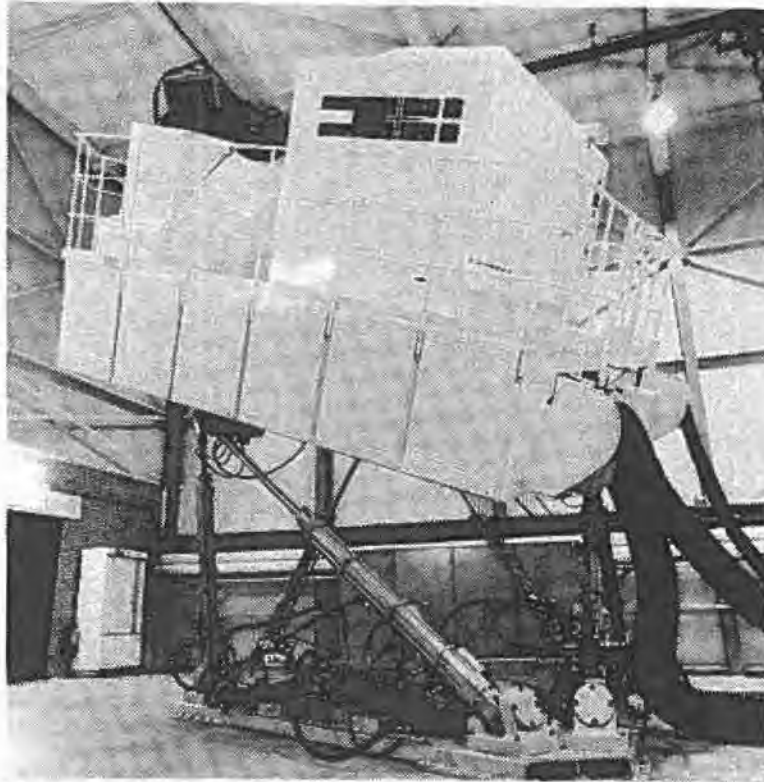
Fælles LYNX-simulator indviet

Den 7. november overværede chefen for Marinestabens Uddannelsesafdeling og chefen for Søværnets Flyvetjeneste, at en fælles LYNX-helikopter-simulator blev indviet på Naval Air Station De Kooy i Holland, hermed var et projekt, der blev startet i april 1980, afsluttet.

De 4 deltagerlande, der i forhold til behovet for simulators timer har betalt for investeringen, er Holland, der ejer 64%, Vesttyskland 18%, Norge 10% og Danmark 8%.

Simulatoren er bygget på baggrund af den seneste viden inden for flysimulatorer og giver ved hjælp af lyd, bevægelser og synsindtryk en fuldstændig fornemmelse af at befinde sig i en

LYNX-helikopter. Det visuelle system indeholder data på forskellige flyvepladser og skibe, bl.a. inspektionsskibet BESKYTTEREN, samt radarsimulation af bl.a. Nordsøen og indre danske farvande samt Færøerne og Sydgrønland, og det vil således være muligt bl.a. at simulere dækslandinger på BESKYTTEREN i Julianehåbsbugten.

Glimt af simulatoren i De Kooy. (Foto: Den Kongelige Nederlandske Marine).

21. november rejste den første danske LYNX-besætning til De Kooy for at træne og indøve de nødprocedurer, det ikke er muligt at træne i helikopteren; hermed kan søværnet ophøre med at købe simulatortimer i Storbritannien og udelukkende få dækket behovet for simulator-træning i den fælles simulator i Holland.

Søværnets chefskonference 1988

I dagene 16. og 17. november afvikledes, i lighed med tidligere år, søværnets chefskonference på Lynæsfort.

Konferencens hovedtema var decentraliseringen og de decentraliseringstiltag, der foregår inden for søværnet i dag. Dette var ligeledes temaet for debataftenen.

Herudover orienterede Søværnets operative Kommando og Søværnets Materielkommando om aktuelle, større projekter, bl.a.

Deltagerne i søværnets chefskonference 1988. (SVN FOT).

STANDARD FLEX 300 og IS-86, og gav en status for disse projekter. Forsvarskommandoens Personelstab og Marinestaben orienterede om den aktuelle personelsituation og den nye uddannelsesstruktur. Der blev ligeledes orienteret om et forslag til en ny studiestruktur i søværnet.

Direktør Preben Dich (FOV) gav i et indlæg sin opfattelse af, hvordan forsvaret bedst får skabt kontakt til offentligheden; indlægget blev fulgt af en diskussion om emnet. Som afslutning på konferencen holdt Forsvarschefen, admiral S.E.Thiede, et foredrag, hvor han bl.a. kom ind på det nys indgående forsvarsforlig.

Jagt på Langelandsfort

Der har i år været afholdt 2 jagter på Langelandsfort, sidste gang den 19. november. Som alle andre landinstitutioner under forsvaret er Langelandsfort forpligtet til at pleje områderne og herunder vildtet. Vildtplejen består dels i fodring og tilplantning samt udsætning af vildt.

Jagterne på Langelandsfort bliver, udover at være den meget vigtige del af vildtplejen, der hedder - regulering af bestanden - også brugt til social omgang med alle de berøringsflader, fortet har til omgivelserne i hverdagen.

Glimt fra vildtparaden. (LFT FOT).

På årets 2 jagter blev der nedlagt 37 stykker vildt primært fasaner. Der blev set meget mere bl.a. dyr, hvoraf nogle næsten lever på fortets område. Begge dage var begunstiget af godt vejr, som gjorde det til en perfekt naturoplevelse. Jagterne sluttede af med et traktement på orlogshjemmet.

DECEMBER

Søopmåling 1988

Søopmåling Danmark (SOD) var i 1988 sammensat af:

- Statsisbryderen/opmålingsskibet THORBJØRN med 5 opmålingsbåde af O-bådstypen.
- 6 opmålingsfartøjer af SKA 11 typen.
- 2 opmålingsbåde af O-bådstypen.

Opmålingseskadren på besøg i Flensborg. (SOD FOT).

Søopmåling Grønland var ikke udrustet i 1988..

Direktivet for Søopmålingen i danske farvande har altid indeholdt mange opgaver. I 1988 bestod direktivet imidlertid kun af 4 punkter vedrørende opmåling og 1 punkt vedrørende sidescan-sonarundersøgelser. Dette for at skabe en kontinuitet i opmålingsarbejderne og dermed færdiggørelse af områder, som var prioriteret af søkortproduktionen.

SOD var derfor opdelt og opererede som følger:

- THORBJØRN med 4 O-både. Denne gruppe færdiggjorde opmålingen øst for Falster, Møn og Fakse Bugt fra tidligere opmåling til 13 graders østlig længde. Den ældste opmåling i dette område var fra 1865.

Endvidere var gruppen beskæftiget med en O-båds opmåling af havnen ved Middelgrundsfortet.

- 1 SKA-båd med 2 O-både foretog opmåling omkring og inden for Rødsand.

Her fandtes enkelte steder 2 meter vand, hvor der i søkortet er øer.

- 2 SKA-både fortsatte opmålingen fra tidligere år mellem Samsø og Mors.

Denne opmåling skal anvendes i færdiggørelsen af ny udgave af søkort nr. 112.

- 2 SKA-både foretog opmåling uden for Rødsand, og opmålingen skal anvendes i en ny serie søkort i skala 1:70,000, som er under udarbejdelse.

- 1 SKA-båd opererede med sidescan-sonar i rute T ved Gedser Rev/Kadetrenden. Endvidere var den beskæftiget i Karlø Vig med en sonaropgave samt en mindre opmåling af en pulle nord for Frederikshavn.

Søopmålingen er i færd med en modernisering af sit udstyr. Således var 1988 det første år med en ny type computer (Digital PDP 11/73). Herefter følger en modificering af ekkolodsystemet og datalink fra/til sidebåde. Denne udvikling skal bevirke en bedre og hurtigere efterbehandling af data, som i øjeblikket er meget tidkrævende.

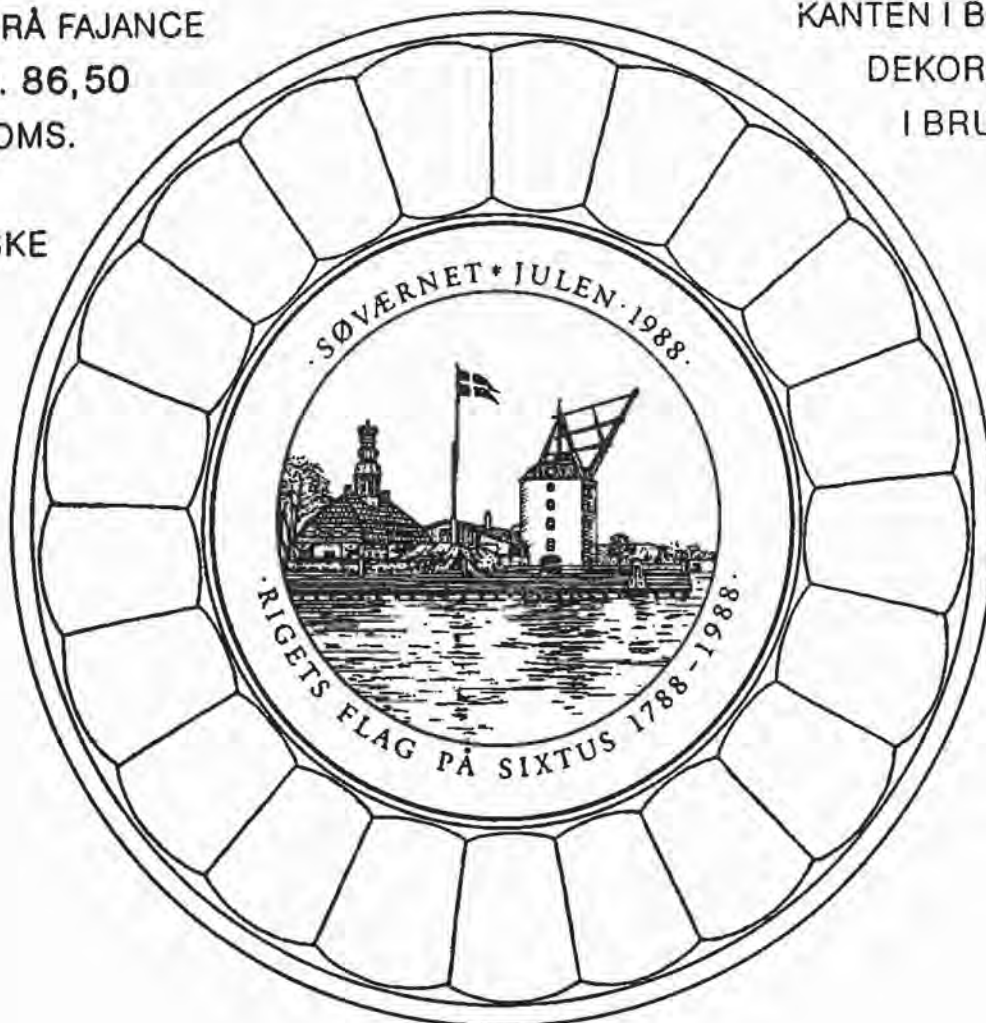
Søværnets juleskåle

Motivet på søværnets juleskåle 1988 viser "Rigets Flag" på Batteriet SIXTUS.

Igennem 200 år - siden den 15. august 1788 - har der været flaget med Dannebrog fra flådens befæstningsanlæg på Nyholm, kaldet Batteriet SIXTUS. Det er landets ældste faste flagbastion, og det er dette flag, der salutes af fremmede skibe, der kommer til København, og som gennem salutten viser deres respekt for den danske suverænitet. Det Dannebrog, der vajer her, har derfor fået en slags status som "Rigets Flag".

SKÅL I GRÅ FAJANCE
PRIS KR. 86,50
INCL. MOMS.
SAMT
GAVEÆSKE

KANTEN I BLÅ TONE.
DEKORATIONEN
I BRUN FARVE

SKÅL I HVIDT PORCELAIN

PRIS KR. 76,00

INCL. MOMS.

SAMT

GAVEÆSKE

DEN BREDE LINIE I GULD.

DEKORATIONEN

I BRUN FARVE

